

(อม.๓๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม ๓ /๒๕๖๘

คดีหมายเลขแดงที่ อม ๑๓ /๒๕๖๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๘ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง	{	อัยการสูงสุด	โจทก์
		นายชัยวุฒิหรือกรรัช ผ่องแผ้วหรือผ่องแผ้วนภ	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โจทก์ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๔ จังหวัดสงขลา พรรคประชาธิปัตย์ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มีหน้าที่เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติ มอบหมาย หรือความครอบงำใดๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๒ และมาตรา ๑๒๓ จำเลยมีอำนาจหน้าที่เสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๑ ชั้นรับหลักการ การออกเสียงลงคะแนน

ในวาระที่ ๒ พิจารณาเรื่องลำดับมาตรา และการออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๓ ขั้นการลงคะแนนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔๒ ถึงมาตรา ๑๔๗ โดยในการออกเสียงลงคะแนนจำเลยในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ย่อมมีหนึ่งเสียงในการออกเสียงลงคะแนน ตามมาตรา ๑๒๖ วรรคสาม รวมถึงมีหน้าที่ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๗๒ สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ มีการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ... จำเลยปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต กล่าวคือ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางวันและกลางคืนต่อเนื่องกัน จำเลยลงลายมือชื่อเข้าร่วมประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ จำเลยใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบฝากบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนนของจำเลยไว้ให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนอื่น หรือมอบบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนอื่นด้วยความยินยอมของจำเลยเพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนนั้นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนของจำเลยกดปุ่มแสดงตนและลงคะแนนแทนจำเลยในขณะที่มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ ในวันเกิดเหตุเมื่อเวลาประมาณ ๑๗.๓๐ นาฬิกา จำเลยลงทะเบียนและยืนยันตัวตนขึ้นเครื่องบินที่ท่าอากาศยานดอนเมือง หมายเลขที่นั่ง ๓๑ K จากนั้นจำเลยเดินทางโดยสารเครื่องบินของบริษัทสายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) เที่ยวบินที่ DD ๗๑๒๐ จากท่าอากาศยานดอนเมือง

กรุงเทพมหานคร ถึงท่าอากาศยานหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ระยะเวลาเดินทางตั้งแต่วันที่ ๑๘.๓๐ ถึง ๑๙.๔๕ นาฬิกา จำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรในช่วงเวลาดังกล่าว แต่กลับปรากฏชื่อของจำเลยร่วมลงคะแนนในร่างพระราชบัญญัติฯ ในมาตรา ๑๐ (ลงคะแนนเวลา ๑๙.๑๐ นาฬิกา) มาตรา ๑๔ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๑๒ นาฬิกา) มาตรา ๑๖ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๓๐ นาฬิกา) และมาตรา ๑๗ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๕๓ นาฬิกา) การกระทำของจำเลยดังกล่าวเป็นการกระทำโดยมีเจตนาทุจริตแสวงหาประโยชน์เพื่อตนเองหรือผู้อื่น หรือมีพฤติการณ์ที่รู้เห็นหรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการออกเสียงลงคะแนนแทนกัน โดยที่จำเลยทราบดีอยู่แล้วว่าสมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งเสียงเท่านั้นในการออกเสียงลงคะแนน ซึ่งการออกเสียงลงคะแนนจะกระทำแทนกันมิได้ ส่งผลให้การออกเสียงลงคะแนนในการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้แทนปวงชนชาวไทย และถือเป็นมติดีมิชอบ จึงเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต และฐานเป็นเจ้าพนักงานของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เหตุเกิดที่แขวงจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒)

- ๔ -

พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๖๕ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒, ๑๙๒

จำเลยให้การปฏิเสธ

พิเคราะห์คำฟ้อง คำให้การ พยานหลักฐานจากการไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประกอบสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการป.ป.ช. และคำแถลงปิดคดีของจำเลยแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นที่คู่ความรับกันและไม่ได้แย้งกันรับฟังได้ว่า ในการใช้สิทธิออกเสียงของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกคนจะมีบัตรอิเล็กทรอนิกส์ประจำตัวเพื่อใช้ในการแสดงตนและลงคะแนน บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ใช้ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรมี ๓ ประเภท คือ (๑) บัตรอิเล็กทรอนิกส์สีฟ้า (บัตรจริง) มีรูปสมาชิกปรากฏอยู่ด้านหน้าของบัตร ปรากฏชื่อ ชื่อสกุล เลขที่ประจำตัว และพรรคที่สังกัด (๒) บัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรองสีชมพู ไม่มีรูปสมาชิก มีเพียงชื่อ ชื่อสกุล เลขที่ประจำตัว และพรรคที่สังกัด และ (๓) บัตรอิเล็กทรอนิกส์ (SP) สีเขียว มีเพียงเลข SP สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่ได้นำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (บัตรจริง) มาในวันประชุมสามารถขอยืมบัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรองไปใช้ในวันนั้นได้ หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่มีทั้งบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (บัตรจริง) และบัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรอง สามารถขอยืมบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (SP) จากเจ้าหน้าที่สำนักการประชุมได้ โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องลงลายมือชื่อ ยืมในแบบฟอร์มขอใช้บัตรไว้เป็นหลักฐาน ขั้นตอนการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์เริ่มจากประธานในที่ประชุมแจ้งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแสดงตนเพื่อตรวจสอบองค์ประชุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เข้าร่วมประชุมต้องเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนเข้ากับเครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์

แล้วกดปุ่ม “แสดงตน” จากนั้นประธานในที่ประชุมแจ้งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรลงคะแนน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงเลือกกดปุ่ม “เห็นด้วย” “ไม่เห็นด้วย” หรือ “งดออกเสียง” ขณะเกิดเหตุ จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๔ จังหวัดสงขลา สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าหน้าที่ของรัฐ และเจ้าพนักงานของรัฐ ประธานสภาผู้แทนราษฎรมีคำสั่งนัดประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๖ และครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ ในวันศุกร์ที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๙.๓๐ นาฬิกา ณ ตึกรัฐสภา เพื่อพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. ... ตามหนังสือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ด่วนมาก ที่ สผ ๐๐๑๔/พ ๑๑๔ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๖ เอกสารหมายเลข จ.๑๕ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๙.๓๒ นาฬิกา จำเลยเข้าประชุมและใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยลงคะแนนคำปรารภ มาตรา ๑ และมาตรา ๒ เวลา ๑๔.๒๙ ถึง ๑๖.๐๓ นาฬิกา ตามตารางสรุปข้อมูลการลงคะแนน เอกสารหมายเลข จ.๑๗ และรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเอกสารหมายเลข จ.๑๙ หน้า ๔๔๗/๑, ๔๖๙/๑ และ ๔๙๐ ต่อมาวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรต่อโดยเริ่มประชุมเวลา ๙.๓๘ นาฬิกา จำเลยลงลายมือชื่อเข้าร่วมประชุม ตามรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ลงลายมือชื่อเข้าร่วมประชุมเอกสารหมายเลข จ.๒๐ หน้า ๕๖๒ และ ๕๖๓ จำเลยประชุมและใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยลงคะแนนเฉพาะมาตรา ๓ และมาตรา ๔ เวลา ๑๓.๐๙ ถึง ๑๓.๔๗ นาฬิกา ตามตารางสรุปข้อมูลการลงคะแนนเอกสารหมายเลข จ.๑๗ และรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเอกสารหมายเลข จ.๒๑ หน้า ๖๓๔ และ ๖๕๕ ระหว่างการประชุมจำเลยออกจากที่ประชุม

- ๖ -

สภาผู้แทนราษฎรไปยังท่าอากาศยานดอนเมือง และเมื่อเวลา ๑๗.๓๐ นาฬิกา จำเลยลงทะเลเป็น ยืนยันตัวตนเพื่อขึ้นเครื่องบินที่ท่าอากาศยานดอนเมือง ได้หมายเลขที่นั่ง ๓๑ K จำเลยโดยสาร เครื่องบินเส้นทางดอนเมือง-หาดใหญ่ เที่ยวบิน DD๗๑๒๐ ตั้งแต่วันที่ ๑๘.๓๐ ถึง ๑๙.๔๕ นาฬิกา ตามหนังสือบริษัทสายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) ที่ A1๐๗๐/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ เรื่อง ขอรบข้อเท็จจริงและขอเอกสารหลักฐานเอกสารหมาย จ.๒๒ ในการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติฯ ในวันเกิดเหตุมีการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยลงคะแนนในมาตรา ๑๐ (ลงคะแนนเวลา ๑๙.๑๐ นาฬิกา) มาตรา ๑๔ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๑๒ นาฬิกา) มาตรา ๑๖ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๓๐ นาฬิกา) และมาตรา ๑๗ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๕๓ นาฬิกา) ตามตารางสรุปข้อมูลการลงคะแนนเอกสารหมาย จ.๑๗ และสำเนารายงานการประชุมสภา ผู้แทนราษฎรเอกสารหมาย จ.๒๑ หน้า ๗๗๐, ๘๐๗, ๘๒๓/๑ และ ๘๔๒ ต่อมามีการเบิกจ่ายเงิน ค่าโดยสารให้จำเลยตามพระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น ของประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานและรองประธานวุฒิสภา ผู้นำฝ่ายค้าน ในสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และกรรมการ พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๘ ตามฎีกาเงินงบประมาณเอกสารหมาย จ.๒๓

คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการแรกว่า การไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขอบด้วยกฎหมายหรือไม่ จำเลยอ้างว่า จำเลยขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวน นายประกอบ รัตนพันธ์ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราช ในประเด็นวิธีปฏิบัติ ในการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและการลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มิได้ไต่สวนพยานปากดังกล่าวให้ได้ข้อเท็จจริงครบถ้วน การไต่สวน

ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงยังไม่ได้ข้อเท็จจริงที่ยึดมั่นคงเพียงพอที่จะชี้มูลความผิดจำเลยได้
สำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังมีข้อพิรุธสงสัย อันเป็นการอ้างในทำนองว่า
การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ชอบด้วยกฎหมาย นั้น เห็นว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช.
มีคำสั่งที่ ๓๐๑/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๕ แต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการ
ไต่สวนกรณีกล่าวหาจำเลยในขณะที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลใช้บังคับ ซึ่งมาตรา ๔ นิยามคำว่า “ไต่สวน” หมายความว่า
การแสวงหา รวบรวม และการดำเนินการอื่นใด เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน
และมาตรา ๔๖ บัญญัติให้คณะกรรมการไต่สวนต้องดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตาม
ความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษต่อผู้ถูกกล่าวหา พยานหลักฐานใดที่ผู้ถูกกล่าวหา
นำส่งคณะกรรมการไต่สวนจะไม่รับด้วยเหตุล่วงเลยเวลาหรือผิดขั้นตอนมิได้ เว้นแต่คณะกรรมการ
ป.ป.ช. จะมีมติชี้มูลแล้ว หรือเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลาหรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต
และในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาขอให้คณะกรรมการไต่สวน เรียกบุคคลหรือเอกสารจากบุคคลใด
ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนดำเนินการตามที่ร้องขอ แต่ผู้ถูกกล่าวหาต้องร้องขอ
ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งนี้ เว้นแต่คณะกรรมการไต่สวนเห็นว่า
ผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือบุคคลหรือเอกสารที่ขอให้เรียกนั้นไม่มีผล
ต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ต้องบันทึกเหตุนั้นไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงาน
การไต่สวนเบื้องต้นด้วย ดังนี้ การไต่สวนพยานหลักฐานจะมากน้อยเพียงใดย่อมเป็นดุลพินิจของ
คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการไต่สวนที่จะไต่สวนบุคคลหรือพยานเอกสารใดเป็นพยาน
ก็ได้ และหากเห็นว่าข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนเพียงพอแก่การวินิจฉัยแล้วก็ไม่จำเป็นต้องเรียกพยานมา

ทำการไต่สวนอีก หากพยานที่ไม่ไต่สวนนั้นเป็นพยานที่ถูกกล่าวหาร้องขอให้เรียกมาไต่สวนก็จะต้องบันทึกเหตุที่ไม่เรียกให้ไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้นไว้ด้วย ข้อเท็จจริงจากการไต่สวนได้ความว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีคำสั่งที่ ๓๐๑/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๕ แต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวนกรณีกล่าวหาจำเลยตามคำฟ้องเอกสารหมายเลข ๑๘ รายการ หลังจากนั้นคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับที่ ปช ๐๐๑๙/๑๒๔๐ ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ ให้จำเลยมารับทราบข้อกล่าวหา และแจ้งให้จำเลยชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ต่อมาวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๖ จำเลยได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาตามเอกสารหมายเลข ๖ และขออ้างพยานบุคคล ๓ ปาก คือ เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่รับผิดชอบกลุ่มงานสำนักการประชุม และข้าราชการรัฐสภาผู้ทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยในที่ประชุม หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง และอ้างพยานเอกสาร ๒ รายการ และขอให้คณะกรรมการไต่สวนเรียกเอกสารจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอีก ๕ รายการ อันเป็นการให้โอกาสจำเลยชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาอย่างเต็มที่ ทั้งนี้ คณะกรรมการไต่สวนพิจารณาและบันทึกเหตุไว้ในรายงานและสำนวนการไต่สวนว่า พยานบุคคลดังกล่าวไม่มีผลต่อการวินิจฉัย และเอกสาร ๕ รายการดังกล่าวปรากฏข้อเท็จจริงในสำนวนการไต่สวนแล้ว จึงมีมติไม่ไต่สวนเพิ่ม ตามเอกสารหมายเลข ๓๒ แพ้ที่ ๑ หลังจากนั้นวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๗ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูล แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีการรวบรวมข้อเท็จจริงไม่ว่าเป็นคุณหรือเป็นโทษครบถ้วนเพียงพอที่จะชี้มูลความผิดได้แล้ว การที่จำเลยเพ่งชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเพิ่มเติมเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ ขออ้างนายประกอบ รัตนพันธ์ เป็นการอ้างพยานหลักฐานภายหลังจากที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลอันเป็นการล่วงเลยกำหนด

- ๙ -

ระยะเวลา ๓๐ วัน นับแต่ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแจ้งข้อกล่าวหาตามมาตรา ๕๖ ดังนี้ การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่เรียกพยานบุคคลดังกล่าวมาไต่สวน จึงไม่ทำให้สำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีข้อพิรุธสงสัยดังที่จำเลยกล่าวอ้าง ส่วนพยานบุคคลเท่าที่ไต่สวนมานั้นจะเพียงพอให้รับฟังว่า จำเลยกระทำความผิดหรือไม่ อย่างไร เป็นเรื่องที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องพิจารณาจากสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และอาจไต่สวนพยานหลักฐานเพิ่มเติมนอกเหนือไปจากที่ปรากฏในสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ ซึ่งจำเลยก็ได้ให้นายประกอบมาไต่สวนเป็นพยานในชั้นศาลแล้วด้วย ศาลจึงพิจารณาวินิจฉัยพยานหลักฐานทั้งหมด โดยศาลมิได้ผูกพันว่าข้อเท็จจริงเป็นดังที่สรุปในรายงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่วนข้อเท็จจริงจากสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. สมควรไต่สวนพยานใดเพิ่มเติมหรือไม่ หรือมีพยานหลักฐานมั่นคงเพียงพอที่จะชี้มูลความผิดของจำเลยได้หรือไม่ ไม่เป็นเหตุให้การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เสียไป การไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการต่อไปว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ เห็นว่า ข้อเท็จจริงได้ความว่า ขณะที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. ... ในการลงคะแนนรายมาตรา ๑๐ (ลงคะแนนเวลา ๑๙.๑๐ นาฬิกา) มาตรา ๑๔ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๑๒ นาฬิกา) มาตรา ๑๖ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๓๐ นาฬิกา) และมาตรา ๑๗ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๕๓ นาฬิกา) จำเลยไม่อยู่ในที่ประชุม เนื่องจากจำเลยออกจากที่ประชุมสภาเพื่อเดินทางจากท่าอากาศยานดอนเมืองไปท่าอากาศยานหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เที่ยวบิน DD ๗๑๒๐ ในช่วงเวลา

๑๘.๓๐ ถึง ๑๙.๕๕ นาฬิกา แต่ปรากฏว่ามีการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยลงคะแนนในการพิจารณามาตราดังกล่าว คดีมีประเด็นให้วินิจฉัยเพียงว่า จำเลยฝากบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไว้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น หรือบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นโดยจำเลยยินยอมให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยลงคะแนนร่างพระราชบัญญัติฯ ในมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ หรือไม่ เห็นว่า ข้อเท็จจริงได้ความจากนางสาวสายฝน ไกรสมเลิศ ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เบิกความว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถยืมบัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรองได้โดยต้องเขียนแบบขอใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรองยื่นต่อเจ้าหน้าที่กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักงานการประชุม เจ้าหน้าที่จะกรอกข้อมูลเกี่ยวกับชื่อ ชื่อสกุล เลขที่สมาชิกและวันที่ยืมบัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรองไว้เป็นหลักฐานในทะเบียนคุม แต่จากการตรวจสอบบันทึกรายงานขอใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในช่วงระหว่างวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๖ ไม่ปรากฏว่าจำเลยขอยืมบัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรองในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ในข้อนี้จำเลยเบิกความว่า ในวันเกิดเหตุจำเลยใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นบัตรจริงของจำเลยลงคะแนนในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรก่อนที่จะเสียบัตรดังกล่าวคาไว้ที่เครื่อง แสดงว่าในวันเกิดเหตุก่อนจำเลยออกจากที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรไปทำอากาศยานดอนเมือง จำเลยใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นบัตรจริงของจำเลยลงคะแนนในมาตรา ๓ และมาตรา ๔ ก่อนแล้วจึงมีบุคคลอื่นนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นบัตรจริงของจำเลยไปลงคะแนนต่อในมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ เมื่อในวันดังกล่าวที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเริ่มประชุมใน

เวลา ๙.๓๘ นาฬิกา จำเลยลงลายมือชื่อเข้าร่วมประชุม ต่อมาได้ความว่าเวลา ๑๐.๑๒ นาฬิกา จำเลย
สำรองที่นั่งเครื่องบินโดยสารเพื่อเดินทางไปท่าอากาศยานหาดใหญ่ โดยจำเลยอยู่ร่วมประชุมและ
ลงคะแนนเฉพาะในมาตรา ๓ และมาตรา ๔ ตั้งแต่เวลา ๑๓.๐๙ ถึง ๑๓.๔๗ นาฬิกา เท่านั้น
แล้วจำเลยออกจากที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรไปยังท่าอากาศยานดอนเมือง โดยจำเลยลงทะเบียน
ยืนยันตัวตนเพื่อขึ้นเครื่องบินที่ท่าอากาศยานดอนเมืองในเวลา ๑๗.๓๐ นาฬิกา ส่อให้เห็นถึงเจตนา
ของจำเลยตั้งแต่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่เวลา ๑๐.๑๒ นาฬิกา ซึ่งเป็นเวลาที่จำเลย
สำรองที่นั่งเครื่องบินโดยสารว่า จำเลยตั้งใจจะไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรซึ่งจะ
มีการลงคะแนนต่อในช่วงเย็นของวันดังกล่าวในมาตรา ๕ ถึงมาตรา ๒๐ ทั้งนี้ เมื่อได้ความตามคำรับ
ของจำเลยว่าจำเลยไม่ได้ลาประชุมสภาในวันดังกล่าว จึงเป็นข้อพิรุธประการหนึ่งให้เห็นถึงเจตนา
ของจำเลยว่า จำเลยเดินทางไปอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยมีได้ลาราชการนั้นก็เพื่อประสงค์
จะใช้สิทธิในการลงคะแนนในมาตราอื่นต่อภายหลังจากที่จำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ทั้งเมื่อพิจารณาถึงแผนผังที่นั่งการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ เอกสารหมายเลข จ.๒๐
หน้า ๓๒๒ ที่ปรากฏภาพที่นั่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมืองในที่ประชุมสภา
ผู้แทนราษฎรแยกกันไว้เป็นสัดส่วน สอดคล้องกับคำเบิกความของนางบุษกร อัมพรประภา
และนางสาวสายฝนกับคำรับของจำเลยที่ว่า ขณะเกิดเหตุสภาผู้แทนราษฎรจัดที่นั่งสำหรับประชุมไว้
เป็นสัดส่วนให้แต่ละพรรคการเมือง โดยพรรคฝ่ายค้านจะถูกจัดไว้ให้นั่งในฝั่งของกลุ่มพรรคฝ่ายค้าน
และในฝั่งที่นั่งของกลุ่มพรรคฝ่ายค้านถูกจัดแบ่งเป็นสัดส่วนให้แต่ละพรรคการเมือง ขณะเกิดเหตุ
จำเลยนั่งอยู่บริเวณเดียวกันกับพรรคการเมืองที่จำเลยสังกัดอยู่ และผลการลงคะแนนโดยการใช้อัตรา
อิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นบัตรจริงของจำเลยทั้ง ๔ ครั้ง ก็ปรากฏผล “ไม่เห็นด้วย” อันสอดคล้องกับมติ

ของพรรคประชาธิปัตย์ซึ่งเป็นพรรคที่จำเลยสังกัดอยู่ในขณะเกิดเหตุตั้งแต่แรกที่มีมติไม่เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติฯ เมื่อขณะลงคะแนนในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรมีเพียงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เข้าร่วมประชุมเท่านั้นที่อยู่บริเวณเครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์ โดยไม่ปรากฏหลักฐานว่ามีบุคคลภายนอกเข้ามาเกี่ยวข้อง ยิ่งทำให้เชื่อว่า จำเลยแจ้งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นที่อยู่ในพรรคเดียวกันกับจำเลยทราบจำเลยจะไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร จนทำให้มีการนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปใช้ลงคะแนนแทนจำเลยเพื่อให้เป็นไปตามความประสงค์ของจำเลยและมติของพรรคที่จำเลยสังกัด ซึ่งหากจำเลยไม่แจ้งกำหนดการเดินทางโดยสารเครื่องบินให้บุคคลอื่นทราบและไม่ยินยอมเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปใช้ลงคะแนนแล้วก็น่าเชื่อว่าจะมีผู้ใดยอมเสี่ยงกระทำความผิดที่มีโทษทางอาญานำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปใช้โดยพลการ เนื่องจากในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคการเมืองต่างๆ นั่งประชุมอยู่จำนวนมาก ทั้งการสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันแสดงตนและลงคะแนนรายมาตราสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำเป็นต้องดำเนินการหลายขั้นตอน ตั้งแต่การเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายนั้นที่เครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์เพื่อกดปุ่มแสดงตน ดึงบัตรอิเล็กทรอนิกส์ออก แล้วจึงนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นมาเสียบที่เครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์เพื่อกดปุ่มแสดงตน จากนั้นเมื่อประธานในที่ประชุมเรียกให้ลงมติก็ต้องเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนเพื่อกดปุ่มลงคะแนนสำหรับตนเอง ดึงบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนเองออก แล้วจึงสามารถเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นเพื่อกดปุ่มลงคะแนน และหากเป็นการใช้เครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์คนละเครื่องก็ยิ่งมีความยุ่งยากถูกสังเกตเห็นได้ชัดและถูกตรวจสอบพบเห็นการกระทำผิดได้โดยง่าย นอกจากนี้ ลักษณะของบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (บัตรจริง) ตามที่ปรากฏในบัตรอิเล็กทรอนิกส์ตัวอย่าง

(บัตรจริง) เอกสารหมายเลข จ.๒๙ หน้า ๑๐๖๕ มีรูปสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ชื่อ ชื่อสกุล เลขที่ประจำตัว และพรรคการเมืองที่สังกัดไว้ชัดเจน อยู่ด้านหน้าของบัตร ยิ่งเป็นไปได้ยากที่จะมีการนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปใช้โดยผิดหลง จึงเชื่อว่าขณะจำเลยยังอยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร จำเลยแจ้งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นทราบถึงรายละเอียดการเดินทางของจำเลย และยินยอมให้บุคคลดังกล่าวใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยลงคะแนนแทนจำเลย แม้จะเป็นการลงคะแนนแทนจำเลยเฉพาะในบางมาตรา ไม่ใช่ทุกมาตราในขณะที่จำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร แต่การลงคะแนนแทนจำเลยเพียงมาตราเดียวก็ถือเป็นความสำเร็จแล้ว ที่จำเลยอ้างว่า จำเลยวางบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แสดงตนและลงคะแนนไว้ที่เครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์อันเป็นการปฏิบัติตามปกติเช่นทุกครั้ง เมื่อสิ้นสุดการประชุมในแต่ละวันหากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใดมีการกีดกันนอกสภาผู้แทนราษฎรจะคืนบัตรในทางอ้อมโดยวิธีวางหรือเสียบไว้ที่เครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์เพื่อป้องกันการหลงลืมหรือเพื่อให้ทันต่อการแสดงตนและลงคะแนนกรณีประธานในที่ประชุมเรียกแสดงตนและลงมติเร่งด่วน เจ้าหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎรจะเก็บบัตรอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวเพื่อนำไปเก็บไว้ตามระเบียบของรัฐสภา นั้น เมื่อบัตรอิเล็กทรอนิกส์ประจำตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นเครื่องยืนยันตัวตนเฉพาะบุคคล ทั้งยังเป็นเอกสารราชการที่สำคัญที่จำเลยต้องใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ลงคะแนนแสดงเจตจำนงใช้สิทธิออกเสียงในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อันเป็นการแสดงสิทธิเฉพาะตัวในการปฏิบัติหน้าที่แทนปวงชนชาวไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรไม่มีที่นั่งประจำให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงไม่มีเครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์สำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใดคนหนึ่งเป็นการเฉพาะ ดังนั้น การเก็บรักษาบัตรจึงเป็นหน้าที่ที่สำคัญยิ่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละคนย่อมต้องเก็บรักษาบัตรอิเล็กทรอนิกส์ประจำตัวของตนเองไว้กับตัวเสมอ และต้องไม่ปล่อยให้บุคคลอื่นเข้าถึงได้โดยง่าย หรือเสียบัตรทิ้งไว้ในเครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์โดยที่ตนไม่อาจควบคุมการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนเองได้ และได้ความจากนางบุษกรว่า กรณีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายใดลงคะแนนเสียงแล้วเสียบัตรอิเล็กทรอนิกส์ไว้ที่เครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ในระหว่างมีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารงานทั่วไปของสำนักงานการประชุมจะไม่ไปเก็บบัตรอิเล็กทรอนิกส์จนกว่าจะปิดการประชุม ดังนี้ พฤติการณ์ที่จำเลยอ้างว่าจำเลยวางหรือเสียบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนเองไว้ที่เครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์ทั้งที่จำเลยทราบดีอยู่แล้วว่า ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรมีประชุมเพื่อพิจารณาลงคะแนนในมาตราอื่นต่อ และจำเลยต้องเดินทางไปจังหวัดสงขลาโดยไม่ได้ลาราชการไว้ จำเลยย่อมต้องทราบว่า อาจมีบุคคลอื่นนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปใช้อันเป็นการเปิดโอกาสให้มีการกระทำความผิดลงคะแนนแทนจำเลยได้ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของสำนักงานการประชุมจะยังไม่เก็บบัตรอิเล็กทรอนิกส์จนกว่าจะปิดการประชุมในวันดังกล่าว ทั้งการเสียบัตรอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นบัตรจริงคืนให้เจ้าหน้าที่เพื่อป้องกันการหลอกล้มหรือเพื่อความสะดวกในการนำบัตรมาใช้ในครั้งต่อไปก็ถือเป็นข้ออ้างที่ปิดความรับผิดชอบในการรักษาบัตรอิเล็กทรอนิกส์อันเป็นเอกสารราชการที่สำคัญโดยไม่มีเหตุสมควร และจำเลยไม่จำเป็นต้องคืนบัตรอิเล็กทรอนิกส์เพราะเป็นบัตรที่มอบให้จำเลยเก็บรักษา หากจำเลยหลอกล้มไม่ได้นำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นบัตรจริงมาในวันประชุม จำเลยสามารถขอยืมบัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรองจากเจ้าหน้าที่สำนักงานการประชุมได้ นอกจากนี้ยังได้ความจากนางบุษกรว่า ไม่มีระเบียบข้อบังคับให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคืนบัตรอิเล็กทรอนิกส์ด้วยวิธีเสียบัตรอิเล็กทรอนิกส์ไว้ที่เครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้ แม้ขณะเกิดเหตุจะมีวิธีปฏิบัติดังกล่าวในหมู่

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่บ้าง แต่พฤติกรรมในทางปฏิบัติดังกล่าวเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นใช้สิทธิลงคะแนนแทนอันเป็นการฝ่าฝืนหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยตรง จึงมิใช่ข้ออ้างปฏิเสธเหตุแห่งการกระทำความผิด ที่จำเลยอ้างว่าจำเลยต้องเดินทางกลับจังหวัดสงขลาเนื่องจากต้องไปดูแลบิดาที่เจ็บป่วยและมีการกักขังปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่นั้น เมื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่โดยตรงตามรัฐธรรมนูญที่จะต้องเข้าร่วมประชุมและออกเสียงลงคะแนนด้วยตนเอง ข้ออ้างดังกล่าวมิใช่เหตุหักล้างให้การกระทำของจำเลยที่ยินยอมให้ผู้อื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไม่เป็นความผิด ที่จำเลยอ้างว่าจำเลยไม่มีมูลเหตุจงใจในการกระทำความผิด เนื่องจากการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ พรรคพระราชบัญญัติที่จำเลยสังกัดอยู่มีมติไม่เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติฯ ในวาระที่ ๑ (ขั้นรับหลักการ) ในวาระที่ ๒ (ขั้นกรรมาธิการ) พรรคพระราชบัญญัติซึ่งเป็นพรรคฝ่ายค้านได้สัดส่วนกรรมาธิการเสียงข้างน้อยและไม่สามารถยับยั้งคัดค้านการตรากฎหมาย และในวาระที่ ๓ (ขั้นพิจารณาลงคะแนน) สมาชิกพรรคพระราชบัญญัติอภิปรายคัดค้านไม่เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติฯ ขณะเกิดเหตุมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฝ่ายรัฐบาล ๒๙๙ คน ที่ลงคะแนนเห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติฯ เกินกว่ากึ่งหนึ่งอย่างแน่นอน และฝ่ายค้านเพียง ๒๐๑ คน ไม่อาจยับยั้งการตราพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวได้ กรณีการเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์แทนจำเลยอาจเกิดจากการกลั่นแกล้งหรือเจตนาดีของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนอื่น นั้น แม้พรรคฝ่ายค้านมีเสียงข้างน้อยก็ไม่ใช่ข้อยืนยันว่าจำเลยไม่ได้กระทำความผิด ทั้งการออกเสียงลงคะแนนและการบันทึกการออกเสียงลงคะแนนในการประชุมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขณะเกิดเหตุมีการบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกแต่ละคนและเปิดเผยบันทึกดังกล่าวไว้ในที่ที่ประชาชนอาจเข้าตรวจสอบได้

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละคนย่อมประสงค์แสดงให้เห็นว่าตนเองปฏิบัติหน้าที่ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ และลงคะแนนในแต่ละมาตราอย่างเต็มความสามารถ โดยเฉพาะในส่วนของการลงคะแนนที่ผลการลงคะแนนของแต่ละพรรคการเมืองแสดงให้เห็นถึงความเป็นหนึ่งเดียวของพรรค เมื่อพรรคการเมืองที่จำเลยสังกัดขณะเกิดเหตุมีมติพรรคไม่เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติฯ หากสมาชิกพรรคการเมืองบางคนไม่อยู่ การเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์แทนกันก็จะทำให้เสียงของพรรคการเมืองไม่ลดลง และพรรคการเมืองไม่ถูกมองว่าสมาชิกพรรคขาดการประชุมหรือลงคะแนนไม่ครบ การลงคะแนนครบถ้วนจึงถือว่ามีความสำคัญอันเป็นวิถีทางการเมืองและผลการลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพียงเสียงเดียวก็อาจเปลี่ยนผลการลงคะแนนได้ เมื่อผลการลงคะแนนในมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ สอดคล้องกับมติของพรรคที่จำเลยสังกัด จึงเชื่อว่าเป็นมูลเหตุให้จำเลยยินยอมให้ผู้อื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนลงคะแนนแทน ที่จำเลยอ้างว่าหลังจากจำเลยได้รับทราบข้อกล่าวหาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วจำเลยพยายามชวนขวยตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นเท่าที่สามารถตรวจสอบได้เพื่อให้พนักงานสอบสวนใช้อำนาจหน้าที่ตรวจสอบหาตัวผู้นำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปใช้ และจำเลยตรวจสอบขอข้อมูลจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมาทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา แต่ปรากฏว่าสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรไม่สามารถให้ข้อมูลได้ครบถ้วน โดยเฉพาะข้อมูลในการใช้เครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์ จำเลยจึงไม่ทราบว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใดใช้เครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์ใกล้กับจำเลยหรือใช้เครื่องเดียวกันเพื่อให้ได้ตัวบุคคลที่นำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปใช้โดยทุจริตนั้น การตรวจสอบดังกล่าวเกิดขึ้นภายหลังจากการกระทำความผิดสำเร็จแล้วกว่า ๑๐ ปี และเป็นเวลาภายหลังจากจำเลยได้รับทราบข้อกล่าวหาแล้ว จึงไม่ใช่ข้อยืนยันว่าจำเลย

- ๑๗ -

ไม่ได้กระทำความผิด ทั้งข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนรับฟังได้แล้วว่า จำเลยยินยอมให้บุคคลอื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนลงคะแนนแทน แม้จะไม่ปรากฏตัวผู้ร่วมกระทำความผิดกับจำเลย ก็ไม่ใช่ข้อที่จะนำมาหักล้างให้การกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด พฤติการณ์แห่งคดีมีเหตุผลและน้ำหนักให้รับฟังได้โดยปราศจากสงสัยว่า จำเลยยินยอมให้บุคคลอื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ลงคะแนนแทนจำเลย เมื่อการออกเสียงลงคะแนนเป็นสิทธิเฉพาะตัวของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การกระทำใดเพื่อให้มีการออกเสียงลงคะแนนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่อยู่ในที่ประชุมจึงเป็นการขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม ที่ให้สมาชิกคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน และไม่ชอบด้วยข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๗๒ วรรคสาม ที่การออกเสียงลงคะแนนจะกระทำแทนกันมิได้ อันถือเป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ไม่สุจริต มีผลทำให้การออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการประชุมนั้นไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้แทนปวงชนชาวไทย และเป็นการละเมิดหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติโดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ทั้งขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่ได้ปฏิญาณตนในที่ประชุมก่อนเข้ารับหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๒ และมาตรา ๑๒๓ แม้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ถูกยกเลิกแล้ว แต่มีการตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ใช้บังคับ โดยกำหนดหลักการเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติไว้เช่นเดียวกัน จึงถือได้ว่าการกระทำของจำเลยก่อให้เกิดความเสียหายแก่สภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่นิติบัญญัติ ทั้งการที่จำเลยซึ่งมีหน้าที่พิจารณาร่าง

พระราชบัญญัติต่าง ๆ และลงมติ แต่กลับยินยอมให้ผู้อื่นนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปใช้ลงคะแนนในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ แทนจำเลย เพื่อสมประโยชน์จำเลยและให้มีผลเป็นไปตามมติของพรรคการเมืองที่จำเลยสังกัด ถือได้ว่าเป็นการแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น หรือมีพฤติการณ์ที่รู้เห็นหรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ และเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อกระบวนการตรากฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติ จำเลยจึงมีความผิดฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ปวงชนชาวไทยและฝ่ายนิติบัญญัติ แม้ภายหลังการกระทำความผิด มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ใช้บังคับ โดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ ยังคงบัญญัติให้การกระทำตามฟ้องเป็นความผิดและมีระวางโทษเท่าเดิม จึงต้องลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะที่จำเลยกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคหนึ่ง

จึงวินิจฉัยว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ จำคุก ๑ ปี ทางใต้สวนของจำเลยเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้หนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา

- ๑๙ -

มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๘ เดือน ขณะกระทำความผิดจำเลยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นผู้แทน
ปวงชนชาวไทยทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต แต่จำเลยกลับใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบยินยอมให้บุคคลอื่นลงคะแนนแทนตนเองอันเป็นเหตุจูงใจที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อหน้าที่ อันกระทบต่อหลักความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือของระบบรัฐสภาและหลักการใช้อำนาจแทนประชาชนโดยสุจริต ถือเป็นการบ่อนทำลายหลักการพื้นฐานและความสุจริตของกระบวนการนิติบัญญัติอันมีผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ เป็นพฤติการณ์ที่ไม่ซื่อสัตย์สุจริตและไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ จึงเป็นเรื่องร้ายแรง แม้ไม่ปรากฏว่าจำเลยเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน ก็ยังไม่มีเหตุเพียงพอที่จะรอการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลย.

นายวิชาญ ศิริเศรษฐ์

(อม.๓๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๓ /๒๕๖๘

คดีหมายเลขแดงที่ อม.๑๓/๒๕๖๙

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๘ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๙

ระหว่าง	{	อัยการสูงสุด	โจทก์
		นายชัยวุฒิหรือกรธัช ผ่องแผ้วหรือผ่องแผ้วนภ	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โจทก์ฟ้อง ขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๖๕ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒, ๑๙๒

จำเลยให้การปฏิเสธ

พิเคราะห์พยานหลักฐานจากการไต่สวน ประกอบสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นที่คู่ความรับกันและไม่ได้แย้งกันรับฟังได้ว่า ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔ จำเลยได้รับการเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๔ จังหวัดสงขลา สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ จำเลยเป็น

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ (ซึ่งใช้บังคับในขณะนั้น) จำเลยมีหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ (ซึ่งใช้บังคับในขณะนั้น) ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติ มอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้ปฏิญาณตนในที่ประชุมแห่งสภา และมีอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การออกเสียงลงคะแนน โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนนตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓ มาตรา ๑๒๒ มาตรา ๑๒๓ มาตรา ๑๒๖ มาตรา ๑๔๒ และมาตรา ๑๔๖ ประกอบข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ (ซึ่งใช้บังคับในขณะนั้น) ข้อ ๗๒ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรออกบัตรลงคะแนนให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใช้สำหรับออกเสียงลงคะแนน ประกอบด้วย (๑) บัตรลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์สีฟ้า (บัตรจริง) ข้อมูลของบัตรประกอบด้วย รูปภาพสมาชิก ชื่อ นามสกุล เลขที่ประจำตัว และพรรคที่สังกัด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้เก็บรักษาเอง (๒) บัตรลงคะแนนสำรองอิเล็กทรอนิกส์สีชมพู ข้อมูลของบัตรประกอบด้วย ชื่อ นามสกุล เลขที่ประจำตัว และพรรคที่สังกัดเจ้าหน้าที่กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักงานการประชุม เป็นผู้เก็บรักษา และ (๓) บัตรลงคะแนนพิเศษอิเล็กทรอนิกส์ (SP) สีเขียว ข้อมูลของบัตรประกอบด้วย เลขที่ SP ตามลำดับ เจ้าหน้าที่กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักงานการประชุม เป็นผู้เก็บรักษา กรณีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่ได้นำบัตรลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ (บัตรจริง) มาในวันประชุม สมาชิกจะขอยืมบัตรลงคะแนนสำรองที่

เจ้าหน้าที่เก็บรักษาไปใช้ลงคะแนนแทนโดยต้องลงลายมือชื่อขอยืมในแบบฟอร์มขอใช้บัตรลงคะแนน
สำรอง หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ได้นำบัตรลงคะแนน (บัตรจริง) และไม่ได้นำบัตรลงคะแนน
สำรองที่ขอยืมจากเจ้าหน้าที่มาในวันประชุมนั้นๆ สมาชิกจะขอยืมบัตรลงคะแนนพิเศษ SP จาก
เจ้าหน้าที่เพื่อใช้ลงคะแนน โดยต้องลงลายมือชื่อขอยืมในแบบฟอร์มขอใช้บัตรลงคะแนนสำรอง และจะ
มีการรับรองการออกเสียงลงคะแนนสำหรับการใช้บัตร SP โดยกรอกข้อมูลของสมาชิก ประกอบด้วย
ชื่อ นามสกุล เลขที่ประจำตัว และพรรคที่สังกัด เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการลงคะแนนของสมาชิกที่ใช้
บัตรลงคะแนนนั้นให้สำนักการงานการประชุมและชวเลข ตามหนังสือสำนักงานเลขาธิการสภา
ผู้แทนราษฎร เอกสารหมายเลข จ.๑๓ ขั้นตอนการใช้บัตรลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์เริ่มจากประธานในที่
ประชุมแจ้งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแสดงตนเพื่อตรวจสอบองค์ประชุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ที่เข้าร่วมประชุมต้องเสียบบัตรลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ของตนเข้ากับเครื่องอ่านบัตรแล้วกดปุ่ม
“แสดงตน” จากนั้นประธานในที่ประชุมแจ้งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรลงคะแนน สมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรจึงเลือกกดปุ่ม “เห็นด้วย” “ไม่เห็นด้วย” หรือ “งดออกเสียง” เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๖
ประธานสภาผู้แทนราษฎรมีคำสั่งให้นัดประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๐ (สมัย
สามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๖ และครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป)
เป็นพิเศษ ในวันศุกร์ที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๙.๓๐ นาฬิกา ณ ตึกรัฐสภา เพื่อพิจารณาร่าง
พระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง
ของประเทศ พ.ศ. ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว ตามหนังสือเชิญประชุมเอกสาร
หมายเลข จ.๑๕ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๙.๓๒ นาฬิกา จำเลยเข้าประชุมตามเอกสาร
ลายมือชื่อผู้เข้าประชุมเอกสารหมายเลข จ.๑๘ และใช้บัตรลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยแสดงตน
และลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนา

(อม.๕๐)

- ๔ -

โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. ตั้งแต่คำปรารภ มาตรา ๑ และมาตรา ๒
ในเวลา ๑๔.๒๘ นาฬิกา ๑๔.๒๙ นาฬิกา ๑๕.๒๑ นาฬิกา ๑๕.๒๒ นาฬิกา ๑๖.๐๒ นาฬิกา และ
เวลา ๑๖.๐๓ นาฬิกา ตามตารางสรุปข้อมูลการลงคะแนนเอกสารหมาย จ.๑๗ และรายงานการประชุม
ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเอกสารหมาย จ.๑๙ หน้า ๔๔๗/๑, ๔๖๙/๑ และ ๔๙๐ ต่อมาวันที่ ๒๐
กันยายน ๒๕๕๖ มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรต่อโดยเริ่มประชุมเวลา ๐๙.๓๘ นาฬิกา จำเลยเข้าร่วม
ประชุมตามเอกสารลายมือชื่อผู้เข้าร่วมประชุมเอกสารหมาย จ.๒๐ หน้า ๕๖๓ ไม่ปรากฏการใช้
บัตรลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยแสดงตน คงปรากฏการใช้บัตรลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ของ
จำเลยลงมติมาตรา ๓ เวลา ๑๓.๐๙ มาตรา ๔ เวลา ๑๓.๔๗ นาฬิกา มาตรา ๑๐ เวลา ๑๙.๑๐
นาฬิกา มาตรา ๑๔ เวลา ๒๐.๑๒ นาฬิกา มาตรา ๑๖ เวลา ๒๐.๓๐ นาฬิกา และมาตรา ๑๗ เวลา
๒๐.๕๓ นาฬิกา ตามตารางสรุปข้อมูลการลงคะแนนเอกสารหมาย จ.๑๗ และรายงานการประชุม
สภาผู้แทนราษฎรเอกสารหมาย จ.๒๑ สายการบินนกแอร์มีหนังสือแจ้งการเดินทางของจำเลยใน
เดือนกันยายน ๒๕๕๖ พบการสำรองที่นั่ง ๓ ครั้ง เดินทางจริง ๒ ครั้ง คือ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖
เที่ยวบินที่ DD ๗๑๒๐ หมายเลขที่นั่ง ๓๑K เส้นทาง ดอนเมือง - หาดใหญ่ เวลา ๑๘.๓๐ - ๑๙.๕๕
นาฬิกา วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๖ เที่ยวบินที่ DD ๗๑๑๓ หมายเลขที่นั่ง ๓๑K เส้นทาง หาดใหญ่ -
ดอนเมือง เวลา ๑๗.๒๐ - ๑๘.๕๕ นาฬิกา ตามเอกสารหมาย จ.๒๒ กลุ่มงานการเงิน สำนักการคลัง
และงบประมาณเบิกจ่ายเงินค่าโดยสารเครื่องบินของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรวมถึงจำเลยระหว่าง
วันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๖ ตามที่สายการบินนกแอร์ จำกัด ส่งใบแจ้ง
หนี้ตามฎีกาเงินงบประมาณเอกสารหมาย จ.๒๓

คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการแรกว่า การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชอบ
ด้วยกฎหมายหรือไม่ จำเลยอ้างว่า จำเลยขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนนายประกอบ รัตนพันธ์

อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราช ในประเด็นวิธีปฏิบัติในการใช้บัตรลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและการลงมติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มิได้ไต่สวนพยานปากดังกล่าวให้ได้ข้อเท็จจริงครบถ้วน การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงยังไม่ได้ข้อเท็จจริงที่ยึดมั่นคงเพียงพอที่จะชี้มูลความผิดจำเลยได้ ส่วนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังมีข้อพิรุธสงสัย นั้น เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ผู้ถูกกล่าวหาขอใบที่จะขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เรียกบุคคลใดมาเป็นพยานได้ แต่ต้องร้องขอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา เมื่อไม่ปรากฏว่าจำเลยได้ร้องขอภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ประกอบกับ ประเด็นที่จำเลยขอให้เรียกนายประกอบ รัตนพันธ์ มาในชั้นไต่สวนของของคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้น คือ วิธีปฏิบัติในการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งพยานโจทก์ปากนายพรเทพ เอียดแก้ว เจ้าพนักงานปราบปรามการทุจริต ปฏิบัติการ กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการไต่สวน เบิกความว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนพยานซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎรได้ข้อเท็จจริงในประเด็นวิธีปฏิบัติในการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและการลงมติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในส่วนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วจึงเห็นควรไม่ได้เรียกนายประกอบ รัตนพันธ์ มาเป็นพยานเพิ่มเติม เพราะไม่มีผลต่อการวินิจฉัย กรณีจึงเป็นดุลพินิจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หากเห็นว่าข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบและไต่สวนเพียงพอแก่การวินิจฉัยชี้มูลแล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องเรียกพยานอื่นตามที่จำเลยร้องขอมาทำการไต่สวนเพิ่มเติมอีก การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงได้ข้อเท็จจริงที่ยึดมั่นคงเพียงพอที่จะชี้มูลความผิดจำเลยได้แล้ว การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขอบด้วยกฎหมาย

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการต่อไปว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ ข้อเท็จจริงยุติได้ความว่า ในระหว่างการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงิน

เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. ... เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ ในการลงมติรายมาตราของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปรากฏการใช้บัตรลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ของ จำเลย ในขั้นตอนการลงมติมาตรา ๓ เวลา ๑๓.๐๙ มาตรา ๔ เวลา ๑๓.๔๗ นาฬิกา มาตรา ๑๐ เวลา ๑๔.๑๐ นาฬิกา มาตรา ๑๔ เวลา ๒๐.๑๒ นาฬิกา มาตรา ๑๖ เวลา ๒๐.๓๐ นาฬิกา และมาตรา ๑๗ เวลา ๒๐.๕๓ นาฬิกา ออกเสียง “ไม่เห็นด้วย” ตามตารางสรุปข้อมูลการลงคะแนนเอกสารหมาย จ.๑๗ และรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเอกสารหมาย จ.๒๑ จำเลยรับว่าอยู่ร่วมประชุมและลงมติเฉพาะในมาตรา ๓ และมาตรา ๔ ตั้งแต่เวลา ๑๓.๐๙ ถึง ๑๓.๔๗ นาฬิกา เท่านั้น จำเลยรับว่าใช้บัตรลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นบัตรจริงในการออกเสียงลงมติในวันเวลาดังกล่าวและลืมบัตรไว้ที่เครื่องออกเสียงลงคะแนน ก่อนออกจากห้องประชุมเดินทางไปสนามบิน จากนั้นมีบุคคลอื่นนำบัตรลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปลงมติดังกล่าวในมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ โดยปรากฏข้อเท็จจริงตามหนังสือสายการบินนกแอร์เอกสารหมาย จ.๒๒ ว่า วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๑๐.๑๒ นาฬิกา จำเลยสำรองที่นั่งเครื่องบินโดยสารเพื่อเดินทางไปท่าอากาศยานหาดใหญ่ เที่ยวบินเวลา ๑๘.๓๐ นาฬิกา ซึ่งขณะที่มีการสำรองที่นั่งเพื่อเดินทางนั้นการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ เริ่มประชุมแล้วแต่ยังไม่เริ่มพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. ... และเมื่อร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเพิ่มีการพิจารณาไปในวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๖ แล้วเสร็จเพียง ๒ มาตรา จำเลยยอมทราบหรือคาดหมายได้ว่าการพิจารณาในวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ ไม่อาจพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวแล้วเสร็จแน่นอน แต่จำเลยยังทำการสำรองที่นั่งเพื่อเดินทางในเวลา ๑๘.๓๐ นาฬิกา โดยไม่ได้ลาการประชุม และจำเลยอยู่ในที่ประชุมลงมติมาตรา ๓ และมาตรา ๔ ในเวลา ๑๓.๐๙ นาฬิกา และเวลา ๑๓.๔๗ นาฬิกา แล้วออก

จากที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรไปยังท่าอากาศยานดอนเมือง แสดงให้เห็นแล้วว่าจำเลยตั้งใจจะไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ตั้งแต่มาตรา ๕ เป็นต้นไปจนเสร็จสิ้น เมื่อได้ความว่าขณะนั้นสภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกจำนวน ๕๐๐ คน ขณะเกิดเหตุพรรคการเมืองที่สังกัดอยู่ในพรรคร่วมรัฐบาลประกอบด้วย พรรคเพื่อไทย พรรคชาติไทย พัฒนา พรรคชาติพัฒนาเพื่อแผ่นดิน พรรคพลังชล และพรรคมหาชน ซึ่งรวมกันแล้วได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรถึง ๒๙๙ คน เกินกว่าครึ่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดและเป็นฝ่ายที่เสนอร่างพระราชบัญญัติฯ ส่วนฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรรวมถึงพรรคที่จำเลยสังกัดมีสมาชิกเพียง ๒๐๑ คน ย่อมไม่สามารถยับยั้งการตราพระราชบัญญัติฯ โดยการลงมติในสภาผู้แทนราษฎรได้อย่างแน่แท้ แต่การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ การออกเสียงลงคะแนนเป็นหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๖ บัญญัติว่า “การประชุมสภาผู้แทนราษฎรและการประชุมวุฒิสภาต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา จึงจะเป็นองค์ประชุม” ดังนั้น การแสดงตนจึงเป็นมาตรการตรวจสอบองค์ประชุมเพื่อให้สภาสามารถดำเนินการประชุมต่อไปได้ เมื่อพิจารณาตามรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ ๑๙ และวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เอกสารหมาย จ.๑๙ และ จ.๒๑ ในการนับองค์ประชุมแต่ละครั้งมีสมาชิกแสดงตนเพียง ๓๐๐ คนเศษ และผู้แสดงตนส่วนใหญ่เป็นสมาชิกฝ่ายรัฐบาล โดยการแสดงตนมีเจตนาเพื่อนับองค์ประชุมให้ครบเพื่อให้ร่างพระราชบัญญัติได้รับการพิจารณาต่อไป แต่ปรากฏว่าจำเลยไม่เคยแสดงตนในการนับองค์ประชุมทุกมาตราทั้งที่มีการลงมติไม่เห็นด้วยในขั้นตอนต่อมาตามที่จำเลยอ้างว่าเป็นมติพรรคประชาธิปัตย์ซึ่งเป็นพรรคฝ่ายค้านที่จำเลยสังกัด รวมถึงนายศิริโชค โสภา พยานจำเลยซึ่งขณะนั้นสังกัดพรรคเดียวกับจำเลย ข้อเท็จจริงดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าสมาชิกพรรคฝ่ายค้านส่วนใหญ่จะไม่แสดงตนในการ

นับองค์ประชุม ทำนองเพื่อแสดงออกถึงการไม่ต้องการให้ที่ประชุมครบองค์ประชุมเพื่อมิให้มีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของฝ่ายรัฐบาลต่อไป แต่หากนับสมาชิกแล้วครบองค์ประชุมสมาชิกพรรคฝ่ายค้านจะออกเสียงไม่เห็นด้วยเพื่อยับยั้งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว แม้ได้ความจากนางบุษกร อัมพรประภา ผู้อำนวยการสำนักการประชุม และนางสาวสายฝน ไกรสมเลิศ ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักการประชุม สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรว่า จำเลยออกจากที่ประชุมเพื่อเดินทางไปหาต๋ายโดยไม่ได้ลาประชุม และมีการทิ้งบัตรลงคะแนนไว้ในห้องประชุมแล้วมีการใช้บัตรลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยออกเสียงลงมติในระหว่างที่จำเลยไม่อยู่ในห้องประชุม ในมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ ก็ตาม แต่การที่จำเลยทิ้งหรือหลงลืมบัตรลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ไว้ในห้องประชุมจะถึงขนาดเป็นความผิดอาญาตามฟ้องโจทก์หรือไม่นั้นต้องพิจารณาว่าจำเลยมีเจตนาประสงค์ให้บุคคลอื่นใช้บัตรของจำเลยออกเสียงลงมติแทนจำเลยหรือไม่ด้วย เมื่อข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนได้ความว่า การทิ้งบัตรลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ไว้ในห้องประชุมไม่ใช่เรื่องผิดปกติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยหลังเสร็จสิ้นการประชุมในแต่ละวันเจ้าหน้าที่สำนักการประชุมจะเก็บบัตรที่ผู้เข้าร่วมประชุมหลงลืมหรือทิ้งไว้เพื่อให้เจ้าของบัตรมารับในวันประชุมครั้งถัดไป ทั้งการลงมติรายมาตราในระหว่างที่จำเลยไม่อยู่ในห้องประชุมทั้งสี่มาตราในมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ ที่ไม่เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติไม่ได้มีผลต่อการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ เพราะจำเลยสังกัดพรรคฝ่ายค้านที่มีคะแนนเสียงรวมกันเพียง ๒๐๑ คะแนนไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่สามารถยับยั้งการตราพระราชบัญญัติฯ โดยการลงมติในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้อย่างแน่แท้ ทางไต่สวนยังไม่ปรากฏมูลเหตุจูงใจในการที่จำเลยต้องยินยอมให้บุคคลอื่นใช้บัตรลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยในการลงมติ ทั้งพยานที่โจทก์นำมาไต่สวนได้แก่นางบุษกร อัมพรประภา รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

(อม.๕๐)

- ๙ -

นางกิตติวรรณ สุคนธมาน ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานรายงานการประชุม สำนักรายงานการประชุม และขเลข สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร นางสาวสายฝน ไกรสมเลิศ ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักการประชุม สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ต่างก็ไม่ได้รู้เห็นในการนำบัตรลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปใช้ในการลงมติทั้งสี่มาตรา และไม่มีพยานหลักฐานใดยืนยันว่า จำเลยได้มอบบัตรหรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้บัตรลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยในการลงมติดังกล่าว พยานหลักฐานตามทางไต่สวนจึงไม่มีน้ำหนักเพียงพอที่จะรับฟังว่า จำเลยฝากบัตรลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไว้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น หรือบัตรลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นโดยความยินยอมของจำเลยเพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายนั้นใช้บัตรลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลย กดปุ่มลงมติแทนในช่วงเวลาที่จำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร โดยมีเจตนาทุจริต แสวงหาประโยชน์เพื่อตนเองหรือผู้อื่น หรือมีพฤติการณ์ที่รู้เห็นหรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตน แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการออกเสียงลงคะแนนแทนกันอันเป็นความผิดตามฟ้อง

จึงวินิจฉัยให้ยกฟ้อง.

นายรังสรรค์ โรจน์ชีวิน

(อม.๓๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๓/๒๕๖๘

คดีหมายเลขแดงที่ อม.๑๗/๒๕๖๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๘ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง	{	อัยการสูงสุด	โจทก์
		นายชัยวุฒิ ผ่องแผ้ว หรือกรธัช ผ่องแผ้วนก	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โจทก์ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๔ จังหวัดสงขลา สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยในหน้าที่เกี่ยวกับการเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจำเลยในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ มีการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. ... ซึ่งจำเลยได้ลงชื่อเข้าร่วมประชุม แต่จำเลยได้ใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ โดยจำเลยฝากบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงมติของจำเลยไว้กับสมาชิกสภาผู้แทน

ราษฎรคนอื่น หรือมอบบัตรดังกล่าวของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนอื่นด้วยความยินยอมของจำเลย เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนนั้นใช้บัตรของจำเลย กดปุ่มแสดงตนและลงมติแทนจำเลยในขณะที่มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยตั้งแต่วันที่ ๑๘.๓๐ ถึง ๑๙.๔๕ นาฬิกา ขณะจำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร แต่ปรากฏชื่อของจำเลยร่วมลงคะแนนในร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวในมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ การกระทำของจำเลยจึงมีเจตนาทุจริตแสวงหาประโยชน์เพื่อตนเองหรือผู้อื่น หรือมีพฤติการณ์ที่รู้เห็นหรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการออกเสียงลงคะแนนแทนกัน โดยที่จำเลยทราบดีอยู่แล้วว่าสมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งเสียงในการออกเสียงลงคะแนนเท่านั้น การออกเสียงลงคะแนนจะกระทำแทนกันได้ ส่งผลให้การออกเสียงลงคะแนนในการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้แทนปวงชนชาวไทยและถือเป็นมติที่มีชอบ อันเป็นการกระทำโดยไม่ชอบด้วยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง เป็นเหตุให้สภาผู้แทนราษฎร ปวงชนชาวไทยผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย รวมทั้งกระบวนการตรากฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติได้รับความเสียหาย การปฏิบัติหน้าที่ของจำเลยดังกล่าวจึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่ง หรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เหตุเกิดที่ แขวงจัตตลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒, ๑๙๒

จำเลยให้การปฏิเสธ

พิเคราะห์พยานหลักฐานตามทางไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประกอบสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคำแถลงปิดคดีของคู่ความทั้งสองฝ่ายแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๔ จังหวัดสงขลา สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ตามประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เอกสารหมายเลข จ.๑๒ ประธานสภาผู้แทนราษฎรมีคำสั่งนัดประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๖ และครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ ในวันศุกร์ที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ ณ ตึกรัฐสภา เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. ... ตามหนังสือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ด่วนมาก ที่ สผ ๐๐๑๔/ผ ๑๑๔ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๖ เอกสารหมายเลข จ.๑๕ ในวันที่ ๑๙ และวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ จำเลยเข้าประชุมและใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงมติรายมาตรา รายละเอียดปรากฏตามสำเนารายสรุปข้อมูลการลงคะแนน และสำเนารายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร เอกสารหมายเลข จ.๑๗ และ จ.๑๙ ในระหว่างการประชุมวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๑๐.๑๒ นาฬิกา จำเลยสำรองที่นั่งสายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) เที่ยวบิน DD๗๑๒๐ เพื่อเดินทางไปยังอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยเดินทางจากท่าอากาศยานดอนเมืองไปยังท่าอากาศยานหาดใหญ่ ช่วงเวลาเดินทาง ๑๘.๓๐ ถึง ๑๙.๕๕ นาฬิกา ต่อมาในเวลา ๑๗.๓๐ นาฬิกา จำเลยยืนยันทัวตนเพื่อขึ้นเครื่องบินที่ท่าอากาศยานดอนเมืองและโดยสารเครื่องบินไปยังอำเภอหาดใหญ่

จังหวัดสงขลา รายละเอียดปรากฏตามหนังสือบริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) ที่ Al๐๗๐/ ๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ เรื่อง ขอรบข้อเท็จจริงและขอเอกสารหลักฐาน เอกสาร หมาย จ.๒๒ แต่ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. ... ในวันดังกล่าว เวลา ๑๙.๑๐ ถึง ๒๐.๕๓ นาฬิกา มีการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยเพื่อแสดงตนและลงมติในการพิจารณามาตรา ๑๐ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ ตามเอกสารหมาย จ.๑๗ ต่อมา มีการเบิกจ่ายเงินค่าโดยสาร ให้จำเลยตามพระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของประธานและ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานและรองประธานวุฒิสภา ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และกรรมการ พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๘ รายละเอียด ปรากฏตามสำเนาฎีกาเงินงบประมาณ เอกสารหมาย จ.๒๓

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยในประเด็นแรกว่า การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชอบ ด้วยกฎหมายหรือไม่ ที่จำเลยให้การต่อสู้ว่าจำเลยได้อำนาจประกอบ รัตนพันธ์ อดีต สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และผู้ที่ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในช่วงปี ๒๕๕๖ ให้ คณะกรรมการไต่สวนได้ตรวจสอบถึงวิธีปฏิบัติในการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงมติใน ช่วงเวลาดังกล่าว แต่คณะกรรมการไต่สวนก็มีได้ไต่สวนประเด็นดังกล่าวให้ได้ข้อเท็จจริงครบถ้วน การ ไต่สวนของคณะกรรมการไต่สวนจึงยังไม่ได้ข้อเท็จจริงที่ยึดมั่นคงเพียงพอที่จะชี้มูลความผิดจำเลยได้ นั้น เห็นว่า การไต่สวนพยานเป็นดุลพินิจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะไต่สวนบุคคลใดหรือเอกสาร หลักฐานใดเป็นพยานก็ได้ และหากเห็นว่าข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนเพียงพอแก่การวินิจฉัยแล้วก็ไม่ จำต้องเรียกพยานมาทำการไต่สวนอีก และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน

และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ กำหนดให้ พยานหลักฐานใดที่ผู้ถูกกล่าวหา นำส่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนจะไม่รับด้วยเหตุล่วงเลยเวลาหรือผิดขั้นตอนมิได้ เว้นแต่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติชี้มูลแล้ว หรือเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลาหรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต และในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนเรียกบุคคลหรือเรียกเอกสารจากบุคคลใด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนดำเนินการตามที่ร้องขอ แต่ผู้ถูกกล่าวหาต้องร้องขอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือบุคคลหรือเอกสารที่ขอให้เรียกนั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ต้องบันทึกเหตุ นั้นไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้นด้วย ซึ่งได้ความจากนายพรเทพ เอียดแก้ว กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการไต่สวนในคดีนี้ เบิกความว่า คณะกรรมการไต่สวนเห็นว่าจากการไต่สวนปรากฏข้อเท็จจริงตามพยานเอกสารและพยานบุคคลครบถ้วนแล้ว โดยพยานบุคคลและพยานเอกสารที่จำเลยขอให้เรียกไต่สวนไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการไต่สวนหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงมีมติไม่ไต่สวนเพิ่มเติม อันแสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีการรวบรวมข้อเท็จจริงครบถ้วนเพียงพอที่จะชี้มูลความผิดได้แล้ว นอกจากนี้ข้อเท็จจริงยังปรากฏว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับที่ ปช ๐๐๑๙/๑๒๔๐ ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ ให้จำเลยมารับทราบข้อกล่าวหา โดยจำเลยได้ไปรับทราบข้อกล่าวหาเมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๖ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลแล้วเมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๗ แต่จำเลยชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเพิ่มเติมและขออภัยนายประกอบเพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนเพิ่มเติมเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ อันเป็นการล่วงเลยกำหนดระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนด ดังนี้ การที่

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่เรียกพยานบุคคลดังกล่าวมาไต่สวน จึงไม่ทำให้สำนวนการไต่สวนของ
คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีข้อพิรุธสงสัยดังที่จำเลยกล่าวอ้าง ส่วนข้อเท็จจริงจากสำนวนการไต่สวนของ
คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะเพียงพอให้รับฟังได้ว่าจำเลยกระทำความผิดหรือไม่เป็นเรื่องที่ศาลฎีกา
แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะต้องพิจารณาจากสำนวนไต่สวนของ
คณะกรรมการ ป.ป.ช. และอาจไต่สวนพยานหลักฐานเพิ่มเติมนอกเหนือไปจากที่ปรากฏในสำนวน
ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ ทั้งจำเลยเองก็มีสิทธิที่จะนำพยานหลักฐานมาให้ศาลไต่สวนเพื่อหักล้าง
พยานหลักฐานในรายงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้เช่นเดียวกัน การไต่สวนของ
คณะกรรมการ ป.ป.ช. ขอบด้วยกฎหมายแล้ว ข้อกล่าวอ้างของจำเลยในส่วนนี้ฟังไม่ขึ้น

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยประการต่อไปว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่
พยานหลักฐานจากการไต่สวนได้ความว่า ขณะเกิดเหตุที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรมีการพิจารณาร่าง
พระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของ
ประเทศ พ.ศ. ... ระหว่างการประชุมในวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๔ ขณะจำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมตั้งแต่
เวลา ๑๘.๓๐ นาฬิกา แต่ปรากฏว่ามีการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยแสดงตนและลงมติในการ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ เห็นว่า
บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยเป็นเสมือนสิ่งแทนตนที่จำเลยต้องใช้ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อแสดงตัวตน
และลงมติในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการทำหน้าที่ในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร บัตรอิเล็กทรอนิกส์
จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จำเลยต้องเก็บรักษาไว้ด้วยตนเอง แต่กลับปรากฏว่ามีบุคคลอื่นนำบัตร
อิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปใช้เพื่อแสดงตนและลงมติแทนในระหว่างที่จำเลยไม่อยู่ในห้องประชุม ซึ่ง
ได้ความจากพยานโจทก์ปากนางบุษกร อัมพรประภา รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ว่า ลักษณะ

ของบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (บัตรจริง) จะมีรูปภาพสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พร้อมชื่อ นามสกุล เลขที่ประจำตัว และพรรคการเมืองที่สังกัด อยู่ที่บัตร โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะเป็นผู้เก็บรักษาไว้ ดังนั้น ผู้ที่พบเห็นสามารถทราบได้ทันทีว่าบัตรนั้นเป็นของผู้ใด จึงเป็นการยากที่จะมีบุคคลอื่นนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปใช้โดยผิดหลง นอกจากนี้ยังได้ความจากนางบุษกรว่าในการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงมติแต่ละครั้งจะกระทำต่อเมื่อประธานในที่ประชุมให้สัญญาณเพื่อลงคะแนน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เข้าร่วมประชุมจะทำการเสียบบัตรเข้ากับเครื่องอ่านบัตรและกดปุ่มแสดงตน จากนั้นให้เลือกกดปุ่มลงคะแนนตามความประสงค์ และหากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องการเปลี่ยนมติของตนเองก็สามารถกดปุ่มอื่นเลือกได้ทันทีโดยไม่ต้องดึงบัตรออก จนกว่าประธานในที่ประชุมจะปิดการลงมติ ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องกระทำหลายขั้นตอน ทั้งยังได้ความจากนางสาวสายฝน ไกรสมเลิศ ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร อีกด้วยว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะมีที่นั่งเป็นสัดส่วนในแต่ละพรรคการเมือง และจำนวนช่องเสียบบัตรเพื่อแสดงตนและลงมติในห้องประชุมนั้นมีจำนวนเพียงพอต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีจึงเป็นไปได้ยากที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นจะมาใช้ช่องเสียบบัตรที่มีบัตรของจำเลยเสียบคาไว้ และใช้บัตรของจำเลยแสดงตนและลงมติโดยพลการ โดยข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนได้ความว่า มีบุคคลอื่นนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยมาใช้แสดงตนและลงมติในระหว่างที่จำเลยไม่อยู่ในห้องประชุมหลายครั้ง ย่อมแสดงให้เห็นว่าบุคคลดังกล่าวจะต้องทราบดีว่าจำเลยไม่อยู่ในห้องประชุม ซึ่งหากบุคคลดังกล่าวมิได้รู้เห็นเป็นใจกับจำเลยย่อมจะไม่เสี่ยงลงมติแทนจำเลยโดยพลการ เพราะอาจถูกตรวจสอบภายหลังหากจำเลยปฏิเสธว่าไม่ได้เป็นผู้แสดงตนและลงมติด้วยตนเอง โดยเฉพาะการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของบุคคลอื่นมาแสดงตนและ

ลงมติดังกล่าวเป็นการฝ่าฝืนข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘๐ วรรคสาม ทั้งยังเป็นการกระทำความผิดที่มีโทษในทางอาญาและอาจถูกกล่าวหาว่าเป็นการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงถึงขั้นถูกเพิกถอนสิทธิทางการเมืองอีกด้วย ทั้งผลการลงมติของจำเลยในมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ ของร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. ... ก็สอดคล้องกับมติของพรรคการเมืองที่จำเลยสังกัด พฤติการณ์จึงชี้ชัดว่าจำเลยต้องแจ้งข้อมูลหรือยินยอมมอบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ให้ไปมิฉะนั้นการกระทำดังกล่าวก็ไม่อาจสำเร็จลุล่วงได้ ที่จำเลยอ้างว่าในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรออกจากห้องประชุมเพื่อไปทำหน้าที่นอกสภาผู้แทนราษฎร หรือมีภารกิจจำเป็นต้องเดินทางออกนอกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ต้องนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงมติดัตถ์ออกจากห้องประชุม โดยสามารถเสียบเอาไว้ในช่องเสียบบัตรแสดงตนและลงมติได้ เพื่อป้องกันการหลงลืม และเจ้าหน้าที่รัฐสภาจะมาเก็บบัตรอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวไปหลังเลิกประชุม เป็นทำนองว่ามีบุคคลอื่นนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปใช้แสดงตนและลงมติโดยจำเลยมิได้รู้เห็นหรือยินยอม โดยมีตัวจำเลย นายประกอบ รัตนพันธ์ และนายศิริโชค โสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้นเป็นพยานเบิกความสนับสนุนข้อเท็จจริงดังกล่าว ก็เป็นการกล่าวอ้างทางปฏิบัติตามความเข้าใจของพยานเอง โดยที่ไม่มีระเบียบข้อบังคับของรัฐสภาข้อใดรองรับ โดยนางบุษกรและนางสาวสายฝนพยานโจทก์ทั้งสองปากต่างก็เบิกความยืนยันตรงกันว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะต้องเป็นผู้เก็บรักษาบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (บัตรจริง) ด้วยตนเอง การที่จำเลยทิ้งบัตรอิเล็กทรอนิกส์ไว้ในห้องประชุมแล้วออกจากที่ประชุมไป จึงเป็นการแสดงถึงความไม่รับผิดชอบในการรักษาบัตรอิเล็กทรอนิกส์อันเป็นสิ่งสำคัญที่ใช้สำหรับการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการที่จำเลยออกจากห้องประชุมไปโดยไม่ได้ลาประชุมทั้งที่จำเลยทราบดีอยู่แล้วว่าตนเองไม่สามารถอยู่ร่วมประชุมจนเสร็จสิ้นได้ ยิ่งเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นนำบัตรของจำเลยไปใช้แสดงตนและลงมติแทนจำเลยได้อย่างง่ายดาย อันเป็นข้อพิรุธที่สื่อแสดงว่าจำเลยได้มอบหมายหรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยแสดงตนและลงมติเชื่อมกับพฤติการณ์ดังที่วินิจฉัยไว้ข้างต้น ข้ออ้างของจำเลยจึงไม่มีน้ำหนักให้รับฟัง ส่วนที่จำเลยอ้างว่าไม่มีมูลเหตุจูงใจให้บุคคลอื่นต้องแสดงตนและลงมติแทนจำเลย เนื่องจากจำเลยสังกัดพรรคฝ่ายค้านซึ่งไม่เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว และพรรคฝ่ายค้านเป็นเพียงเสียงข้างน้อยที่ไม่อาจยับยั้งการตราพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวได้ นั้น แม้ข้อเท็จจริงจะเป็นดังที่จำเลยกล่าวอ้าง แต่การที่จำเลยยินยอมให้บุคคลอื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงมติแทนจำเลยในขณะที่จำเลยไม่อยู่ในที่ประชมนั้น แม้จะไม่มีผลลงมติต่อเนื่องกันทุกมาตรา แต่การแสดงตนและลงมติดังกล่าวทำให้ระบบประมวลผลได้แสดงผลการลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวว่า จำเลยได้ร่วมแสดงตนและลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวด้วย ซึ่งทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอื่นและบุคคลภายนอกต่างเข้าใจว่าจำเลยยังอยู่ร่วมประชุมและลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติข้างต้นตามหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคฝ่ายค้านอันเป็นประโยชน์แก่จำเลยด้วยในเวลาเดียวกัน ข้ออ้างของจำเลยในส่วนนี้จึงไม่มีน้ำหนักให้รับฟังอีกเช่นกัน และที่จำเลยอ้างต่อไปว่าหลังจากจำเลยรับทราบข้อกล่าวหา จำเลยได้ไปแจ้งความต่อพนักงานสอบสวนเมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๖ อันเป็นการพยายามชวนขวายตรวจสอบข้อเท็จจริงเพื่อให้พนักงานสอบสวนหาตัวบุคคลที่น่าใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปใช้ในวันเกิดเหตุ นั้น ก็ไม่ใช่ข้อยืนยันได้ว่าจำเลยไม่ได้กระทำความผิด ส่วนข้อที่อ้างว่าอาจมีผู้ไม่ประสงค์ดีมีเจตนากลั่นแกล้งจำเลยมาใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยแสดง

ตนและลงมติแทนนั้น เป็นข้ออ้างที่ไม่มีพยานหลักฐานสนับสนุน ทั้งยังง่ายต่อการกล่าวอ้างเพื่อปฏิเสธความรับผิดชอบ พยานหลักฐานตามทางไต่สวนจึงมีน้ำหนักให้รับฟังได้ว่า จำเลยฝากบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไว้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนอื่น หรือมอบบัตรดังกล่าวของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนอื่นด้วยความยินยอมของจำเลย เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนนั้นใช้บัตรของจำเลยแสดงตนและลงมติแทนจำเลยในขณะที่มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. ... เมื่อการออกเสียงลงคะแนนเป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้ที่เป็สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ที่จะมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนได้คือผู้ที่เข้าประชุมและอยู่ในที่ประชุมในขณะที่มีการออกเสียงลงคะแนนเท่านั้น การกระทำใดเพื่อให้มีการออกเสียงลงคะแนนแทนกันจึงเป็นการขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม ที่ให้สมาชิกคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน และไม่ชอบด้วยข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘๐ วรรคสาม ที่การออกเสียงลงคะแนนจะกระทำแทนกันได้ อันถือเป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ไม่สุจริต มีผลทำให้การออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการประชุมนั้นไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้แทนปวงชนชาวไทย และเป็นการละเมิดหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติโดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๑๔ ทั้งขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่ได้ปฏิญาณตนในที่ประชุมก่อนเข้ารับหน้าที่ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๑๕ ส่งผลให้การออกเสียงลงคะแนนในการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

ดังกล่าวไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้แทนปวงชนชาวไทย และถือเป็นมติที่ไม่ชอบ อันเป็นการกระทำโดยไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง เป็นเหตุให้สภาผู้แทนราษฎร รวมทั้งกระบวนการตรากฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติได้รับความเสียหาย ทั้งการที่จำเลยซึ่งมีหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ แต่กลับฝักใฝ่ตรึงเอกลัทธิของจำเลยกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นหรือยินยอมให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายนั้นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยแสดงตนและลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวแทนจำเลย เพื่อให้สมประโยชน์จำเลยและให้มีผลเป็นไปตามมติของพรรคการเมืองที่จำเลยสังกัด ถือได้ว่าเป็นการแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น หรือมีพฤติการณ์ที่รู้เห็นหรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ และเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต จำเลยจึงมีความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตตามฟ้อง

อนึ่ง แม้ภายหลังการกระทำความผิด มีการประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว บัญญัติให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว มาตรา ๑๗๒ ยังคงบัญญัติให้การกระทำของจำเลยตามฟ้องยังเป็นความผิดและมีระวางโทษเท่าเดิม จึงต้องลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๑๒๓/๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับขณะที่จำเลยกระทำความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา ๒ วรรคหนึ่ง

จึงวินิจฉัยว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ลงโทษจำคุก ๑ ปี ทางใต้ส่วนของ
จำเลยเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาอยู่บ้าง มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้หนึ่งในสาม ตามประมวล
กฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๘ เดือน เมื่อขณะกระทำความผิดจำเลยดำรงตำแหน่ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งได้รับการเลือกตั้งมาจากประชาชน สมควรประพัตติตัวเป็นแบบอย่างที่ดี
และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต แต่กลับมากกระทำความผิดต่อกฎหมายเสียเอง พฤติการณ์
แห่งคดีจึงเป็นเรื่องร้ายแรง แม้จำเลยไม่เคยได้รับโทษจำคุกมาก่อนก็ยังไม่เห็นเหตุเพียงพอที่จะรอกการ
ลดโทษให้แก่จำเลย.

นายเผด็จ ชมพานิชย์

(อม.๓๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๓/๒๕๖๘

คดีหมายเลขแดงที่ อม.๓๓/๒๕๖๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๘ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง	อัยการสูงสุด	โจทก์
	นายชัยวุฒิหรือกรธัช ผ่องแผ้วหรือผ่องแผ้วนก	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โจทก์ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๔ จังหวัดสงขลา พรรคประชาธิปัตย์ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มีหน้าที่เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติ มอบหมาย หรือความครอบงำใดๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๒ และมาตรา ๑๒๓ จำเลยมีอำนาจหน้าที่เสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๑ ขั้นรับหลักการ การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๒ พิจารณาเรียงลำดับมาตรา และการออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๓ ขั้นการลงมติ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔๒ ถึงมาตรา ๑๔๗ โดยในการออกเสียงลงคะแนนจำเลยในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรย่อมมี

หนึ่งเสียงในการออกเสียงลงคะแนน ตามมาตรา ๑๒๖ วรรคสาม รวมถึงมีหน้าที่ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๗๒ สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ มีการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ... จำเลยปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต กล่าวคือ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางวันและกลางคืนต่อเนื่องกัน จำเลยลงชื่อเข้าร่วมประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว จำเลยใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบฝากบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงมติของจำเลยไว้ให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนอื่น หรือมอบบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนดังกล่าวของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนอื่นด้วยความยินยอมของจำเลยเพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนนั้นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนของจำเลยกดปุ่มแสดงตนและลงมติแทนจำเลยในขณะที่มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ในวันเกิดเหตุเมื่อเวลาประมาณ ๑๗.๓๐ นาฬิกา จำเลยลงทะเบียนและยืนยันตัวตนขึ้นเครื่องบินที่ท่าอากาศยานดอนเมือง หมายเลขที่นั่ง ๓๑ K จากนั้นจำเลยเดินทางโดยสารเครื่องบินของบริษัทสายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) เที่ยวบินที่ DD ๗๑๒๐ จากท่าอากาศยานดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ถึงท่าอากาศยานหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ระยะเวลาเดินทางตั้งแต่เวลา ๑๘.๓๐ ถึง ๑๙.๔๕ นาฬิกา จำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรในช่วงเวลาดังกล่าว แต่กลับปรากฏชื่อของจำเลยร่วมลงคะแนนในร่างพระราชบัญญัตินี้ในมาตรา ๑๐ (ลงคะแนนเวลา ๑๙.๑๐ นาฬิกา) มาตรา ๑๔ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๑๒ นาฬิกา) มาตรา ๑๖ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๓๐ นาฬิกา) และมาตรา ๑๗ (ลงคะแนนเวลา

๒๐.๕๓ นาฬิกา) การกระทำของจำเลยดังกล่าวเป็นการกระทำโดยมีเจตนาทุจริตแสวงหาประโยชน์เพื่อตนเองหรือผู้อื่น หรือมีพฤติการณ์ที่รู้เห็นหรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการออกเสียงลงคะแนนแทนกัน โดยที่จำเลยทราบดีอยู่แล้วว่าสมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งเสียงเท่านั้นในการออกเสียงลงคะแนน ซึ่งการออกเสียงลงคะแนนจะกระทำแทนกันมิได้ ส่งผลให้การออกเสียงลงคะแนนในการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้แทนปวงชนชาวไทยและถือเป็นมติที่มิชอบ จึงเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต และฐานเป็นเจ้าพนักงานของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เหตุเกิดที่ แขวงจัตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๖๕ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒, ๑๙๒

จำเลยให้การปฏิเสธ

พิเคราะห์คำฟ้อง คำให้การ พยานหลักฐานจากการไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประกอบสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการป.ป.ช. และคำแถลงปิดคดีของจำเลยแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นที่คู่ความรับกันและไม่ได้แย้งกันรับฟังได้ว่า ในการใช้สิทธิออกเสียงของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกคนจะมี

บัตรอิเล็กทรอนิกส์ประจำตัวเพื่อใช้ในการแสดงตนและลงมติ บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ใช้ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรมี ๓ ประเภท คือ (๑) บัตรอิเล็กทรอนิกส์สีฟ้า (บัตรจริง) มีรูปสมาชิกปรากฏอยู่ด้านหน้าของบัตร ปรากฏชื่อ นามสกุล เลขที่ประจำตัว และพรรคที่สังกัด (๒) บัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรองสีชมพู ไม่มีรูปสมาชิก มีเพียงชื่อ นามสกุล เลขที่ประจำตัว และพรรคที่สังกัด และ (๓) บัตรอิเล็กทรอนิกส์ (SP) สีเขียว มีเพียงเลข SP สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่ได้นำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (บัตรจริง) มาในวันประชุม สามารถขอยืมบัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรองไปใช้ในวันนั้นได้ หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่มีทั้งบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (บัตรจริง) และบัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรอง สามารถขอยืมบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (SP) จากเจ้าหน้าที่สำนักการประชุมได้ โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องลงลายมือชื่อยืมในแบบฟอร์มขอใช้บัตรไว้เป็นหลักฐาน ขั้นตอนการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์เริ่มจากประธานในที่ประชุมแจ้งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแสดงตนเพื่อตรวจสอบองค์ประชุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เข้าร่วมประชุมต้องเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนเข้ากับเครื่องอ่านบัตรแล้วกดปุ่ม “แสดงตน” จากนั้นประธานในที่ประชุมแจ้งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรลงคะแนน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงเลือกกดปุ่ม “เห็นด้วย” “ไม่เห็นด้วย” หรือ “งดออกเสียง” ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๔ จังหวัดสงขลา สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเจ้าหน้าที่ของรัฐ และเจ้าพนักงานของรัฐ ประธานสภาผู้แทนราษฎรมีคำสั่งนัดประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๖ และครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ ในวันศุกร์ที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา ณ ตึกรัฐสภา เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. ... ตามหนังสือสำนักงาน

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ด่วนมาก ที่ สผ ๐๐๑๔/ผ ๑๑๔ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๖ เอกสารหมาย จ.๑๕ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๙.๓๒ นาฬิกา จำเลยเข้าประชุมและใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยลงมติคำปรารภ มาตรา ๑ และมาตรา ๒ เวลา ๑๔.๒๙ ถึง ๑๖.๐๓ นาฬิกา ตามตารางสรุปข้อมูลการลงคะแนนเอกสารหมาย จ.๑๗ และรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเอกสารหมาย จ.๑๙ หน้า ๔๔๗/๑, ๔๖๙/๑ และ ๔๙๐ ต่อมาวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรต่อโดยเริ่มประชุมเวลา ๐๙.๓๘ นาฬิกา จำเลยลงชื่อเข้าร่วมประชุม ตามรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรลงชื่อเข้าร่วมประชุมเอกสารหมาย จ.๒๐ หน้า ๕๖๒ และ ๕๖๓ จำเลยประชุมและใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยลงมติเฉพาะมาตรา ๓ และมาตรา ๔ เวลา ๑๓.๐๙ ถึง ๑๓.๔๗ นาฬิกา ตามตารางสรุปข้อมูลการลงคะแนนเอกสารหมาย จ.๑๗ และรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเอกสารหมาย จ.๒๑ หน้า ๖๓๔ และ ๖๕๕ ระหว่างการประชุมจำเลยออกจากที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรไปยังท่าอากาศยานดอนเมือง และเมื่อเวลา ๑๗.๓๐ นาฬิกา จำเลยลงทะเบียนยืนยันตัวตนเพื่อขึ้นเครื่องบินที่ท่าอากาศยานดอนเมือง ได้หมายเลขที่นั่ง ๓๑ K จำเลยโดยสารเครื่องบินเส้นทางดอนเมือง-หาดใหญ่ เที่ยวบิน DD๗๑๒๐ ตั้งแต่วันที่ ๑๘.๓๐ ถึง ๑๙.๔๕ นาฬิกา ตามหนังสือบริษัทสายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) ที่ A๐๗๐/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ เรื่อง ขอรบข้อเท็จจริงและขอเอกสารหลักฐานเอกสารหมาย จ.๒๒ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. ... ในวันเกิดเหตุมีการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยเพื่อแสดงตนและลงมติในมาตรา ๑๐ (ลงคะแนนเวลา ๑๙.๑๐ นาฬิกา) มาตรา ๑๔ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๑๒ นาฬิกา) มาตรา ๑๖ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๓๐ นาฬิกา) และมาตรา ๑๗ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๕๓ นาฬิกา) ตามตารางสรุปข้อมูลการลงคะแนนเอกสารหมาย จ.๑๗ และสำเนารายงาน

การประชุมสภาผู้แทนราษฎรเอกสารหมายเลข จ.๒๑ หน้า ๗๗๐, ๘๐๗, ๘๒๓/๑ และ ๘๔๒ ต่อมา มีการเบิกจ่ายเงินค่าโดยสารให้จำเลยตามพระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานและรองประธานวุฒิสภา ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และกรรมการ พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๘ ตามฎีกาเงินงบประมาณเอกสารหมายเลข จ.๒๓

คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการแรกว่า การไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ จำเลยอ้างว่า การไต่สวนดังกล่าวยังไม่ได้ข้อเท็จจริงที่ยุติและมีข้อพิรุธสงสัย เนื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. มิได้ไต่สวนพยานบุคคล นายประกอบ รัตนพันธ์ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในประเด็นวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและการลงมติ ตามที่จำเลยร้องขอ จึงเห็นว่าการรวบรวมพยานหลักฐานยังไม่เพียงพอที่จะชี้มูลความผิดได้ เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ แม้จะบัญญัติให้ผู้ถูกกล่าวหาที่มีสิทธิร้องขอให้เรียกพยานบุคคลมาไต่สวนได้ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันรับแจ้งข้อกล่าวหา แต่กฎหมายยังกำหนดให้เป็นดุลพินิจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการพิจารณาว่าพยานดังกล่าวจะมีผลต่อการวินิจฉัยหรือไม่ หากเห็นว่าไม่จำเป็นก็เพียงแต่ต้องบันทึกเหตุผลไว้ในสำนวนการไต่สวนเท่านั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ดำเนินการตามขั้นตอนโดยแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนตามคำสั่งที่ ๓๐๑/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๕ คณะกรรมการไต่สวนได้ทำการไต่สวนพยานบุคคลรวม ๕ ปาก และรวบรวมพยานเอกสารอีก ๑๘ รายการ ทั้งยังได้เปิดโอกาสให้จำเลยมารับทราบข้อกล่าวหาและชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ตามหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับที่ ปช ๐๐๑๙/๑๒๔๐ ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ ซึ่งแม้ต่อมาต่อมาวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๖ จำเลยได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาตามเอกสารหมายเลข จ.๖ และ

ขออภัยบุคคล ๓ ปาก คือ เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่รับผิดชอบกลุ่มงานสำนักการประชุม และข้าราชการรัฐสภาผู้ทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยในที่ประชุม หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง และอภัยเอกสาร ๒ รายการ และขอให้คณะกรรมการไต่สวนเรียกเอกสารจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอีก ๕ รายการ แต่คณะกรรมการไต่สวนได้พิจารณาและบันทึกเหตุผลไว้ในรายงานแล้วว่า พยานบุคคลที่อ้างเพิ่มนั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัย และพยานเอกสารที่ร้องขอก็มีปรากฏข้อเท็จจริงอยู่ในสำนวนการไต่สวนครบถ้วนแล้ว จึงมีมติไม่ไต่สวนเพิ่มตามอำนาจหน้าที่ ดังนี้ ย่อมเห็นได้ว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รวบรวมข้อเท็จจริงทั้งที่เป็นคุณและเป็นโทษอย่างครบถ้วนเพียงพอที่จะชี้มูลความผิดได้แล้ว ข้ออ้างของจำเลยจึงฟังไม่ขึ้น

การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชอบด้วยกฎหมายแล้ว

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการต่อไปว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้เป็นยุติว่า ในขณะที่มีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. ... ในการลงมติรายมาตรา ๑๐ (ลงคะแนนเวลา ๑๙.๑๐ นาฬิกา) มาตรา ๑๔ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๑๒ นาฬิกา) มาตรา ๑๖ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๓๐ นาฬิกา) และมาตรา ๑๗ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๕๓ นาฬิกา) จำเลยไม่ได้อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากเดินทางไปจังหวัดสงขลาด้วยขึ้นเครื่องบินตั้งเวลา ๑๗.๓๐ นาฬิกา คดีจึงมีประเด็นสำคัญเพียงว่า จำเลยยินยอมให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นใช้บัตรของตนลงมติแทนในร่างพระราชบัญญัติข้างต้นหรือไม่ จำเลยอ้างว่าได้วางบัตรทิ้งไว้ในช่องเสียบบัตรตามวิธีปฏิบัติที่ทำกันเป็นปกติทั่วไปเพื่อป้องกันการหลอกล้มหรือเพื่อความสะดวกในการลงมติเร่งด่วนเห็นว่า เมื่อบัตรอิเล็กทรอนิกส์เป็นเอกสารราชการสำคัญที่ใช้ยืนยันตัวตนเฉพาะบุคคลในการปฏิบัติหน้าที่แทนปวงชนชาวไทย ทั้งในที่ประชุมสภายังไม่มีที่นั่งประจำและไม่มีเครื่องอ่านบัตร

สำหรับบุคคลใดโดยเฉพาะ การเก็บรักษาบัตรจึงเป็นภาระหน้าที่สำคัญยิ่งที่สมาชิกพึงต้องถือไว้กับตัวเสมอ การที่จำเลยเสียบัตรทิ้งไว้ในเครื่องอ่านบัตรโดยที่ตนไม่อาจควบคุมการใช้งานได้ ทั้งที่ทราบดีว่ามีการประชุมต่อเนื่องและตนต้องเดินทางไปต่างจังหวัดโดยไม่ได้ลาประชุม ประกอบกับได้ความจากนางบุษกร อัมพรประภา ว่า กรณีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายใดลงคะแนนเสียงแล้วเสียบัตรอิเล็กทรอนิกส์คาไว้ที่ช่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ในระหว่างมีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารงานทั่วไปของสำนักงานการประชุมจะไม่ไปเก็บบัตรอิเล็กทรอนิกส์จนกว่าจะปิดการประชุม ดังนี้ จำเลยควรจะคาดคิดได้ว่าอาจมีบุคคลอื่นนำบัตรไปใช้แสดงตนและลงมติแทนตนได้ทั้งเมื่อพิจารณาถึงแผนผังที่นั่งการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ เอกสารหมาย จ.๒๐ หน้า ๓๒๒ ปรากฏภาพที่นั่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมืองในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรแยกกันไว้เป็นสัดส่วน สอดคล้องกับคำเบิกความของนางบุษกร และนางสาวสายฝน ไกรสมเลิศ กับคำรับของจำเลยที่ว่า ขณะเกิดเหตุสภาผู้แทนราษฎรจัดที่นั่งสำหรับประชุมไว้เป็นสัดส่วนให้แต่ละพรรคการเมือง โดยพรรคฝ่ายค้านจะถูกจัดไว้ให้นั่งในซีกของกลุ่มพรรคฝ่ายค้าน และในซีกที่นั่งของกลุ่มพรรคฝ่ายค้านถูกจัดแบ่งเป็นสัดส่วนให้แต่ละพรรคการเมือง ในช่วงที่จำเลยอยู่ที่สภาผู้แทนราษฎรจำเลยนั่งอยู่บริเวณเดียวกันกับพรรคการเมืองที่จำเลยสังกัดอยู่ และผลการลงคะแนนโดยการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นบัตรจริงของจำเลยทั้ง ๔ ครั้ง ก็ปรากฏผล “ไม่เห็นด้วย” อันสอดคล้องกับมติของพรรคประชาธิปัตย์ซึ่งเป็นพรรคที่จำเลยสังกัดอยู่ในขณะเกิดเหตุตั้งแต่แรกที่มีมติไม่เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว เมื่อขณะลงคะแนนในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรมีเพียงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เข้าร่วมประชุมเท่านั้นที่อยู่บริเวณเครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์ และไม่น่าจะมีบุคคลอื่นนอกเหนือจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคการเมืองเดียวกันกับจำเลยมาบริเวณที่มีการใช้บัตรของจำเลย ทั้งการสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันแสดงตนและ

ลงมติตามมาตราสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำต้องดำเนินการหลายขั้นตอน ตั้งแต่การเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายนั้นที่เครื่องอ่านบัตรเพื่อกดปุ่มแสดงตน ดึงบัตรอิเล็กทรอนิกส์ออก แล้วจึงนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นมาเสียบที่เครื่องอ่านบัตรเพื่อกดปุ่มแสดงตน จากนั้นในเวลาที่ยังคงคะแนนรายमतาก็ต้องเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนเพื่อกดปุ่มลงคะแนนสำหรับตนเอง ดึงบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนเองออก แล้วจึงสามารถเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นเพื่อกดปุ่มลงคะแนน และยังหากเป็นการใช้เครื่องอ่านบัตรคนละเครื่องก็ยิ่งมีความยุ่งยากถูกสังเกตเห็นได้ชัดและถูกตรวจสอบพบเห็นการกระทำผิดได้โดยง่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งบัตรจริงซึ่งมีรูปและชื่อสกุลสมาชิกปรากฏอยู่ด้านหน้าของบัตร ตามที่ปรากฏในบัตรอิเล็กทรอนิกส์ตัวอย่าง (บัตรจริง) เอกสารหมาย จ.๒๙ หน้า ๑๐๖๕ เชื่อได้ว่า จำเลยรู้เห็นเป็นใจกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพรรคเดียวกันกับจำเลยในการลงคะแนนแทน แม้จำเลยจะอ้างว่าเสียงของฝ่ายค้านไม่สามารถยับยั้งการตรากฎหมายได้ หรืออ้างว่ามีการตรวจสอบหาผู้กระทำผิดภายหลังได้รับแจ้งข้อกล่าวหาจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ข้ออ้างดังกล่าวล้วนเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหลังจากความผิดสำเร็จแล้ว และไม่อาจนำมาหักล้างข้อเท็จจริงที่ว่าจำเลยได้ยินยอมให้มีการใช้บัตรแทนกัน พฤติการณ์แห่งคดีจึงมีเหตุผลและน้ำหนักให้รับฟังได้โดยปราศจากข้อสงสัยว่า จำเลยยินยอมให้บุคคลอื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ลงมติแทนจำเลย อันเป็นการขัดต่อหลักการ "หนึ่งสมาชิกมีหนึ่งเสียง" ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม และข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรที่ห้ามออกเสียงลงคะแนนแทนกัน การกระทำของจำเลยจึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่สุจริต ละเมิดหลักการพื้นฐานของผู้แทนปวงชนชาวไทย และก่อให้เกิดความเสียหายแก่สภาผู้แทนราษฎรในฐานะองค์กรนิติบัญญัติ ถือเป็นการแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น จำเลยจึงมีความผิดฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหรือ

ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตตามฟ้อง และแม้ภายหลังจะมีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาใช้บังคับ แต่กฎหมายใหม่ยังคงบัญญัติให้การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดและมีระวางโทษเท่าเดิม จึงต้องลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคหนึ่ง

จึงวินิจฉัยว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ลงโทษจำคุก ๑ ปี ทางใต้สวนของจำเลยเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาอยู่บ้าง มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้หนึ่งในสี่ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๙ เดือน ขณะกระทำความผิดจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้รับการเลือกตั้งมาจากประชาชนชาวไทยก็ควรประพฤติตัวเป็นแบบอย่างที่ดี ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต แต่กลับมาก่อทำความผิดต่อกฎหมายเสียเอง พฤติการณ์แห่งคดีจึงเป็นเรื่องร้ายแรง สมควรที่จะลงโทษโดยเด็ดขาดเพื่อมิให้เป็นเยี่ยงอย่างแก่ผู้คนในสังคม แม้จำเลยไม่เคยได้รับโทษจำคุกมาก่อนก็ยังไม่มีความเพียงพอที่จะรอกการลงโทษให้แก่จำเลย.

นายอรพงษ์ ศิริกานต์นนท์

(อม.๓๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม ๓/๒๕๖๘

คดีหมายเลขแดงที่ อม ๓/๒๕๖๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๘ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง	อัยการสูงสุด	โจทก์
	นายชัยวุฒิหรือกรธัช ผ่องแผ้วหรือผ่องแผ้วนก	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โจทก์ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๔ จังหวัดสงขลา พรรคประชาธิปัตย์ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มีหน้าที่เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๒ และมาตรา ๑๒๓ จำเลยมีอำนาจหน้าที่เสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๑ ขั้นรับหลักการ การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๒ พิจารณาเรียงลำดับมาตรา และการออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๓ ขั้นการลงมติ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔๒ ถึงมาตรา ๑๔๗ จำเลยในฐานะ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีหนึ่งเสียงในการออกเสียงลงคะแนน ตามมาตรา ๑๒๖ วรรคสาม และมีหน้าที่ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๗๒ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ ซึ่งมีการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ... กล่าวคือ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางวันและกลางคืนต่อเนื่องกัน จำเลยลงชื่อเข้าร่วมประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้และใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ ผากบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงมติของจำเลยไว้ให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนอื่น หรือ มอบบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนดังกล่าวของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนอื่นด้วยความยินยอมของจำเลยเพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนนั้นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนของจำเลยกดปุ่มแสดงตนและลงมติแทนจำเลยในขณะที่มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว พบว่าเวลาประมาณ ๑๗.๓๐ นาฬิกา จำเลยลงทะเบียนและยืนยันตัวตนขึ้นเครื่องบินที่ทำอากาศยานดอนเมือง หมายเลขที่นั่ง ๓๑ K ของบริษัทสายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) เที่ยวบินที่ DD ๗๑๒๐ จากทำอากาศยานดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ถึงทำอากาศยานหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ตั้งแต่เวลา ๑๘.๓๐ ถึง ๑๙.๔๕ นาฬิกา จำเลยไม่อยู่ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรในช่วงเวลานั้น แต่พบชื่อของจำเลยร่วมลงคะแนนร่างพระราชบัญญัตินั้นในมาตรา ๑๐ ลงคะแนนเวลา ๑๙.๑๐ นาฬิกา มาตรา ๑๔ ลงคะแนนเวลา ๒๐.๑๒ นาฬิกา มาตรา ๑๖ ลงคะแนนเวลา ๒๐.๓๐ นาฬิกา และมาตรา ๑๗ ลงคะแนนเวลา ๒๐.๕๓ นาฬิกา การกระทำของจำเลยมีความผิดฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดย มิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต และฐานเป็น

เจ้าพนักงานของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒, ๑๙๒

จำเลยให้การปฏิเสธ

พิเคราะห์คำฟ้อง คำให้การ ส่วนวนการไต่สวน ประกอบพยานหลักฐานของโจทก์ และจำเลยแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังยุติได้ว่า จำเลยซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าหน้าที่ของรัฐ และเจ้าพนักงานของรัฐ จำเลยและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกคน จะมีบัตรอิเล็กทรอนิกส์ประจำตัวเพื่อใช้สิทธิออกเสียงของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการแสดงตน และลงมติ โดยบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ใช้ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร มี ๓ ประเภท ประกอบด้วย บัตรอิเล็กทรอนิกส์สีฟ้า (บัตรจริง) มีรูปสมาชิกอยู่ด้านหน้าของบัตร ชื่อ นามสกุล เลขที่ประจำตัว และพรรคที่สังกัด บัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรองสีชมพู ไม่ปรากฏรูปสมาชิก มีเพียงชื่อ นามสกุล เลขที่ประจำตัว และพรรคที่สังกัด และบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (SP) สีเขียว มีเพียงเลข SP ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายใดไม่ได้นำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (บัตรจริง) มาในวันประชุม สามารถขอยืมบัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรองไปใช้ในวันนั้นได้ หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่มีทั้งบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (บัตรจริง) และบัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรอง ย่อมมีสิทธิการขอยืมบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (SP) จากเจ้าหน้าที่สำนักการประชุมได้และต้องลงลายมือชื่อยืมในแบบฟอร์มขอใช้บัตรไว้เป็นหลักฐาน ซึ่งวิธีปฏิบัติในการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์นั้น ประธานในที่ประชุมแจ้งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแสดงตนเพื่อตรวจสอบองค์ประชุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เข้าร่วมประชุมต้อง

เสียบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนเข้ากับเครื่องอ่านบัตรเพื่อกดปุ่มแสดงตน โดยประธานในที่ประชุม
แจ้งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรลงคะแนน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงเลือกกดปุ่ม เห็นด้วยหรือไม่
เห็นด้วย หรืองดออกเสียง ซึ่งได้มีนัดประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๐ (สมัย
สามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๖ และครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป)
เป็นพิเศษ ในวันศุกร์ที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. ...
เมื่อถึงวันนัดประชุมสภาวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๙.๓๒ นาฬิกา จำเลยเข้าร่วมประชุมและ
ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยลงมติ ตามมาตรา ๑ และมาตรา ๒ เวลา ๑๔.๒๙ ถึง ๑๖.๐๓
นาฬิกา ตามตารางสรุปข้อมูลการลงคะแนนและรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเอกสารหมายเลข
จ.๑๗ และ จ.๑๙ หน้าที่ ๔๔๗/๑, ๔๖๙/๑ และ ๔๙๐ ต่อมาวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เริ่มการ
ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเวลา ๙.๓๘ นาฬิกา จำเลยลงชื่อเข้าร่วมประชุมตามเอกสารหมายเลข จ.๒๐
หน้า ๕๖๒ และ ๕๖๓ และใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยลงมติในมาตรา ๓ และมาตรา ๔
เวลา ๑๓.๐๙ ถึง ๑๓.๔๗ นาฬิกา ตามตารางสรุปข้อมูลการลงคะแนนและรายงานการประชุมสภา
ผู้แทนราษฎรเอกสารหมายเลข จ.๑๗ และ จ.๒๑ หน้า ๖๓๔ และ ๖๕๕ โดยจำเลยออกจากที่ประชุม
สภาผู้แทนราษฎรไปยังท่าอากาศยานดอนเมืองและลงทะเบียนยืนยันตัวตนเมื่อเวลา ๑๗.๓๐ นาฬิกา
เพื่อขึ้นเครื่องบินที่ท่าอากาศยานดอนเมืองเส้นทางดอนเมือง-หาดใหญ่ หมายเลขที่นั่ง ๓๑ K
เที่ยวบิน DD๗๑๒๐ ตั้งแต่วันที่ ๑๘.๓๐ ถึง ๑๙.๔๕ นาฬิกา ตามหนังสือบริษัทสายการบินนกแอร์
จำกัด (มหาชน) ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ตามเอกสารหมายเลขจ.๒๒ การตรวจสอบพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง
ของประเทศ พ.ศ.... พบว่ามีบุคคลดำเนินการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยเพื่อแสดงตนและลงมติ

ในมาตรา ๑๐ ลงคะแนนเวลา ๑๙.๑๐ นาฬิกา มาตรา ๑๔ ลงคะแนนเวลา ๒๐.๑๒ นาฬิกา มาตรา ๑๖ ลงคะแนนเวลา ๒๐.๓๐ นาฬิกา และมาตรา ๑๗ ลงคะแนนเวลา ๒๐.๕๓ นาฬิกา ตามตารางสรุปข้อมูลการลงคะแนนและสำเนารายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเอกสารหมายเลข ๑๗ และ ๒๑ หน้า ๗๗๐, ๘๐๗, ๘๒๓/๑ และ ๘๔๒ ดังกล่าว

คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยว่า การไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ จำเลยอ้างว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ดำเนินการไต่สวนนายประกอบ รัตนพันธ์ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราช พยานฝ่ายจำเลยเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและการลงมติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในข้อเท็จจริงอย่างครบถ้วน ย่อมทำให้สำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีข้อพิรุธและไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้น เห็นว่า ในการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการไต่สวนที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ นิยามคำว่า ไต่สวน หมายความว่า การแสวงหารวบรวม และการดำเนินการอื่นใด เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน นอกจากนี้ในมาตรา ๔๖ บัญญัติให้คณะกรรมการไต่สวนต้องดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษต่อผู้ถูกกล่าวหา และในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาขอให้คณะกรรมการไต่สวน เรียกบุคคลหรือเอกสารจากบุคคลใด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการไต่สวนดำเนินการตามที่ร้องขอ แต่ผู้ถูกกล่าวหาต้องร้องขอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งนี้ เว้นแต่คณะกรรมการไต่สวนเห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือบุคคลหรือเอกสารที่ขอให้เรียกนั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ต้องบันทึกเหตุนั้นไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวน

เบื้องต้นด้วย ซึ่งได้กำหนดวิธีการและเงื่อนไขของที่จะแสวงหา รวบรวม และการดำเนินการอื่นใด เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานต่างๆรวมถึงพยานของผู้ถูกกล่าวหา ไม่ว่าพยานที่ไต่สวน มากน้อยเพียงใดย่อมเป็นดุลพินิจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการไต่สวน ที่จะดำเนินการไต่สวนเกี่ยวกับพยานบุคคลหรือพยานเอกสารนั้นได้ และเมื่อเห็นว่าการไต่สวน เพียงพอแก่การวินิจฉัยแล้วก็ไม่จำเป็นต้องเรียกพยานมา ไต่สวนเพิ่มเติมอีก แล้วเห็นควรเสนอต่อ คณะกรรมการป.ป.ช.เพื่อวินิจฉัยชี้มูลได้ เมื่อคดีรับฟังว่า คณะกรรมการไต่สวนดำเนินการแสวงหา ข้อเท็จจริงโดยไต่สวนพยานบุคคล ๕ ปาก และรวบรวมพยานเอกสาร ๑๘ รายการ โดยจำเลย มารับทราบข้อกล่าวหาและชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๖ ตามเอกสารหมายเลข จ.๖ อ้างพยานเอกสารและพยานบุคคล ๓ ปาก และขอให้คณะกรรมการไต่สวนเรียกเอกสารเพิ่มเติม ๕ รายการ แต่คณะกรรมการไต่สวนเห็นว่า พยานบุคคลดังกล่าวไม่มีผลต่อการวินิจฉัย และเอกสาร ทั้ง ๕ รายการอยู่ในสำนวนการไต่สวนแล้วและมีมติไม่ ไต่สวนเพิ่ม ตามเอกสารหมายเลข จ.๓๒ แฟ้ม ที่ ๑ และคณะกรรมการป.ป.ช.มีมติชี้มูลเมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๗ คดีรับฟังได้ว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้แสวงหา รวบรวม และการดำเนินการอื่นใด เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงและ พยานหลักฐานเพียงพอที่จะชี้มูลความผิดจำเลยได้แล้ว แม้จำเลยอ้างนายประกอบ รัตนพันธ์ เพิ่มเติม ในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ ภายหลังจากที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลอันเป็นการล่วงเลยกำหนด ระยะเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหาแล้วตามมาตรา ๔๖ จึงไม่ทำให้สำนวนการ ไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เสียไป ดังนั้น การไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึง ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ข้อต่อสู้ของจำเลยฟังไม่ขึ้น

คดีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการต่อไปว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่า การประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจ

กระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. ... เมื่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติรายมาตรา โดยมาตรา ๑๐ ลงคะแนนเวลา ๑๙.๑๐ นาฬิกา มาตรา ๑๔ ลงคะแนนเวลา ๒๐.๑๒ นาฬิกา มาตรา ๑๖ ลงคะแนนเวลา ๒๐.๓๐ นาฬิกา และมาตรา ๑๗ ลงคะแนนเวลา ๒๐.๕๓ นาฬิกา ขณะนั้นจำเลยได้ออกจากที่ประชุมสภาเพื่อเดินทางจากท่าอากาศยานดอนเมืองไปท่าอากาศยานหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เที่ยวบิน DD ๗๑๒๐ ในช่วงเวลา ๑๘.๓๐ ถึง ๑๙.๕๕ นาฬิกา และพบการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยในการพิจารณาลงมติรายमतานั้น คดีจำต้องวินิจฉัยว่าในการลงมติในมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว จำเลยเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไว้และยินยอมให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอื่นได้ลงมติแทนจำเลยหรือไม่ เห็นว่า เมื่อนางสาวสายฝน ไกรสมเลิศ ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักการประชุม สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ดำเนินการตรวจสอบบันทึกรายงานขอใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในช่วงระหว่างวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๖ ไม่พบจำเลยได้ขอยืมบัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรองในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ส่วนนี้จำเลยอ้างว่า วันเกิดเหตุจำเลยใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ (บัตรจริง) ของจำเลยในการแสดงตนและลงมติในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ก่อนที่จะเสียบบัตรดังกล่าวคาไว้ที่เครื่อง แสดงว่าในวันนั้น เมื่อจำเลยได้ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ (บัตรจริง) ของจำเลยแสดงตนและลงมติในมาตรา ๓ และมาตรา ๔ ไว้ก่อนแล้ว แต่มีบุคคลอื่นนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปลงมติในมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ ทั้งนี้เมื่อการประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้เริ่มประชุมในเวลา ๐๙.๓๘ นาฬิกา จำเลยลงชื่อเข้าร่วมประชุม ต่อมาเวลา ๑๐.๑๒ นาฬิกา จำเลยได้สำรองที่นั่งเครื่องบินโดยสารเพื่อเดินทางไปท่าอากาศยานหาดใหญ่ ในขณะนั้นจำเลยอยู่ร่วมการประชุมตั้งแต่เวลา ๑๓.๐๙ ถึง ๑๓.๔๗ นาฬิกา และลงมติ

เฉพาะในมาตรา ๓ และมาตรา ๔ จึงน่าจะเชื่อว่าจำเลยได้ออกจากที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรไปยังท่าอากาศยานดอนเมืองแล้ว ประกอบกับเวลา ๑๐.๑๒ นาฬิกาเป็นเวลาที่จำเลยได้สำรองที่นั่งเครื่องบินโดยสารดังกล่าวไว้ เพื่อยืนยันว่าจำเลยจะออกเดินทางกับสายการบินในเวลานั้น และไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรซึ่งต้องมีการลงคะแนนในมาตรา ๕ ถึงมาตรา ๒๐ ในขณะนั้นนั้น เมื่อจำเลยไม่ได้ลาประชุมสภาในวันและเวลานั้น จึงบ่งชี้ให้เห็นถึงเจตนาของจำเลยเพื่อให้ได้ใช้สิทธิในการแสดงตนและลงมติในมาตราอื่นๆต่อไปหลังจากที่จำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรแล้ว และตามแผนผังที่นั่งการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ เอกสารหมายเลข จ.๒๐ หน้า ๓๒๒ พบว่าแต่ละพรรคการเมืองจะมีที่นั่งในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรแยกกันไว้เป็นสัดส่วน และจำเลยนั่งอยู่บริเวณเดียวกันกับพรรคการเมืองที่จำเลยสังกัด และผลการลงคะแนนโดยการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นบัตรจริงของจำเลยในมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ ทั้ง ๔ ครั้ง ลงคะแนนไม่เห็นด้วยตามมติของพรรคที่จำเลยสังกัดตั้งแต่แรกที่มีมติไม่เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว เมื่อขณะลงคะแนนบริเวณเครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์ไม่มีบุคคลภายนอกเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย จึงเชื่อได้ว่า จำเลยแจ้งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นที่อยู่ในพรรคเดียวกันกับจำเลยทราบแล้วว่าจำเลยจะไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ขอให้ลงมติแทนจำเลยเพื่อให้เป็นไปตามความประสงค์ของจำเลยและมติของพรรคที่จำเลยสังกัด มิฉะนั้นแล้วคงไม่มีกรณีที่ทำการการเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่เครื่องอ่านบัตรเพื่อกดปุ่มแสดงตน และดึงบัตรอิเล็กทรอนิกส์ออก แล้วนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยมาเสียบบัตรที่เครื่องอ่านบัตรเพื่อกดปุ่มแสดงตน ซึ่งการลงคะแนนรายมาตราต้องเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยเพื่อกดปุ่มลงคะแนน และดึงบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยออก แล้วจึงสามารถเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยเพื่อกดปุ่มลงคะแนน แต่หากนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปใช้กับเครื่องอ่านบัตรคนละเครื่องกัน

ย่อมทำให้เกิดความซับซ้อนยุ่งยากและถูกตรวจสอบการกระทำผิดได้ง่าย ประกอบกับลักษณะของบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (บัตรจริง) จะมีรูปถ่ายของจำเลย ชื่อ ชื่อสกุล เลขที่ประจำตัว และพรรคการเมืองที่สังกัดไว้ชัดเจน อยู่ด้านหน้าของบัตร เป็นสิทธิเฉพาะรายเท่านั้น จึงเป็นการยากที่บุคคลอื่นจะนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปใช้ด้วยความเข้าใจโดยผิดพลาดได้ แม้จำเลยอ้างว่าเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่ไว้ที่เครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์อันเป็นการปฏิบัติตามปกติเช่นทุกครั้ง เพื่อป้องกันการหลงลืมหรือเพื่อให้ทันต่อการแสดงตนและลงมติดิกรณีย์ที่ประธานสภาเรียกแสดงตนและลงมติเร่งด่วน โดยมีเจ้าหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎรจะเก็บบัตรอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวเพื่อนำไปเก็บไว้ตามระเบียบของรัฐสภาก็ตาม เห็นได้ว่าบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (บัตรจริง) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการแสดงสิทธิเฉพาะตัวในการปฏิบัติหน้าที่ แม้ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรไม่มีที่นั่งประจำให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและไม่มีเครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์สำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใดคนหนึ่งเป็นการเฉพาะก็ตาม แต่การเก็บรักษาบัตรอิเล็กทรอนิกส์ย่อมเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่ต้องรักษาเก็บไว้กับตนเอง ต้องไม่ยินยอมให้บุคคลอื่นเข้าถึงบัตรดังกล่าวได้ โดยที่ไม่มีตนเองควบคุมอยู่ จึงเป็นเรื่องที่จำเลยและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนอื่นย่อมทราบและเข้าใจได้ว่าการวางหรือเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนเองไว้ที่เครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์ และเจ้าหน้าที่ของสำนักงานการประชุมยังไม่ได้มาเก็บบัตรอิเล็กทรอนิกส์ อาจมีบุคคลอื่นนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปใช้เพื่อลงมติแทนและอาจลงคะแนนไม่เป็นไปตามมติพรรคการเมืองที่สังกัดได้ แม้ไม่มีระเบียบข้อบังคับให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคืนบัตรอิเล็กทรอนิกส์ด้วยวิธีเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ไว้ที่ช่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์ก็ตาม หากให้มีการกระทำในลักษณะเช่นนี้ ย่อมเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นใช้สิทธิลงคะแนนแทนกันได้ อันเป็นการฝ่าฝืนหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยตรง จึงมิใช่ข้ออ้างเหตุแห่งการกระทำนั้นได้ ส่วนที่จำเลยอ้างว่าต้องเดินทางกลับจังหวัดสงขลาเพื่อไปดูแลบิดา

ที่เจ็บป่วยและมีภารกิจรับฟังปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่นั้นก็เป็นเพียงเหตุผลส่วนตัวแต่ขัดแย้งกับหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบเข้าร่วมประชุมสภา ทั้งที่การประชุมและลงมติยังไม่เสร็จสิ้น และไม่ปรากฏว่าจำเลยได้ลาการประชุมนั้น จึงเป็นการละเลยต่อหน้าที่และกระทำโดยมิชอบ ส่วนที่จำเลยอ้างว่าไม่มีมูลเหตุจงใจในการกระทำความผิดในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยพรรคประชาธิปัตย์ที่จำเลยสังกัดมีมติไม่เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ในวาระที่ ๑ (ขั้นรับหลักการ) ในวาระที่ ๒ (ขั้นกรรมาธิการ) พรรคประชาธิปัตย์ซึ่งเป็นพรรคฝ่ายค้านได้สัดส่วนกรรมาธิการเสียงข้างน้อยและไม่สามารถยับยั้งคัดค้านการตรากฎหมาย และในวาระ ๓ (ขั้นพิจารณา ลงมติ) สมาชิกพรรคประชาธิปัตย์อภิปรายคัดค้านไม่เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติ ดังนั้น เมื่อได้ความว่าผลการลงคะแนนในมาตรา มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ ลงมติไม่เห็นด้วยสอดคล้องกับมติของพรรคที่จำเลยสังกัด ย่อมเป็นมูลเหตุจงใจให้จำเลยยินยอมให้ผู้อื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนลงคะแนนแทนเพื่อให้ผลคะแนนสอดคล้องกับมติของพรรคการเมืองนั้น ส่วนการหาบุคคลผู้กระทำการเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลย ตามข้อกล่าวอ้างของจำเลยว่าการขอให้ตรวจสอบในภายหลังเกิดขึ้นนานแล้วจนเป็นเหตุให้สำนักงานเลขาธิการผู้แทนราษฎรไม่สามารถให้ข้อมูลได้ครบถ้วน โดยเฉพาะข้อมูลในการใช้เครื่องลงมติจำเลย จึงทำให้ไม่ทราบว่ามีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใดใช้เครื่องลงมติใกล้กับจำเลยหรือใช้เครื่องเดียวกันเพื่อให้ได้ตัวบุคคลที่นำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปใช้โดยทุจริตนั้น แม้จะมีผลการตรวจสอบดังกล่าวหรือไม่อย่างไร ย่อมไม่ทำให้ผลแห่งคดีเปลี่ยนแปลงไป ตามพฤติการณ์ที่ได้วินิจฉัยมาข้างต้นรับฟังได้ว่าจำเลยยินยอมให้บุคคลอื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ลงมติแทนจำเลย เมื่อการออกเสียงลงคะแนนเป็นสิทธิเฉพาะตัวของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การกระทำใดเพื่อให้มีการออกเสียงลงคะแนนแทนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่อยู่ในที่ประชุมจึงเป็นการขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตาม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม ที่ให้สมาชิกคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน และไม่ชอบด้วยข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๗๒ วรรคสาม ว่าด้วยการออกเสียงลงคะแนนจะกระทำแทนกันได้ และไม่ปฏิบัติตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้แทนปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๒ และมาตรา ๑๒๓ แม้ต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ถูกยกเลิกแล้ว และมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ใช้บังคับ และกำหนดหลักการเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติไว้เช่นเดียวกัน การกระทำของจำเลยจึงเป็นการแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น หรือมีพฤติการณ์ที่รู้เห็นหรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ และเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตแล้ว จึงมีความผิดฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ปวงชนชาวไทยและฝ่ายนิติบัญญัติ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตตามฟ้อง แม้ระหว่างการพิจารณาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ใช้บังคับ โดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ ยังคงบัญญัติให้การกระทำตามฟ้องเป็นความผิดและมีระวางโทษเท่าเดิม จึงต้องลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะที่จำเลยกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคหนึ่ง

(อม.๕๐)

- ๑๒ -

จึงวินิจฉัยว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ลงโทษจำคุก ๑ ปี.

นายปิติ นาตะกฤติ

(อม.๓๒)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม ๓/๒๕๖๘

คดีหมายเลขแดงที่ อม ๑๓ /๒๕๖๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๘ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง	{	อัยการสูงสุด	โจทก์
		นายชัยวุฒิ ผ่องแผ้ว หรือกรธัช ผ่องแผ้วนภ	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โจทก์ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๔ จังหวัดสงขลา พรรคประชาธิปัตย์ สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ มีการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ... จำเลยปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติใดๆในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต กล่าวคือ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางวันและกลางคืนต่อเนื่องกัน จำเลยลงลายมือชื่อเข้าร่วมประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ จำเลยใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบฝากบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนนของจำเลยไว้ให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนอื่น หรือ

มอบบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนอื่นด้วยความยินยอมของจำเลยเพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนนั้นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยกดปุ่มแสดงตนและลงคะแนนแทนจำเลยในขณะที่มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ ในวันเกิดเหตุเมื่อเวลาประมาณ ๑๗.๓๐ นาฬิกา จำเลยลงทะเบียนและยืนยันตัวตนขึ้นเครื่องบินที่ท่าอากาศยานดอนเมือง เดินทางโดยสารเครื่องบินถึงท่าอากาศยานหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ระยะเวลาเดินทางตั้งแต่เวลา ๑๘.๓๐ ถึง ๑๙.๔๕ นาฬิกา จำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรในช่วงเวลาดังกล่าว แต่กลับปรากฏชื่อของจำเลยร่วมลงคะแนนในร่างพระราชบัญญัติฯ ในมาตรา ๑๐ (ลงคะแนนเวลา ๑๙.๑๐ นาฬิกา) มาตรา ๑๔ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๑๒ นาฬิกา) มาตรา ๑๖ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๓๐ นาฬิกา) และมาตรา ๑๗ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๕๓ นาฬิกา) การกระทำของจำเลยดังกล่าวเป็นการกระทำโดยมีเจตนาทุจริตแสวงหาประโยชน์เพื่อตนเองหรือผู้อื่น หรือมีพฤติการณ์ที่รู้เห็นหรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการออกเสียงลงคะแนนแทนกัน โดยที่จำเลยทราบดีอยู่แล้วว่าสมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งเสียงเท่านั้นในการออกเสียงลงคะแนน ซึ่งการออกเสียงลงคะแนนจะกระทำแทนกันมิได้ ส่งผลให้การออกเสียงลงคะแนนในการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้แทนปวงชนชาวไทยและถือเป็นคะแนนที่มิชอบ จึงเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต และฐานเป็นเจ้าพนักงานของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เหตุเกิดที่แขวงจิตรลดา เขตดุสิต

กรุงเทพมหานคร ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๖๕ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒, ๑๙๒

จำเลยให้การปฏิเสธ

พิเคราะห์คำฟ้อง คำให้การ พยานหลักฐานจากการไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประกอบสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการป.ป.ช. และคำแถลงปิดคดีของจำเลยแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นที่คู่ความรับกันและไม่ได้แย้งกันรับฟังได้ว่า ในการใช้สิทธิออกเสียงของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกคนจะมีบัตรอิเล็กทรอนิกส์ประจำตัวเพื่อใช้ในการแสดงตนและลงคะแนน บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ใช้ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรมี ๓ ประเภท คือ บัตรอิเล็กทรอนิกส์สีฟ้า (บัตรจริง) มีรูปสมาชิกปรากฏอยู่ด้านหน้าของบัตร ปรากฏชื่อ ชื่อสกุล เลขที่ประจำตัว และพรรคที่สังกัด บัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรองสีชมพู ไม่มีรูปสมาชิก มีเพียงชื่อ ชื่อสกุล เลขที่ประจำตัว และพรรคที่สังกัด และบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (SP) สีเขียว มีเพียงเลข SP สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่ได้นำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (บัตรจริง) มาในวันประชุมสามารถขอยืมบัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรองไปใช้ในวันนั้นได้ หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่มีทั้งบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (บัตรจริง) และบัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรอง สามารถขอยืมบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (SP) จากเจ้าหน้าที่สำนักการประชุมได้ โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องลงลายมือชื่อ ยืมในแบบฟอร์มขอใช้บัตรไว้เป็นหลักฐาน ขั้นตอนการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์เริ่มจากประธานในที่ประชุมแจ้งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแสดงตนเพื่อตรวจสอบองค์ประชุมสมาชิกสภาผู้แทน

ราษฎรที่เข้าร่วมประชุมต้องเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนเข้ากับเครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์ แล้วกดปุ่ม“แสดงตน” จากนั้นประธานในที่ประชุมแจ้งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรลงคะแนน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงเลือกกดปุ่ม “เห็นด้วย” “ไม่เห็นด้วย” หรือ “งดออกเสียง” ขณะเกิดเหตุ จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๔ จังหวัดสงขลา สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าหน้าที่ของรัฐ และเจ้าพนักงานของรัฐ ประธานสภาผู้แทนราษฎรมีคำสั่งนัดประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๖ และครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ ในวันศุกร์ที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๙.๓๐ นาฬิกา ณ ตึกรัฐสภา เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. ... ตามหนังสือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ด่วนมาก ที่ สผ ๐๐๑๔/พ ๑๑๔ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๖ เอกสารหมาย จ.๑๕ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๙.๓๒ นาฬิกา จำเลยเข้าประชุมและใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยลงคะแนนคำปรารภ มาตรา ๑ และมาตรา ๒ เวลา ๑๔.๒๙ ถึง ๑๖.๐๓ นาฬิกา ตามตารางสรุปข้อมูลการลงคะแนน เอกสารหมาย จ.๑๗ และรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเอกสารหมาย จ.๑๙ หน้า ๔๔๗/๑, ๔๖๙/๑ และ ๔๙๐ ต่อมาวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรต่อโดยเริ่มประชุมเวลา ๙.๓๘ นาฬิกา จำเลยลงลายมือชื่อเข้าร่วมประชุม ตามรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ลงลายมือชื่อเข้าร่วมประชุมเอกสารหมาย จ.๒๐ หน้า ๕๖๒ และ ๕๖๓ จำเลยประชุมและใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยลงคะแนนเฉพาะมาตรา ๓ และมาตรา ๔ เวลา ๑๓.๐๙ ถึง ๑๓.๔๗ นาฬิกา ตามตารางสรุปข้อมูลการลงคะแนนเอกสารหมาย จ.๑๗ และรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเอกสารหมาย จ.๒๑ หน้า ๖๓๔ และ ๖๕๕ ระหว่างการประชุมจำเลยออกจากที่ประชุม

สภาผู้แทนราษฎรไปยังท่าอากาศยานดอนเมือง และเมื่อเวลา ๑๗.๓๐ นาฬิกา จำเลยลงทะเลเบียน ยืนยันตัวตนเพื่อขึ้นเครื่องบินที่ท่าอากาศยานดอนเมือง ได้หมายเลขที่นั่ง ๓๑ K จำเลยโดยสาร เครื่องบินเส้นทางดอนเมือง-หาดใหญ่ เที่ยวบิน DD๗๑๒๐ ตั้งแต่วันที่ ๑๘.๓๐ ถึง ๑๙.๔๕ นาฬิกา ตามหนังสือบริษัทสายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) ที่ A1๐๗๐/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ เรื่อง ขอรบข้อเท็จจริงและขอเอกสารหลักฐานเอกสารหมาย จ.๒๒ ในการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติฯ ในวันเกิดเหตุมีการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยเพื่อแสดงตนและลงคะแนน ในมาตรา ๑๐ (ลงคะแนนเวลา ๑๙.๑๐ นาฬิกา) มาตรา ๑๔ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๑๒ นาฬิกา) มาตรา ๑๖ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๓๐ นาฬิกา) และมาตรา ๑๗ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๕๓ นาฬิกา) ตามตารางสรุปข้อมูลการลงคะแนนเอกสารหมาย จ.๑๗ และสำเนารายงานการประชุมสภา ผู้แทนราษฎรเอกสารหมาย จ.๒๑ หน้า ๗๗๐, ๘๐๗, ๘๒๓/๑ และ ๘๔๒

คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการแรกว่า การไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขอบด้วยกฎหมายหรือไม่ จำเลยอ้างว่า จำเลยขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวน นายประกอบ รัตนพันธ์ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราช ในประเด็นวิธีปฏิบัติ ในการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและการลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มิได้ไต่สวนพยานปากดังกล่าวให้ได้ข้อเท็จจริงครบถ้วน การไต่สวน ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงยังไม่ได้ข้อเท็จจริงที่ยึดมั่นคงเพียงพอที่จะชี้มูลความผิดจำเลยได้ ส่วนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังมีข้อพิรุธสงสัย อันเป็นการอ้างในทำนองว่า การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ขอบด้วยกฎหมาย นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ นิยามคำว่า “ไต่สวน” หมายความว่า การแสวงหา รวบรวม และการดำเนินการอื่นใด เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริง

และพยานหลักฐาน และมาตรา ๔๖ บัญญัติให้คณะกรรมการไต่สวนต้องดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษต่อผู้ถูกกล่าวหา พยานหลักฐานใดที่ผู้ถูกกล่าวหานำส่งคณะกรรมการไต่สวนจะไม่รับด้วยเหตุล่วงเลยเวลาหรือ ผิดขั้นตอนมิได้ เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติชี้มูลแล้ว หรือเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิง เวลาหรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต และในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาขอให้คณะกรรมการไต่สวน เรียกบุคคล หรือเอกสารจากบุคคลใด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนดำเนินการตามที่ร้องขอ แต่ผู้ถูกกล่าวหาต้องร้องขอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งนี้ เว้นแต่ คณะกรรมการไต่สวนเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือบุคคลหรือ เอกสารที่ขอให้เรียกนั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ต้องบันทึกเหตุนั้นไว้ ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้นด้วย ดังนี้ การไต่สวนพยานหลักฐานจะมากน้อย เพียงโดยย่อเป็นดุลพินิจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการไต่สวนที่จะไต่สวนบุคคล หรือพยานเอกสารใดเป็นพยานก็ได้ และหากเห็นว่าข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนเพียงพอแก่การวินิจฉัย แล้วก็ไม่ต้องเรียกพยานมาทำการไต่สวนอีก หากพยานที่ไม่ไต่สวนนั้นเป็นพยานที่ผู้ถูกกล่าวหา ร้องขอให้เรียกมาไต่สวนก็ต้องบันทึกเหตุที่ไม่เรียกให้ไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงาน การไต่สวนเบื้องต้นไว้ด้วย ข้อเท็จจริงจากการไต่สวนได้ความว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีคำสั่งที่ ๓๐๑/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๕ แต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวนกรณี กล่าวหาจำเลยตามคำฟ้องเอกสารหมายเลข จ.๒ และต่อมาคณะกรรมการไต่สวนได้ทำการไต่สวน พยานบุคคลรวม ๕ ปาก และรวบรวมพยานเอกสาร ๑๘ รายการ หลังจากนั้นคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับที่ ปช ๐๐๑๙/๑๒๔๐ ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ ให้จำเลยมา รับทราบข้อกล่าวหา และแจ้งให้จำเลยชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ต่อมาวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๖ จำเลยได้

ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาตามเอกสารหมายเลข จ.๖ และขออ้างพยานบุคคล ๓ ปาก คือ เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่รับผิดชอบกลุ่มงานสำนักการประชุม และข้าราชการรัฐสภาผู้ทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยในที่ประชุม หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง และอ้างพยานเอกสาร ๒ รายการ และขอให้คณะกรรมการไต่สวนเรียกเอกสารจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร อีก ๕ รายการ อันเป็นการให้โอกาสจำเลยชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาอย่างเต็มที่ ทั้งนี้ คณะกรรมการไต่สวนพิจารณาและบันทึกเหตุไว้ในรายงานและสำนวนการไต่สวนว่า พยานบุคคลดังกล่าวไม่มีผลต่อการวินิจฉัย และเอกสาร ๕ รายการดังกล่าวปรากฏข้อเท็จจริงในสำนวนการไต่สวนแล้ว จึงมีมติไม่ไต่สวนเพิ่ม ตามเอกสารหมายเลข จ.๓๒ แฟ้มที่ ๑ หลังจากนั้นวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๗ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูล แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีการรวบรวมข้อเท็จจริงไม่ว่าเป็นคุณหรือเป็นโทษครบถ้วนเพียงพอที่จะชี้มูลความผิดได้แล้ว การที่จำเลยเพิ่งชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเพิ่มเติมเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ ขออ้างนายประกอบ รัตนพันธ์ เป็นการอ้างพยานหลักฐานภายหลังจากที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลอันเป็นการล่วงเลยกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๔๖ ดังนี้ การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่เรียกพยานบุคคลดังกล่าวมาไต่สวน จึงไม่ทำให้สำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีข้อพิรุธสงสัยดังที่จำเลยกล่าวอ้าง ส่วนพยานบุคคลเท่าที่ไต่สวนมานั้นจะเพียงพอให้รับฟังว่าจำเลยกระทำความผิดหรือไม่ อย่างไร เป็นเรื่องที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องพิจารณาจากสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และอาจไต่สวนพยานหลักฐานเพิ่มเติมนอกเหนือไปจากที่ปรากฏในสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ ซึ่งจำเลยก็ได้ให้นายประกอบมาไต่สวนเป็นพยานในชั้นศาลแล้วด้วย ศาลจึงพิจารณาวินิจฉัยพยานหลักฐานทั้งหมด โดยศาลมิได้ผูกพันว่าข้อเท็จจริงเป็นดังที่สรุปในรายงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่วนข้อเท็จจริงจากสำนวนการไต่สวน

ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. สมควรได้สวนพยานใดเพิ่มเติมหรือไม่ หรือมีพยานหลักฐานมั่นคงเพียงพอที่จะชี้มูลความผิดของจำเลยได้หรือไม่ ไม่เป็นเหตุให้การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เสียไป การไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการต่อไปว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ เห็นว่า ข้อเท็จจริงได้ความว่า ขณะที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. ... ในการลงคะแนนรายมาตรา ๑๐ (ลงคะแนนเวลา ๑๙.๑๐ นาฬิกา) มาตรา ๑๔ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๑๒ นาฬิกา) มาตรา ๑๖ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๓๐ นาฬิกา) และมาตรา ๑๗ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๕๓ นาฬิกา) จำเลยไม่อยู่ในที่ประชุม เนื่องจากจำเลยออกจากที่ประชุมสภาเพื่อเดินทางจากท่าอากาศยานดอนเมืองไปท่าอากาศยานหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เที่ยวบิน DD ๗๑๒๐ ในช่วงเวลา ๑๘.๓๐ ถึง ๑๙.๕๕ นาฬิกา แต่ปรากฏว่ามีการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยลงคะแนนในการพิจารณาลงคะแนนมาตราดังกล่าว คดีมีประเด็นให้วินิจฉัยเพียงว่า จำเลยฝากบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น หรือบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอื่นโดยจำเลยยินยอมให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยลงคะแนนร่างพระราชบัญญัติฯ ในมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ หรือไม่ องค์คณะผู้พิพากษามีมติเสียงข้างมากเห็นว่า ได้ความจากนางสาวสายฝน ไกรสมเลิศ ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เบิกความว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถยืมบัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรองได้โดยต้องเขียนแบบขอใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรองยื่นต่อเจ้าหน้าที่กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักงานการประชุม เจ้าหน้าที่ที่จะกรอกข้อมูลเกี่ยวกับชื่อ ชื่อสกุล เลขที่สมาชิกและวันที่ยืมบัตร

อิเล็กทรอนิกส์สำรองไว้เป็นหลักฐานในทะเบียนคุม แต่จากการตรวจสอบบันทึกรายงานขอใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในช่วงระหว่างวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๖ ไม่ปรากฏว่าจำเลยขอใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรองในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ในข้อนี้จำเลยเบิกความว่า ในวันเกิดเหตุจำเลยใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นบัตรจริงของจำเลยในการแสดงตนและลงคะแนนในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรก่อนที่จะเสียบัตรดังกล่าวคาไว้ที่เครื่อง แสดงว่าในวันเกิดเหตุก่อนที่จำเลยจะออกจากที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรไปทำอากาศยานดอนเมือง จำเลยใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นบัตรจริงของจำเลยลงคะแนนในมาตรา ๓ และมาตรา ๔ ก่อน แล้วจึงมีบุคคลอื่นนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นบัตรจริงของจำเลยไปลงคะแนนต่อในมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ เมื่อในวันดังกล่าวที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเริ่มประชุมในเวลา ๙.๓๘ นาฬิกา จำเลยลงลายมือชื่อเข้าร่วมประชุม ต่อมาได้ความว่าเวลา ๑๐.๑๒ นาฬิกา จำเลยสำรองที่นั่งเครื่องบินโดยสารเพื่อเดินทางไปทำอากาศยานหาดใหญ่ โดยจำเลยอยู่ร่วมประชุมและลงคะแนนเฉพาะในมาตรา ๓ และมาตรา ๔ ตั้งแต่เวลา ๑๓.๐๙ ถึง ๑๓.๔๗ นาฬิกา เท่านั้น แล้วจำเลยออกจากที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรไปยังทำอากาศยานดอนเมือง โดยจำเลยลงทะเบียนยืนยันตัวตนเพื่อขึ้นเครื่องบินที่ทำอากาศยานดอนเมืองในเวลา ๑๗.๓๐ นาฬิกา ส่อให้เห็นถึงเจตนาของจำเลยตั้งแต่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่เวลา ๑๐.๑๒ นาฬิกา ซึ่งเป็นเวลาที่จำเลยสำรองที่นั่งเครื่องบินโดยสารว่า จำเลยตั้งใจจะไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งจะมีการลงคะแนนต่อในช่วงเย็นของวันดังกล่าวในมาตรา ๕ ถึงมาตรา ๒๐ ทั้งนี้ เมื่อได้ความตามคำรับของจำเลยว่าจำเลยไม่ได้ลาประชุมสภาในวันดังกล่าว จึงเป็นข้อพิรุธประการหนึ่งให้เห็นถึงเจตนาของจำเลยที่จำเลยเดินทางไปอำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยมีได้ลาราชการนั้นก็เพื่อประสงค์จะใช้สิทธิในการลงคะแนนในมาตราอื่นต่อภายหลังจากที่จำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมสภา

ผู้แทนราษฎร ทั้งเมื่อพิจารณาถึงแผนผังที่นั่งการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ เอกสาร
 หมายเลข จ.๒๐ หน้า ๓๒๒ ที่ปรากฏภาพที่นั่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมือง
 ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรแยกกันไว้เป็นสัดส่วน สอดคล้องกับคำเบิกความของนางบุษกร
 อัมพรประภา และนางสาวสายฝนกับคำรับของจำเลยที่ว่า ขณะเกิดเหตุสภาผู้แทนราษฎรจัดที่นั่ง
 สำหรับประชุมไว้เป็นสัดส่วนให้แต่ละพรรคการเมือง โดยพรรคฝ่ายค้านจะถูกจัดไว้ให้นั่งในฝั่งของ
 กลุ่มพรรคฝ่ายค้าน และในฝั่งที่นั่งของกลุ่มพรรคฝ่ายค้านถูกจัดแบ่งเป็นสัดส่วนให้แต่ละพรรค
 การเมือง ขณะเกิดเหตุจำเลยนั่งอยู่บริเวณเดียวกันกับพรรคการเมืองที่จำเลยสังกัดอยู่ และผลการ
 ลงคะแนนโดยการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นบัตรจริงของจำเลยทั้ง ๔ ครั้ง ก็ปรากฏผล
 “ไม่เห็นด้วย” อันสอดคล้องกับมติของพรรคประชาธิปัตย์ซึ่งเป็นพรรคที่จำเลยสังกัดอยู่ในขณะเกิด
 เหตุตั้งแต่แรกที่มีมติไม่เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติฯ เมื่อขณะลงคะแนนในที่ประชุมสภา
 ผู้แทนราษฎรมีเพียงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เข้าร่วมประชุมเท่านั้นที่อยู่บริเวณเครื่องอ่านบัตร
 อิเล็กทรอนิกส์ โดยไม่ปรากฏหลักฐานว่ามีบุคคลภายนอกเข้ามาเกี่ยวข้อง ยิ่งทำให้เชื่อว่า จำเลยแจ้ง
 ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นที่อยู่ในพรรคเดียวกันกับจำเลยทราบจำเลยจะไม่อยู่ในที่ประชุม
 สภาผู้แทนราษฎร จนทำให้มีการนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปใช้ลงคะแนนแทนจำเลยเพื่อให้
 เป็นไปตามความประสงค์ของจำเลยและมติของพรรคที่จำเลยสังกัด ซึ่งหากจำเลยไม่แจ้งกำหนดการ
 เดินทางโดยสารเครื่องบินให้บุคคลอื่นทราบและไม่ยินยอมเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นนำบัตร
 อิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปใช้ลงคะแนนแล้ว ก็ไม่น่าเชื่อว่าจะมีผู้โดยอ้อมเสี่ยงกระทำความผิดที่มีโทษ
 ทางอาญานำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปใช้โดยพลการ เนื่องจากในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร
 มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคการเมืองต่างๆ นั่งประชุมอยู่จำนวนมาก ทั้งการสับเปลี่ยน
 หมุนเวียนกันแสดงตนและลงคะแนนรายมาตราสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำต้องดำเนินการ

หลายขั้นตอน ตั้งแต่การเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายนั้นที่เครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์เพื่อกดปุ่มแสดงตน ดึงบัตรอิเล็กทรอนิกส์ออก แล้วจึงนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นมาเสียบที่เครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์เพื่อกดปุ่มแสดงตน จากนั้นในเวลาที่ยังคงคະแนนรายมาตราก็ต้องเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนเพื่อกดปุ่มลงคะแนนสำหรับตนเอง ดึงบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนเองออก แล้วจึงสามารถเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นเพื่อกดปุ่มลงคะแนน และยังหากเป็นการใช้เครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์คนละเครื่องก็ยังคงมีความยุ่งยากถูกสังเกตเห็นได้ชัด และถูกตรวจสอบพบเห็นการกระทำผิดได้โดยง่าย นอกจากนี้ ลักษณะของบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (บัตรจริง) ตามที่ปรากฏในบัตรอิเล็กทรอนิกส์ตัวอย่าง (บัตรจริง) เอกสารหมายเลข จ.๒๙ หน้า ๑๐๖๕ มีรูปสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ชื่อ ชื่อสกุล เลขที่ประจำตัว และพรรคการเมืองที่สังกัดไว้ชัดเจนอยู่ด้านหน้าของบัตร ยิ่งเป็นไปได้ยากที่จะมีการนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปใช้โดยผิดหลง จึงเชื่อว่าขณะจำเลยยังอยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร จำเลยแจ้งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นทราบถึงรายละเอียดการเดินทางของจำเลย และยินยอมให้บุคคลดังกล่าวใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยลงคะแนนแทนจำเลย ซึ่งแม้จะเป็นการลงคะแนนแทนจำเลยเฉพาะในบางมาตรา ไม่ใช่ทุกมาตราในขณะที่จำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร แต่การลงคะแนนแทนจำเลยเพียงมาตราเดียวก็ถือเป็นความสำเร็จแล้ว ที่จำเลยอ้างว่า จำเลยวางบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แสดงตนและลงคะแนนไว้ที่เครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์อันเป็นการปฏิบัติตามปกติเช่นทุกครั้ง เมื่อสิ้นสุดการประชุมในแต่ละวันสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใดมีภารกิจนอกสภาผู้แทนราษฎรจะคืนบัตรในทางอ้อมโดยวิธีการวางไว้ในเครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์เพื่อป้องกันการหลงลืมหรือเพื่อให้ทันต่อการแสดงตนและลงคะแนนกรณีประธานสภาเรียกแสดงตนและลงคะแนนเร่งด่วน เจ้าหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎรจะเก็บบัตรอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวเพื่อนำไปเก็บไว้ตามระเบียบของรฐสภา นั้น เมื่อบัตร

อิเล็กทรอนิกส์ประจำตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นเครื่องยืนยันตัวตนเฉพาะบุคคล ทั้งยังเป็นเอกสารราชการที่สำคัญที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ลงคะแนนแสดงเจตจำนงค์ใช้สิทธิออกเสียงในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อันเป็นการแสดงสิทธิเฉพาะตัวในการปฏิบัติหน้าที่แทนปวงชนชาวไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรไม่มีที่นั่งประจำให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงไม่มีเครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์สำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใดคนหนึ่งเป็นการเฉพาะ ดังนั้น การเก็บรักษาบัตรจึงเป็นหน้าที่ที่สำคัญยิ่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละคนย่อมต้องเก็บรักษาบัตรอิเล็กทรอนิกส์ประจำตัวของตนเองไว้กับตัวเสมอ และต้องไม่ปล่อยให้บุคคลอื่นเข้าถึงได้โดยง่าย หรือเสียบัตรทิ้งไว้ในเครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์โดยที่ตนไม่อาจควบคุมการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนเองได้ และได้ความจากนางบุษกรว่า กรณีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายใดลงคะแนนเสียงแล้วเสียบัตรอิเล็กทรอนิกส์คาไว้ที่เครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์ในระหว่างมีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารงานทั่วไปของสำนักงานการประชุมจะไม่มีเก็บบัตรอิเล็กทรอนิกส์จนกว่าจะปิดการประชุม ดังนี้ พฤติการณ์ที่จำเลยอ้างว่าจำเลยวางหรือเสียบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนเองไว้ที่เครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งที่จำเลยทราบดีอยู่แล้วว่าในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรมีประชุมเพื่อพิจารณาลงคะแนนในมาตราอื่นต่อไป จำเลยเดินทางไปจังหวัดสงขลาโดยไม่ได้ลาราชการไว้ จำเลยย่อมต้องทราบว่าอาจมีบุคคลอื่นนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปใช้อันเป็นการเปิดโอกาสให้มีการกระทำความผิดลงคะแนนแทนจำเลยได้ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของสำนักงานการประชุมจะยังไม่เก็บบัตรอิเล็กทรอนิกส์จนกว่าจะปิดการประชุมในวันดังกล่าว ทั้งการเสียบัตรอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นบัตรจริงคืนให้เจ้าหน้าที่เพื่อป้องกันการหลงลืมหรือเพื่อความสะดวกในการนำบัตรมาใช้ในครั้งต่อไปก็ถือเป็นข้ออ้างที่ปิดความรับผิดชอบในการรักษาบัตรอิเล็กทรอนิกส์

อันเป็นเอกสารราชการที่สำคัญโดยไม่มีเหตุสมควร และจำเลยไม่จำเป็นต้องคืนบัตรอิเล็กทรอนิกส์ด้วยวิธีดังกล่าว เนื่องจากหากจำเลยหลงลืมไม่ได้นำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นบัตรจริงมาในวันประชุม จำเลยสามารถขอยืมใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรองจากเจ้าหน้าที่สำนักงานการประชุมได้ นอกจากนี้ยังได้รับความจากนางบุษกรว่า ไม่มีระเบียบข้อบังคับให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคืนบัตรอิเล็กทรอนิกส์ด้วยวิธีเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ไว้ที่เครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้ แม้ขณะเกิดเหตุจะมีวิธีปฏิบัติดังกล่าวในหมู่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่บ้าง พฤติกรรมในทางปฏิบัติดังกล่าวเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นใช้สิทธิลงคะแนนแทนอันเป็นการฝ่าฝืนหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยตรง จึงมิใช่ข้ออ้างปฏิเสธเหตุแห่งการกระทำความผิด ที่จำเลยอ้างว่าจำเลยต้องเดินทางกลับจังหวัดสงขลาเนื่องจากต้องไปดูแลบิดาที่เจ็บป่วยและมีภารกิจรับฟังปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่นั้น เมื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่โดยตรงตามรัฐธรรมนูญที่จะต้องเข้าร่วมประชุมและออกเสียงลงคะแนนด้วยตนเอง ข้ออ้างดังกล่าวมิใช่เหตุหักล้างให้การกระทำของจำเลยที่ยินยอมให้ผู้อื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไม่เป็นความผิด ที่จำเลยอ้างว่า จำเลยไม่มีมูลเหตุจูงใจในการกระทำความผิด เนื่องจากการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ พรคประชานิธิที่จำเลยสังกัดอยู่ไม่มีมติไม่เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติฯ ในวาระที่ ๑ (ขั้นรับหลักการ) ในวาระที่ ๒ (ขั้นกรรมาธิการ) พรคประชานิธิซึ่งเป็นพรคฝ่ายค้านได้สัดส่วนกรรมาธิการเสียงข้างน้อยและไม่สามารถยับยั้งคัดค้านการตรากฎหมาย และในวาระที่ ๓ (ขั้นพิจารณาลงคะแนน) สมาชิกพรคประชานิธิอภิปรายคัดค้านไม่เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติฯ ขณะเกิดเหตุมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฝ่ายรัฐบาล ๒๙๙ คน ที่ลงคะแนนเห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติฯ เกินกว่ากึ่งหนึ่งอย่างแน่แท้ และฝ่ายค้านเพียง ๒๐๑ คน ไม่อาจยับยั้งการตราพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวได้อย่างแน่แท้ กรณีการเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์แทนจำเลย

อาจเกิดจากการกลั่นแกล้งหรือเจตนาดีของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนหนึ่ง นั้น แม้พรรคฝ่ายค้าน มีเสียงข้างน้อยก็ไม่ใช่ข้อยืนยันว่าจำเลยไม่ได้กระทำความผิด ทั้งการออกเสียงลงคะแนนและการ บันทึกรายการออกเสียงลงคะแนนในการประชุมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขณะเกิดเหตุมีการบันทึก การออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกแต่ละคนและเปิดเผยบันทึกดังกล่าวไว้ในที่ที่ประชาชนอาจ เข้าตรวจสอบได้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละคนย่อมประสงค์แสดงให้ประชาชนเห็นว่าตนเอง ปฏิบัติหน้าที่ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ และลงคะแนนในแต่ละมาตราอย่าง เต็มความสามารถ โดยเฉพาะในส่วนของการลงคะแนนที่ผลการลงคะแนนของแต่ละพรรคการเมือง แสดงให้เห็นถึงความเป็นหนึ่งเดียวของพรรค เมื่อพรรคการเมืองที่จำเลยสังกัดขณะเกิดเหตุมีมติพรรค ไม่เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติฯ หากสมาชิกพรรคการเมืองบางคนไม่อยู่ในที่ประชุม การเสีย บัตรอิเล็กทรอนิกส์แทนกันก็จะทำให้เสียงของพรรคการเมืองไม่ลดลง และพรรคการเมืองไม่ถูกมอง ว่าสมาชิกพรรคขาดการประชุมหรือลงคะแนนไม่ครบ การลงคะแนนครบถ้วนจึงถือว่ามีความสำคัญ อันเป็นวิถีทางในการเมือง และผลการลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพียงเสียงเดียว ก็อาจเปลี่ยนผลการลงคะแนนได้ เมื่อผลการลงคะแนนในมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ สอดคล้องกับมติของพรรคที่จำเลยสังกัด จึงเชื่อว่าเป็นมูลเหตุให้จำเลยยินยอม ให้ผู้อื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนลงคะแนนแทน ที่จำเลยอ้างว่าหลังจากจำเลยได้รับทราบ ข้อกล่าวหาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วจำเลยพยายามขวนขวายตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้น เท่าที่สามารถตรวจสอบได้เพื่อให้พนักงานสอบสวนใช้อำนาจหน้าที่ตรวจสอบหาตัว ผู้นำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปใช้ และจำเลยตรวจสอบขอข้อมูลจากสำนักงานเลขาธิการ ผู้แทนราษฎรมาทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา แต่ปรากฏว่าสำนักงานเลขาธิการผู้แทนราษฎรไม่สามารถ ให้ข้อมูลได้ครบถ้วน โดยเฉพาะข้อมูลในการใช้เครื่องลงคะแนน จำเลยจึงไม่ทราบว่า

มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใดใช้เครื่องลงคะแนนใกล้เคียงกับจำเลยหรือใช้เครื่องเดียวกันเพื่อให้ได้ตัวบุคคลที่น่าบัตริ์เล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปใช้โดยทุจริตนั้น การตรวจสอบดังกล่าวเกิดขึ้นภายหลังจากการกระทำความผิดสำเร็จแล้วกว่า ๑๐ ปี และเป็นเวลาหลังจากจำเลยได้รับทราบข้อกล่าวหาแล้ว จึงไม่ใช่ข้อยืนยันว่าจำเลยไม่ได้กระทำความผิด ทั้งข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนรับฟังได้แล้วว่า จำเลยยินยอมให้บุคคลอื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนแสดงตนและลงคะแนนแทน แม้จะไม่ปรากฏตัวร่วมกระทำความผิดกับจำเลย ก็ไม่ใช่ข้อที่จะนำมาหักล้างให้การกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด พฤติการณ์แห่งคดีมีเหตุผลและน้ำหนักให้รับฟังได้ว่า จำเลยยินยอมให้บุคคลอื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ลงคะแนนแทนจำเลย เมื่อการออกเสียงลงคะแนนเป็นสิทธิเฉพาะตัวของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การกระทำใดเพื่อให้มีการออกเสียงลงคะแนนแทนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่อยู่ในที่ประชุมจึงเป็นการขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม ที่ให้สมาชิกคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน และไม่ชอบด้วยข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๗๒ วรรคสาม ที่การออกเสียงลงคะแนนจะกระทำแทนกันมิได้ อันถือเป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ไม่สุจริต มีผลทำให้การออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการประชุมนั้นไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้แทนปวงชนชาวไทย และเป็นการละเมิดหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติโดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ทั้งขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่ได้ปฏิญาณตนในที่ประชุมก่อนเข้ารับหน้าที่ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๒ และมาตรา ๑๒๓ แม้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ถูกยกเลิกแล้ว แต่มีการตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ใช้บังคับ โดยกำหนด

หลักการเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติไว้เช่นเดียวกัน จึงถือได้ว่าการกระทำของจำเลย ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่นิติบัญญัติ ทั้งการที่จำเลย มีหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ และลงมติ แต่กลับจำเลยยินยอมให้สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรคนอื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยลงคะแนนในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ แทน จำเลย เพื่อสมประโยชน์จำเลยและให้มีผลเป็นไปตามมติของพรรคการเมืองที่จำเลยสังกัด พฤติการณ์ ถือได้ว่าจำเลยรู้เห็นหรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ และ เป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตแล้ว จำเลยจึงมีความผิดฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของ รัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อกระบวนการตรากฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติ แม้ภายหลังการกระทำ ความผิด มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ใช้บังคับ โดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ ยังคงบัญญัติให้ การกระทำตามฟ้องเป็นความผิดและมีระวางโทษเท่าเดิม จึงต้องลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ซึ่ง เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะที่จำเลยกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคหนึ่ง

วินิจฉัยว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ จำคุก ๑ ปี ทางใต้สวนของ จำเลยเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้หนึ่งในสามตามประมวลกฎหมาย

อาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๘ เดือน พิจารณาแล้ว ขณะกระทำความผิดจำเลยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต แต่จำเลยกลับใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบต่อหน้าที่ที่ยินยอมให้บุคคลอื่นแสดงเจตนาลงคะแนนแทนตนเองอันเป็นเหตุที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อหน้าที่ อันกระทบต่อความน่าเชื่อถือของระบบรัฐสภาและหลักการใช้อำนาจแทนประชาชน ถือเป็นการบ่อนทำลายหลักการพื้นฐานและความสุจริตของกระบวนการนิติบัญญัติอันมีผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ โดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ จึงเป็นเรื่องร้ายแรง แม้ไม่ปรากฏว่าจำเลยเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน ก็ยังไม่มีเหตุเพียงพอที่จะรอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลย.

นายตุลยวัต พรหมพันธุ์ใจ

(อม.๓๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๓ / ๒๕๖๘

คดีหมายเลขแดงที่ อม.๑๖ / ๒๕๖๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๘ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง	{	อัยการสูงสุด	โจทก์
		นายชัยวุฒิหรือกรธัช ผ่องแผ้วหรือผ่องแผ้วนก	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โจทก์ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๔ จังหวัดสงขลา พรรคประชาธิปัตย์ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มีหน้าที่เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติ มอบหมาย หรือความครอบงำใดๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๒ และมาตรา ๑๒๓ จำเลยมีอำนาจหน้าที่เสนอและพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติ การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๑ ชั้นรับหลักการ การออกเสียงลงคะแนน

- ๒ -

ในวาระที่ ๒ พิจารณาเรื่องลำดับมาตรา และการออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๓ ขั้นการลงคะแนนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔๒ ถึงมาตรา ๑๔๗ โดยในการออกเสียงลงคะแนนจำเลยในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรย่อมมีหนึ่งเสียงในการออกเสียงลงคะแนน ตามมาตรา ๑๒๖ วรรคสาม รวมถึงมีหน้าที่ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๗๒ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ มีการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ... จำเลยปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต กล่าวคือ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางวันและกลางคืนต่อเนื่องกัน จำเลยลงลายมือชื่อเข้าร่วมประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ จำเลยใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบฝากบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนนของจำเลยไว้ให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนอื่น หรือมอบบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนอื่นด้วยความยินยอมของจำเลยเพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนนั้นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนของจำเลยกดปุ่มแสดงตนและลงคะแนนแทนจำเลยในขณะที่มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ ในวันเกิดเหตุเมื่อเวลาประมาณ ๑๗.๓๐ นาฬิกา จำเลยลงทะเบียนและยืนยันตัวตนขึ้นเครื่องบินที่ท่าอากาศยานดอนเมือง หมายเลขที่นั่ง ๓๑ K จากนั้นจำเลยเดินทางโดยสารเครื่องบินของบริษัทสายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) เที่ยวบินที่ DD ๗๑๒๐ จากท่าอากาศยานดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ถึงท่าอากาศยานหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ระยะเวลาเดินทางตั้งแต่เวลา

- ๓ -

๑๘.๓๐ ถึง ๑๙.๔๕ นาฬิกา จำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรในช่วงเวลาดังกล่าว แต่กลับปรากฏชื่อของจำเลยร่วมลงคะแนนในร่างพระราชบัญญัติฯ ในมาตรา ๑๐ (ลงคะแนนเวลา ๑๙.๑๐ นาฬิกา) มาตรา ๑๔ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๑๒ นาฬิกา) มาตรา ๑๖ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๓๐ นาฬิกา) และมาตรา ๑๗ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๕๓ นาฬิกา) การกระทำของจำเลยดังกล่าวเป็นการกระทำโดยมีเจตนาทุจริตแสวงหาประโยชน์เพื่อตนเองหรือผู้อื่น หรือมีพฤติการณ์ที่รู้เห็นหรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการออกเสียงลงคะแนนแทนกัน โดยที่จำเลยทราบดีอยู่แล้วว่าสมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งเสียงเท่านั้นในการออกเสียงลงคะแนน ซึ่งการออกเสียงลงคะแนนจะกระทำแทนกันได้ ส่งผลให้การออกเสียงลงคะแนนในการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้แทนปวงชนชาวไทย และถือเป็นมติที่มิชอบ จึงเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต และฐานเป็นเจ้าพนักงานของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เหตุเกิดที่แขวงจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๖๕ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒, ๑๙๒

- ๔ -

จำเลยให้การปฏิเสธ

พิเคราะห์คำฟ้อง คำให้การ พยานหลักฐานจากการไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประกอบสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคำแถลงปิดคดีของจำเลยแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นที่คู่ความรับกันและไม่ได้แย้งกันรับฟังได้ว่า ในการใช้สิทธิออกเสียงของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกคนจะมีบัตรอิเล็กทรอนิกส์ประจำตัวเพื่อใช้ในการแสดงตนและลงคะแนน บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ใช้ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรมี ๓ ประเภท คือ (๑) บัตรอิเล็กทรอนิกส์สีฟ้า (บัตรจริง) มีรูปสมาชิกปรากฏอยู่ด้านหน้าของบัตร ปรากฏชื่อ นามสกุล เลขที่ประจำตัว และพรรคที่สังกัด (๒) บัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรองสีชมพู ไม่มีรูปสมาชิก มีเพียงชื่อ นามสกุล เลขที่ประจำตัว และพรรคที่สังกัด และ (๓) บัตรอิเล็กทรอนิกส์ (SP) สีเขียว มีเพียงเลข SP สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่ได้นำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (บัตรจริง) มาในวันประชุม สามารถขอยืมบัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรองไปใช้ในวันนั้นได้ หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่มีทั้งบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (บัตรจริง) และบัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรอง สามารถขอยืมบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (SP) จากเจ้าหน้าที่สำนักการประชุมได้ โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องลงลายมือชื่อยืมในแบบฟอร์มขอใช้บัตรไว้เป็นหลักฐาน ขั้นตอนการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์เริ่มจากประธานในที่ประชุมแจ้งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแสดงตนเพื่อตรวจสอบองค์ประชุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เข้าร่วมประชุมต้องเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนเข้ากับเครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์ แล้วกดปุ่ม “แสดงตน” จากนั้นประธานในที่ประชุมแจ้งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรลงคะแนน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงเลือกกดปุ่ม “เห็นด้วย” “ไม่เห็นด้วย” หรือ “งดออกเสียง” ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต

- ๕ -

เลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๔ จังหวัดสงขลา สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
เจ้าหน้าที่ของรัฐ และเจ้าพนักงานของรัฐ ประธานสภาผู้แทนราษฎรมีคำสั่งนัดประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๖ และครั้งที่
ที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ ในวันศุกร์ที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๙.๓๐ นาฬิกา ณ ตึกรัฐสภา
เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้าน
คมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. ... ตามหนังสือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ด่วนมาก ที่
สผ ๐๐๑๔/ผ ๑๑๔ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๖ เอกสารหมายเลข ๑๕ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๖
เวลา ๙.๓๒ นาฬิกา จำเลยเข้าประชุมและใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยลงคะแนนคำปรารภ
มาตรา ๑ และมาตรา ๒ เวลา ๑๔.๒๙ ถึง ๑๖.๐๓ นาฬิกา ตามตารางสรุปข้อมูลการลงคะแนน
เอกสารหมายเลข ๑๗ และรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเอกสารหมายเลข ๑๙ หน้า ๔๔๗/๑,
๔๖๙/๑ และ ๔๙๐ ต่อมาวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรต่อโดยเริ่ม
ประชุมเวลา ๙.๓๘ นาฬิกา จำเลยลงลายมือชื่อเข้าร่วมประชุม ตามรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ลงลายมือชื่อเข้าร่วมประชุมเอกสารหมายเลข ๒๐ หน้า ๕๖๒ และ ๕๖๓ จำเลยประชุมและใช้บัตร
อิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยลงคะแนนเฉพาะมาตรา ๓ และมาตรา ๔ เวลา ๑๓.๐๙ ถึง ๑๓.๔๗ นาฬิกา
ตามตารางสรุปข้อมูลการลงคะแนนเอกสารหมายเลข ๑๗ และรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
เอกสารหมายเลข ๒๑ หน้า ๖๓๔ และ ๖๕๕ ระหว่างการประชุมจำเลยออกจากที่ประชุมสภา
ผู้แทนราษฎรไปยังท่าอากาศยานดอนเมือง และเมื่อเวลา ๑๗.๓๐ นาฬิกา จำเลยลงทะเบียนยืนยัน
ตัวตนเพื่อขึ้นเครื่องบินที่ท่าอากาศยานดอนเมือง ได้หมายเลขที่นั่ง ๓๑ K จำเลยโดยสารเครื่องบิน
เส้นทางดอนเมือง-หาดใหญ่ เที่ยวบิน DD๗๑๒๐ ตั้งแต่วันที่ ๑๘.๓๐ ถึง ๑๙.๔๕ นาฬิกา ตามหนังสือ

- ๖ -

บริษัทสายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) ที่ A๐๗๐/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ เรื่อง ขอรบข้อเท็จจริงและขอเอกสารหลักฐานเอกสารหมาย จ.๒๒ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ ในวันเกิดเหตุมีการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยเพื่อแสดงตนและลงคะแนนในมาตรา ๑๐ (ลงคะแนนเวลา ๑๙.๑๐ นาฬิกา) มาตรา ๑๔ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๑๒ นาฬิกา) มาตรา ๑๖ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๓๐ นาฬิกา) และมาตรา ๑๗ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๕๓ นาฬิกา) ตามตารางสรุปข้อมูลการลงคะแนนเอกสารหมาย จ.๑๗ และสำเนารายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเอกสารหมาย จ.๒๑ หน้า ๗๗๐, ๘๐๗, ๘๒๓/๑ และ ๘๔๒ ต่อมา มีการเบิกจ่ายเงินค่าโดยสารให้จำเลยตามพระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานและรองประธานวุฒิสภา ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และกรรมการ พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๘ ตามฎีกาเงินงบประมาณเอกสารหมาย จ.๒๓

คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการแรกว่า การไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขอบด้วยกฎหมายหรือไม่ จำเลยอ้างว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ไต่สวนนายประกอบ รัตนพันธ์ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราช ในประเด็นวิธีปฏิบัติในการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและการลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ได้ข้อเท็จจริงครบถ้วน การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงยังไม่ได้ข้อเท็จจริงที่ยึดมั่นคงเพียงพอที่จะชี้มูลความผิดจำเลยได้ ส่วนว่าการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังมีข้อพิรุธสงสัย อันเป็นการอ้างในทำนองว่าการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ขอบด้วยกฎหมาย นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ บัญญัติให้คณะกรรมการไต่สวนต้อง

- ๗ -

ดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษ ต่อผู้ถูกกล่าวหา พยานหลักฐานใดที่ผู้ถูกกล่าวหานำส่งคณะกรรมการไต่สวนจะไม่รับด้วยเหตุล่วงเลย เวลาหรือผิดขั้นตอนมิได้ เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติชี้มูลแล้ว หรือเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจ ประวิงเวลาหรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต และในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาขอให้คณะกรรมการไต่สวน เรียก บุคคลหรือเอกสารจากบุคคลใด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนดำเนินการตามที่ร้อง ขอ แต่ผู้ถูกกล่าวหาต้องร้องขอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งนี้ เว้นแต่ คณะกรรมการไต่สวนเห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือบุคคลหรือ เอกสารที่ขอให้เรียกนั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ต้องบันทึกเหตุนั้นไว้ใน สำนวนการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้นด้วย ดังนี้ การไต่สวนพยานหลักฐานจะมากน้อย เพียงใดย่อมเป็นดุลพินิจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการไต่สวนที่จะไต่สวนบุคคลหรือ พยานเอกสารใดเป็นพยานก็ได้ และหากเห็นว่าข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนเพียงพอแก่การวินิจฉัยแล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องเรียกพยานมาทำการไต่สวนอีก หากพยานที่ไม่ไต่สวนนั้นเป็นพยานที่ผู้ถูกกล่าวหาร้อง ขอให้เรียกมาไต่สวนก็จะต้องบันทึกเหตุที่ไม่เรียกให้ไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวน เบื้องต้นไว้ด้วย ข้อเท็จจริงจากการไต่สวนได้ความว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีคำสั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวนกรณีกล่าวหาจำเลยตามคำฟ้องตามเอกสารหมายเลข จ.๒ และต่อมาคณะกรรมการไต่สวนได้ทำการไต่สวนพยานบุคคลรวม ๕ ปาก และรวบรวมพยานเอกสาร ๑๘ รายการ หลังจากนั้นคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหนังสือลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ ให้จำเลยมา รับทราบข้อกล่าวหา และแจ้งให้จำเลยชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ต่อมาวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๖ จำเลยได้ ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาตามเอกสารหมายเลข จ.๖ และขออ้างพยานบุคคล ๓ ปาก คือ เลขาธิการสภา

- ๘ -

ผู้แทนราษฎร รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่รับผิดชอบกลุ่มงานสำนักการประชุม และข้าราชการ
รัฐสภาผู้ทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยในที่ประชุม หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง และอ้างพยานเอกสาร
๒ รายการ และขอให้คณะกรรมการไต่สวนเรียกเอกสารจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอีก
๕ รายการ อันเป็นการให้โอกาสจำเลยชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาอย่างเต็มที่ ทั้งนี้ คณะกรรมการไต่สวน
พิจารณาและบันทึกเหตุไว้ในรายงานและสำนวนการไต่สวนว่า พยานบุคคลดังกล่าวไม่มีผล
ต่อการวินิจฉัย และเอกสาร ๕ รายการดังกล่าวปรากฏข้อเท็จจริงในสำนวนการไต่สวนแล้ว จึงมีมติ
ไม่ไต่สวนเพิ่ม ตามเอกสารหมาย จ.๓๒ แฟ้มที่ ๑ หลังจากนั้นวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๗
คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูล แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีการรวบรวมข้อเท็จจริงไม่ว่า
เป็นคุณหรือเป็นโทษครบถ้วนเพียงพอที่จะชี้มูลความผิดได้แล้ว การที่จำเลยเพ่งชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา
เพิ่มเติมเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ ขออ้างนายประกอบ รัตนพันธ์ เป็นการอ้างพยานหลักฐานภาย
หลังจากที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลอันเป็นการล่วงเลยกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๔๖ ดังนี้
การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่เรียกพยานบุคคลดังกล่าวมาไต่สวน จึงไม่ทำให้สำนวนการไต่สวนของ
คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีข้อพิรุธสงสัยดังที่จำเลยกล่าวอ้าง ส่วนพยานบุคคลเท่าที่ไต่สวนมานั้นจะ
เพียงพอให้รับฟังว่าจำเลยกระทำความผิดหรือไม่ อย่างไร เป็นเรื่องที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องพิจารณาจากสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และอาจ
ไต่สวนพยานหลักฐานเพิ่มเติมนอกเหนือไปจากที่ปรากฏในสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ
ป.ป.ช. ได้ ซึ่งจำเลยก็ได้ให้นายประกอบมาไต่สวนเป็นพยานในชั้นศาลแล้วด้วย ศาลจึงพิจารณา
วินิจฉัยพยานหลักฐานทั้งหมด โดยศาลมิได้ผูกพันว่าข้อเท็จจริงเป็นดังที่สรุปในรายงานการไต่สวน
ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่วนข้อเท็จจริงจากสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. สมควร

ไต่สวนพยานใดเพิ่มเติมหรือไม่ หรือมีพยานหลักฐานมั่นคงเพียงพอที่จะชี้มูลความผิดของจำเลยได้หรือไม่ ไม่เป็นเหตุให้การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เสียไป การไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการต่อไปว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ โจทก์กล่าวอ้างว่า ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ จำเลยลงลายมือชื่อเข้าร่วมประชุม ตามรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรลงลายมือชื่อเข้าร่วมประชุมเอกสารหมายเลข จ.๒๐ หน้า ๕๖๒ และ ๕๖๓ จำเลยประชุมและใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยลงคะแนนเฉพาะมาตรา ๓ และมาตรา ๔ เวลา ๑๓.๐๙ ถึง ๑๓.๔๗ นาฬิกา ตามตารางสรุปข้อมูลการลงคะแนนเอกสารหมายเลข จ.๑๗ และรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเอกสารหมายเลข จ.๒๑ หน้า ๖๓๔ และ ๖๕๕ ระหว่างการประชุมจำเลยออกจากที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรไปยังท่าอากาศยานดอนเมือง และเมื่อเวลา ๑๗.๓๐ นาฬิกา ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ ในวันเกิดเหตุมีการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยเพื่อแสดงตนและลงคะแนนในมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ ตามตารางสรุปข้อมูลการลงคะแนนเอกสารหมายเลข จ.๑๗ และสำเนารายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเอกสารหมายเลข จ.๒๑ ย่อมเกิดจากการที่จำเลยได้ฝากบัตรอิเล็กทรอนิกส์หรือบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นโดยความยินยอมของจำเลยเอง เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยกดปุ่มแสดงตนและลงคะแนนแทนในช่วงเวลาที่จำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมสภา เห็นว่า แม้ข้อเท็จจริงจะรับฟังได้ว่า ในวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เมื่อจำเลยใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นบัตรจริงของจำเลยในการแสดงตนและลงคะแนนในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรในมาตรา ๔ แล้วเสร็จ จากนั้นจึงได้เดินทางไปท่าอากาศยานดอนเมือง

- ๑๐ -

เพื่อขึ้นเครื่องบินเดินทางไปจังหวัดสงขลาในช่วงเวลา ๑๘.๓๐ ถึง ๑๙.๕๕ นาฬิกา กลับปรากฏว่ามี การใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยแสดงตนและลงคะแนนในมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ ก็ตาม แต่จำเลยยังคงต่อสู้ว่า มิได้ฝากบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนนของ จำเลยไว้ให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนอื่น หรือมอบบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนของจำเลยไปอยู่ ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนอื่นด้วยความยินยอมของจำเลย ในวันเกิดเหตุ จำเลยเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวคาไว้ที่เครื่องอ่านบัตร เพื่อให้เจ้าหน้าที่รัฐสภามาเก็บบัตร อิเล็กทรอนิกส์ไปจัดเก็บไว้ ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหลายคนรวมถึงจำเลยกระทำให้เพื่อป้องกันการ หลงลืมและปฏิบัติจนเป็นความคุ้นชิน โดยในประเด็นนี้ได้ความตรงตามคำเบิกความของพยาน โจทก์ปากนางบุษกร อัมพรประภา รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และนางสาวสายฝน ไกรสมเลิศ ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ว่า ในทางปฏิบัติหลังเลิกการประชุมหากมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใดลืมหรือเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ คาไว้ที่เครื่องอ่านบัตร จะมีเจ้าหน้าที่สำนักงานการประชุมช่วยเก็บไว้เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดังกล่าวมาขอรับคืนในวันต่อไป เป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แสดงให้ เห็นว่าภายหลังจากการประชุมสภาผู้แทนราษฎรแล้วเสร็จในแต่ละวัน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร บางรายจะเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์คาไว้ที่เครื่องอ่านบัตรตามที่จำเลยอ้างจริง แม้การเสียบบัตรคาไว้ ที่เครื่องอ่านบัตรมิใช่สิ่งที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพึงกระทำและแสดงให้เห็นถึงการขาดความรับผิดชอบ ก็ตาม แต่ก็มีอาจสรุปได้ในทันทีว่าหากผู้ใดเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์คาไว้ที่เครื่องอ่านบัตรแล้ว จะถือ ว่าเป็นการฝากบัตรอิเล็กทรอนิกส์หรือบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้นั้นไปอยู่ในความครอบครองของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นโดยความยินยอมของผู้นั้นทุกกรณีเสมอไป หากแต่ต้องพิจารณา

- ๑๑ -

พยานหลักฐานอื่นประกอบด้วย เมื่อพยานหลักฐานตามทางไต่สวนของโจทก์คงปรากฏแต่เพียงว่า เมื่อจำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรแต่มีการลงคะแนนในชื่อจำเลย โดยไม่ปรากฏว่ามี พฤติการณ์ใดที่สามารถยืนยันได้ว่าจำเลยฝากบัตรอิเล็กทรอนิกส์หรือยอมให้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนไปอยู่ในความครอบครองของบุคคลอื่น คงมีเพียงการคาดคะเนว่าน่าจะเกิดจากการที่จำเลยฝาก บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนหรือยอมให้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนไปอยู่ในความครอบครองของบุคคล อื่นด้วยประสงค์จะให้มีการลงมติแทนเท่านั้น นอกจากนี้จำเลยยังต่อสู้ว่า พรรคประชาธิปัตย์ซึ่งจำเลย เป็นสมาชิกรับเป็นพรรคฝ่ายค้านมีมติไม่เห็นด้วยกับการตราพระราชบัญญัติฯ ทั้งยังมี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรน้อยกว่าฝ่ายรัฐบาล ไม่สามารถยับยั้งการตราพระราชบัญญัติฯ โดยการ ลงมติในสภาผู้แทนราษฎรได้อย่างแน่แท้ จึงไม่มีความจำเป็นต้องฝากบัตรอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ ลงคะแนนแทนแต่อย่างใด เห็นได้ว่า จำเลยไม่มีมูลเหตุจูงใจใดที่จะต้องฝากบัตรอิเล็กทรอนิกส์ไว้กับ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอื่นเพื่อให้ลงคะแนนแทน เพราะแม้การลงคะแนนจะสอดคล้องกับมติพรรค ก็ตาม ก็ไม่อาจยับยั้งการตราพระราชบัญญัติฯ ได้ และหากจำเลยมีเจตนาฝากบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ให้บุคคลอื่นลงคะแนนแทนก็น่าจะต้องมีการลงคะแนนแทนจำเลยในทุกมาตราที่จำเลยไม่อยู่ ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร มิใช่ลงคะแนนแทนจำเลยเฉพาะในบางมาตราเช่นนี้ นอกจากนี้ คณะกรรมการไต่สวนมีหนังสือให้จำเลยมารับทราบข้อกล่าวหาเมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๖ เป็นเวลาภายหลังวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ ซึ่งเป็นวันเกิดเหตุจนถึง ๑๐ ปีเศษ จึงยากแก่การหา พยานหลักฐานมาเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตนเองได้ ข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนยังรับฟังไม่ได้ว่า จำเลยฝากบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนหรือยอมให้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนไปอยู่ในความครอบครอง

- ๑๒ -

ของบุคคลอื่นด้วยประสงค์จะให้มีการลงมติแทน การกระทำของจำเลยย่อมไม่เป็นความผิดตามฟ้อง
วินิจฉัยยกฟ้อง.

นายสุภมิตร บุญประสงค์

(อม.๓๒)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม ๓/๒๕๖๘

คดีหมายเลขแดงที่ อม ๑๓๓/๒๕๖๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๘ เดือนพฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง	อัยการสูงสุด	โจทก์
	นายชัยวุฒิหรือกรธัช ผ่องแผ้วหรือผ่องแผ้วนภ	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โจทก์ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๔ จังหวัดสงขลา พรรคประชาธิปัตย์ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๔๒ มีหน้าที่เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทยโดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่ง

ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๒, ๑๒๓ มีอำนาจหน้าที่เสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๑ ขั้นรับหลักการ การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๒ พิจารณาเรียงลำดับมาตรา และการออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๓ ขั้นการลงมติ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔๒ ถึงมาตรา ๑๔๗ โดยในการออกเสียงลงคะแนนจำเลยในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรย่อมมีหนึ่งเสียงในการออกเสียงลงคะแนน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม และตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๗๒ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางวันและกลางคืนหลังเที่ยงต่อเนื่องกัน ขณะที่สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ มีการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ... มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ ต่อเนื่องกันตามลำดับ ตั้งแต่เวลา ๑๙.๑๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๒๐.๕๓ นาฬิกา ช่วงเวลาดังกล่าวจำเลยเดินทางไปอำเภอลาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ด้วยเครื่องบินของบริษัทสายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) จำเลยใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ โดยจำเลยฝากบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงมติของจำเลยไว้ให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนอื่น หรือมอบบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนดังกล่าวของจำเลยไปอยู่ในความ

ครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนอื่นด้วยความยินยอมของจำเลย เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนนั้นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนของจำเลยกดปุ่มแสดงตนและลงมติแทนจำเลยในขณะที่มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยจำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรในช่วงเวลาดังกล่าว แต่กลับปรากฏชื่อของจำเลยร่วมแสดงตนและลงคะแนนในร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวในมาตรา ๑๐ (ลงคะแนนเวลา ๑๙.๑๐ นาฬิกา) มาตรา ๑๔ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๑๒ นาฬิกา) มาตรา ๑๖ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๓๐ นาฬิกา) และมาตรา ๑๗ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๕๓ นาฬิกา) การกระทำของจำเลยดังกล่าวเป็นการกระทำโดยมีเจตนาทุจริตแสวงหาประโยชน์เพื่อตนเองหรือผู้อื่น หรือมีพฤติการณ์ที่รู้เห็นหรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการออกเสียงลงคะแนนแทนกัน โดยจำเลยทราบดีอยู่แล้วว่าสมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งเสียงเท่านั้นในการออกเสียงลงคะแนน ซึ่งการออกเสียงลงคะแนนจะกระทำแทนกันมิได้ ส่งผลให้การออกเสียงลงคะแนนในการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้แทนปวงชนชาวไทยและถือเป็นมิตินี้มิชอบ อันเป็นการกระทำโดยไม่ชอบด้วยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องเป็นเหตุให้สภาผู้แทนราษฎร ปวงชนชาวไทยผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยรวมทั้งกระบวนการตรากฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติได้รับความเสียหาย จึงเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการ

ปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต และฐานเป็นเจ้าพนักงานของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เหตุเกิดที่แขวงจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๖๕ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒, ๑๙๒

จำเลยให้การปฏิเสธ

พิเคราะห์คำฟ้อง คำให้การ และพยานหลักฐานจากการไต่สวน ประกอบสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๔ จังหวัดสงขลา พรรคประชาธิปัตย์ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าหน้าที่ของรัฐ และเจ้าพนักงานของรัฐ ประธานสภาผู้แทนราษฎรมีคำสั่งนัดประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๐

(สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๖ และครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ ในวันศุกร์ที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๙.๓๐ นาฬิกา ณ ตึกรัฐสภา เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. ... ตามหนังสือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ด่วนมาก ที่ สผ ๐๐๑๔/ผ ๑๑๔ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๖ เอกสารหมายเลข ๑๕ ในการใช้สิทธิออกเสียงของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกคนจะมีบัตรอิเล็กทรอนิกส์ประจำตัวเพื่อใช้ในการแสดงตนและลงมติ บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ใช้ในการประชุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมี ๓ ประเภท คือ (๑) บัตรอิเล็กทรอนิกส์สีฟ้า (บัตรจริง) มีรูปสมาชิกปรากฏอยู่ด้านหน้าของบัตร ปรากฏชื่อ ชื่อสกุล เลขที่ประจำตัว และพรรคที่สังกัด (๒) บัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรองสีชมพู ไม่มีรูปสมาชิก มีเพียงชื่อ ชื่อสกุล เลขที่ประจำตัว และพรรคที่สังกัด และ (๓) บัตรอิเล็กทรอนิกส์ (SP) สีเขียว มีเพียงเลข SP สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่ได้นำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (บัตรจริง) มาในวันประชุมสามารถขอยืมบัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรองไปใช้ในวันนั้นได้ หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่มีทั้งบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (บัตรจริง) และบัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรอง สามารถขอยืมบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (SP) จากเจ้าหน้าที่สำนักการประชุมได้ โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องลงลายมือชื่อในแบบฟอร์มขอใช้บัตรไว้เป็นหลักฐาน ขั้นตอนการใช้บัตร

อิเล็กทรอนิกส์เริ่มจากประธานในที่ประชุมแจ้งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแสดงตนเพื่อตรวจสอบ
องค์ประชุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เข้าร่วมประชุมต้องเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนเข้ากับ
เครื่องอ่านบัตรแล้วกดปุ่ม “แสดงตน” จากนั้นประธานในที่ประชุมแจ้งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ลงคะแนน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงเลือกกดปุ่ม “เห็นด้วย” “ไม่เห็นด้วย” หรือ “งดออกเสียง”
เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๙.๓๒ นาฬิกา จำเลยเข้าประชุมและใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของ
จำเลยลงมติคำปรารภ มาตรา ๑ และมาตรา ๒ เวลา ๑๔.๒๙ ถึง ๑๖.๐๓ นาฬิกา ตามตารางสรุป
ข้อมูลการลงคะแนนเอกสารหมายเลข จ.๑๗ และรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเอกสารหมายเลข
จ.๑๙ หน้า ๔๔๗/๑, ๔๖๙/๑ และ ๔๙๐ ต่อมาวันเกิดเหตุ คือ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ มีการ
ประชุมสภาผู้แทนราษฎรต่อ โดยเริ่มประชุมเวลา ๙.๓๘ นาฬิกา จำเลยลงชื่อเข้าร่วมประชุมตาม
รายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรลงชื่อเข้าร่วมประชุมเอกสารหมายเลข จ.๒๐ หน้า ๕๖๒ และ ๕๖๓ จำเลย
ประชุมและใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยลงมติเฉพาะมาตรา ๓ และมาตรา ๔ เวลา ๑๓.๐๙ ถึง
๑๓.๔๗ นาฬิกา ตามตารางสรุปข้อมูลการลงคะแนนเอกสารหมายเลข จ.๑๗ และรายงานการประชุม
สภาผู้แทนราษฎรเอกสารหมายเลข จ.๒๑ หน้า ๖๓๔ และ ๖๕๕ ระหว่างการประชุมจำเลยออกจาก
ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรไปยังท่าอากาศยานดอนเมือง และเมื่อเวลา ๑๗.๓๐ นาฬิกา จำเลย
ลงทะเบียนยืนยันตัวตนเพื่อขึ้นเครื่องบินที่ท่าอากาศยานดอนเมือง ได้หมายเลขที่นั่ง ๓๑ K จำเลย

โดยสารเครื่องบินของบริษัทสายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) เส้นทางดอนเมือง-หาดใหญ่ เที่ยวบิน DD๗๑๒๐ ตั้งแต่วันที่ ๑๘.๓๐ ถึง ๑๙.๕๕ นาฬิกา ตามหนังสือขอทราบข้อเท็จจริงและขอเอกสารหลักฐานเอกสารหมาย จ.๒๒ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงิน เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. ... ในวันเกิดเหตุมีการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยเพื่อแสดงตนและลงมติในมาตรา ๑๐ (ลงคะแนนเวลา ๑๙.๑๐ นาฬิกา) มาตรา ๑๔ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๑๒ นาฬิกา) มาตรา ๑๖ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๓๐ นาฬิกา) และ มาตรา ๑๗ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๕๓ นาฬิกา) ตามตารางสรุปข้อมูลการลงคะแนนเอกสารหมาย จ.๑๗ และสำเนารายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเอกสารหมาย จ.๒๑ หน้า ๗๗๐, ๘๐๗, ๘๒๓/ ๑ และ ๘๔๒ ต่อมา มีการเบิกจ่ายเงินค่าโดยสารเครื่องบินให้แก่จำเลยตามฎีกาเงินงบประมาณ เอกสารหมาย จ.๒๓ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๗ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าการกระทำของ จำเลยมีมูลความผิดทางอาญา ฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดใน ตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่ง ผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่า ด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๒๓/๑ และ ฐานเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้

อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้น การปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒

คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการแรกว่า การไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช.ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ จำเลยให้การว่า จำเลยขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวน นายประกอบ รัตนพันธ์ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา ในเรื่องวิธีปฏิบัติในการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและการลงมติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มิได้ไต่สวนพยานปากดังกล่าวให้ได้ข้อเท็จจริงครบถ้วน การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงยังไม่ได้ข้อเท็จจริงที่ยึดมั่นคงเพียงพอที่จะชี้มูลความผิดจำเลยได้ ส่วนการไต่สวนของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังมีข้อพิรุธสงสัย อันเป็นการอ้างในทำนองว่าการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ชอบด้วยกฎหมาย นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ นิยามคำว่า “ไต่สวน” หมายความว่า การแสวงหา รวบรวม และการดำเนินการอื่นใด เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน และการไต่สวน มาตรา ๔๖ บัญญัติให้คณะกรรมการไต่สวนต้องดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตาม ความจริงที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษต่อผู้ถูกกล่าวหา พยานหลักฐานใดที่ถูกกล่าวหา

นำส่ง คณะกรรมการไต่สวนจะไม่รับด้วยเหตุล่วงเลยเวลาหรือผิดขั้นตอนมิได้ เว้นแต่คณะกรรมการ
ป.ป.ช. จะมีมติชี้มูลแล้ว หรือเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลาหรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต และใน
กรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาขอให้คณะกรรมการไต่สวนเรียกบุคคลหรือเรียกเอกสารจากบุคคลใด ให้
คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนดำเนินการตามที่ร้องขอ แต่ผู้ถูกกล่าวหาต้องร้องขอ
ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งนี้ เว้นแต่คณะกรรมการไต่สวนเห็นว่า
ผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือบุคคลหรือเอกสารที่ขอให้เรียกนั้นไม่มีผล
ต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ต้องบันทึกเหตุนั้นไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงาน
การไต่สวนเบื้องต้นด้วย ดังนี้ การไต่สวนพยานหลักฐานทั้งพยานบุคคลและพยานเอกสารย่อมเป็น
ดุลพินิจของคณะกรรมการไต่สวนที่จะดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่
เกิดขึ้น และหากเห็นว่าข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนเพียงพอแก่การวินิจฉัยแล้วก็ไม่จำเป็นต้องเรียกพยาน
มาไต่สวนอีก หากพยานที่ไม่ไต่สวนนั้นเป็นพยานที่ผู้ถูกกล่าวหากร้องขอให้เรียกมาไต่สวนก็จะต้อง
บันทึกเหตุที่ไม่เรียกให้ไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้นไว้ด้วย ข้อเท็จจริงได้
ความจากสำนวนการไต่สวนว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีคำสั่งที่ ๓๐๑/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๗ กันยายน
๒๕๖๕ แต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวนกรณีกล่าวหาจำเลยตามคำสั่งแต่งตั้ง
คณะกรรมการไต่สวนเอกสารหมาย จ.๒ และต่อมาคณะกรรมการไต่สวนได้ไต่สวนพยานบุคคล

รวม ๕ ปาก และรวบรวมพยานเอกสาร ๑๘ รายการ หลังจากนั้นคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับที่ ปช ๐๐๑๙/๑๒๔๐ ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ ให้จำเลยมารับทราบข้อกล่าวหา และแจ้งให้จำเลยชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ต่อมาวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๖ จำเลยได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาตามหนังสือชี้แจงข้อกล่าวหาเอกสารหมายเลข จ.๖ และขออ้างพยานบุคคล ๓ ปาก คือ เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่รับผิดชอบกลุ่มงานสำนักงานการประชุม และข้าราชการรัฐสภาผู้ทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยในที่ประชุม หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง และอ้างพยานเอกสาร ๒ รายการ และขอให้คณะกรรมการไต่สวนเรียกเอกสารจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอีก ๕ รายการ อันเป็นการให้โอกาสจำเลยชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาอย่างเต็มที่ ทั้งนี้ คณะกรรมการไต่สวนพิจารณาและบันทึกเหตุไว้ในรายงานและสำนวนการไต่สวนว่า พยานบุคคลดังกล่าวไม่มีผลต่อการวินิจฉัย และเอกสาร ๕ รายการดังกล่าวปรากฏข้อเท็จจริงในสำนวนการไต่สวนแล้ว จึงมีมติไม่ไต่สวนเพิ่ม ตามเอกสารหมายเลข จ.๓๒ แฟ้มที่ ๑ หลังจากนั้นวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๗ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูล แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการไต่สวนมีการรวบรวมข้อเท็จจริงไม่ว่าเป็นคุณหรือเป็นโทษครบถ้วนเพียงพอที่จะชี้มูลความผิดได้แล้ว การที่จำเลยเพ่งชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเพิ่มเติมเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ ขออ้างนายประกอบ รัตนพันธ์ เป็นการอ้างพยานหลักฐานภายหลังจากที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลอันเป็นการล่วงเลยกำหนด

ระยะเวลาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ดังนี้ การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่เรียกพยานบุคคลดังกล่าวมาไต่สวน จึงไม่ทำให้สำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีข้อพิรุธสงสัยดังที่จำเลยกล่าวอ้าง ส่วนพยานบุคคลเท่าที่ไต่สวนมานั้นจะเพียงพอให้รับฟังว่าจำเลยกระทำความผิดหรือไม่ อย่างไร เป็นเรื่องที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องพิจารณาจากสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และอาจไต่สวนพยานหลักฐานเพิ่มเติมนอกเหนือไปจากที่ปรากฏในสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ ซึ่งจำเลยก็นำนายประกอบมาไต่สวนในชั้นพิจารณาแล้วด้วย จึงไม่ทำให้จำเลยเสียเปรียบ ทั้งนี้ศาลมีอำนาจศาลพิจารณาวินิจฉัยพยานหลักฐานทั้งหมด โดยศาลมิได้ผูกพันว่าข้อเท็จจริงเป็นดังที่สรุปในรายงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่วนข้อเท็จจริงจากสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. สมควรไต่สวนพยานใดเพิ่มเติมหรือไม่ หรือมีพยานหลักฐานมั่นคงเพียงพอที่จะชี้มูลความผิดของจำเลยได้หรือไม่ ไม่เป็นเหตุถึงกับทำให้การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เสียไป การไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการต่อไปว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ เห็นว่า ข้อเท็จจริงได้ความว่า ในระหว่างที่มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. ...

ในการลงมติรายมาตรา คือมาตรา ๑๐ (ลงคะแนนเวลา ๑๙.๑๐ นาฬิกา) มาตรา ๑๔ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๑๒ นาฬิกา) มาตรา ๑๖ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๓๐ นาฬิกา) และมาตรา ๑๗ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๕๓ นาฬิกา) จำเลยไม่อยู่ในที่ประชุม เนื่องจากจำเลยเดินทางไปอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ด้วยเครื่องบินของบริษัทสายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) เที่ยวบิน DD๗๑๒๐ ตั้งแต่วันที่ ๑๘.๓๐ ถึง ๑๙.๕๕ นาฬิกา แต่ปรากฏว่ามีการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยแสดงตนและลงมติในการพิจารณาลงมติมาตราดังกล่าว จึงมีประเด็นต้องวินิจฉัยว่า จำเลยฝากบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงมติของจำเลยไว้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น หรือมอบบัตรดังกล่าวให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นโดยจำเลยยินยอมให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายนั้นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยแสดงตนและลงมติร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ.... ในมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ หรือไม่ ได้ความจากนางสาวสายฝน ไกรสมเลิศ ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เบิกความว่า จากการตรวจสอบบันทึกรายงานขอใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในช่วงระหว่างวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๖ ไม่ปรากฏว่าจำเลยขอยืมบัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรองในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งข้อนี้จำเลยรับว่า จำเลยใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นบัตรจริงของ

จำเลยในการแสดงตนและลงมติในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แสดงว่าในวันเกิดเหตุก่อนจำเลยออกจากที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร จำเลยใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นบัตรจริงของจำเลยแสดงตนและลงมติในมาตรา ๓ และมาตรา ๔ ก่อนแล้วจึงมีบุคคลอื่นนำบัตรดังกล่าวของจำเลยไปแสดงตนและลงमत่อในมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ เมื่อในวันเกิดเหตุที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเริ่มประชุมในเวลา ๙.๓๘ นาฬิกา จำเลยลงชื่อเข้าร่วมประชุม ต่อมาได้ความว่าจำเลยสำรองที่นั่งเครื่องบินโดยสารเพื่อเดินทางไปท่าอากาศยานหาดใหญ่ โดยจำเลยอยู่ร่วมประชุมและลงมติเฉพาะในมาตรา ๓ และมาตรา ๔ ตั้งแต่เวลา ๑๓.๐๙ ถึง ๑๓.๔๗ นาฬิกา แล้วจำเลยออกจากที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรไปยังท่าอากาศยานดอนเมือง โดยจำเลยลงทะเบียนยืนยันตัวตนเพื่อขึ้นเครื่องบินที่ท่าอากาศยานดอนเมือง ในเวลา ๑๗.๓๐ นาฬิกา พฤติการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าจำเลยตั้งใจจะไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรซึ่งจะมีการลงคะแนนต่อในมาตราอื่น นอกจากนี้ยังได้ความตามคำรับของจำเลยว่าจำเลยไม่ได้ลาประชุมสภาผู้แทนราษฎรในวันเกิดเหตุ พฤติการณ์ดังกล่าวเป็นข้อสนับสนุนให้เห็นเจตนาของจำเลยว่าการที่จำเลยเดินทางไปอำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ในระหว่างที่มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรโดยมิได้ลาราชการนั้นก็เพื่อประสงค์จะใช้สิทธิในการแสดงตนและลงมติในมาตราอื่นต่อภายหลังจากที่จำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ทั้งเมื่อพิจารณาถึงแผนผังที่นั่งการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ เอกสาร

หมาย จ.๒๐ ที่ปรากฏภาพผังที่นั่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมืองในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรแยกเป็นสัดส่วน สอดคล้องกับคำเบิกความของนางบุษกร อัมพรประภา รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และนางสาวสายฝนกับคำรับของจำเลยที่ว่าสภาผู้แทนราษฎรจัดที่นั่งสำหรับประชุมไว้เป็นสัดส่วนแบ่งเป็นฝ่ายค้านและฝ่ายรัฐบาล และในแต่ละฝ่ายจะแบ่งเป็นพรรคการเมืองอีก จำเลยนั่งอยู่บริเวณเดียวกันกับพรรคการเมืองที่จำเลยสังกัดอยู่ และผลการลงคะแนนโดยการใช้อัตราอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยในขณะที่จำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมก็ปรากฏผล “ไม่เห็นด้วย” ซึ่งสอดคล้องกับมติของพรรคประชาธิปัตย์ที่จำเลยสังกัดอยู่ เมื่อขณะลงคะแนนในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรมีเพียงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เข้าร่วมประชุมเท่านั้นที่อยู่บริเวณเครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์ โดยไม่ปรากฏหลักฐานว่ามีบุคคลภายนอกเข้ามาเกี่ยวข้อง ยิ่งทำให้เชื่อว่าจำเลยแจ้งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นที่อยู่ในพรรคเดียวกับจำเลยทราบว่าจำเลยจะไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร จนทำให้มีการนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปใช้แสดงตนและลงมติแทนจำเลยเพื่อให้เป็นไปตามความประสงค์ของจำเลยและมติของพรรคที่จำเลยสังกัด ซึ่งหากจำเลยไม่แจ้งกำหนดการเดินทางโดยสารเครื่องบินให้บุคคลอื่นทราบและไม่ยินยอมให้บุคคลอื่นนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปใช้แสดงตนและลงมติแล้ว ก็ไม่น่าเชื่อว่าจะมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนอื่นนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปใช้โดยพลการ เพราะเสี่ยงที่จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย ทั้งได้

ความจากนายพรเทพ เอียดแก้ว พนักงานไต่สวนระดับสูง สำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช.ว่า การ
สับเปลี่ยนหมุนเวียนกันแสดงตนและลงมติดำเนินการหลายขั้นตอน ตั้งแต่การเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำต้อง
เครื่องอ่านบัตรเพื่อกดปุ่มแสดงตน ดึงบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนออก แล้วจึงนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์
ของผู้อื่นมาเสียบที่เครื่องอ่านบัตรเพื่อกดปุ่มแสดงตน จากนั้นในเวลาที่ยังคงจะแนบรายมาตราก็ต้อง
เสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนเพื่อกดปุ่มลงคะแนนสำหรับตนเอง ดึงบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนเอง
ออก แล้วจึงสามารถเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นเพื่อกดปุ่มลงคะแนน และยังหากเป็นการใช้
เครื่องอ่านบัตรคนละเครื่องก็ยิ่งมีความยุ่งยากถูกสังเกตเห็นได้ชัดและถูกตรวจสอบพบเห็นการกระทำ
ผิดได้โดยง่าย นอกจากนี้ ลักษณะของบัตรอิเล็กทรอนิกส์ตามที่ปรากฏในบัตรอิเล็กทรอนิกส์ตัวอย่าง
(บัตรจริง) เอกสารหมายเลข จ.๒๙ หน้า ๑๐๖๕ มีรูปสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ชื่อ ชื่อสกุล เลขที่
ประจำตัว และพรรคการเมืองที่สังกัดไว้ชัดเจน อยู่ด้านหน้าของบัตร ยิ่งเป็นไปได้อย่างที่จะมีการนำ
บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปใช้โดยผิดหลง จึงเชื่อว่าขณะจำเลยยังอยู่ในที่ประชุมสภา
ผู้แทนราษฎรจำเลยแจ้งให้สมาชิกผู้แทนราษฎรรายอื่นทราบถึงรายละเอียดการเดินทางของจำเลย
และยินยอมให้บุคคลดังกล่าวใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยแสดงตนและลงมติแทนจำเลยต่อ
ภายหลังจากที่จำเลยไม่อยู่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ซึ่งแม้จะเป็นการลงมติแทนจำเลยเฉพาะ

ในบางมาตรา ไม่ใช่ทุกมาตราในขณะที่จำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร แต่การลงมติแทนจำเลยเพียงมาตราเดียวก็ถือเป็นความผิดสำเร็จแล้ว ที่จำเลยอ้างว่า จำเลยวางบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แสดงตนและลงมติไว้ในช่องลงคะแนนอันเป็นการปฏิบัติตามปกติเช่นทุกครั้ง เมื่อสิ้นสุดการประชุมในแต่ละวันสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใดมีการกิจนอกสภาผู้แทนราษฎรจะคืนบัตรในทางอ้อมโดยวิธีการวางไว้ในช่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์เพื่อป้องกันการหลอกลวงหรือเพื่อให้ทันต่อการแสดงตนและลงมติกรณีประธานสภาเรียกแสดงตนและลงมติเร่งด่วน เจ้าหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎรจะเก็บบัตรอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวเพื่อนำไปเก็บไว้ตามระเบียบของรัฐสภา นั้น เมื่อบัตรอิเล็กทรอนิกส์ประจำตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นเครื่องยืนยันตัวตนเฉพาะบุคคล ทั้งยังเป็นเอกสารสำคัญที่จำเลยต้องใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ลงมติแสดงเจตจำนงใช้สิทธิออกเสียงในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อันเป็นการแสดงสิทธิในการปฏิบัติหน้าที่แทนปวงชนชาวไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้ความจากจำเลยว่า ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรไม่มีที่นั่งประจำให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงไม่มีเครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์สำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใดคนหนึ่งเป็นการเฉพาะ ดังนั้น การเก็บรักษาบัตรบัตรอิเล็กทรอนิกส์ประจำตัวที่ใช้แสดงตนและลงมติจึงเป็นหน้าที่สำคัญยิ่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะต้องเก็บรักษาบัตรดังกล่าวของตนเองไว้กับตัวเสมอ และต้องไม่ปล่อยให้บุคคลอื่นเข้าถึงบัตรได้โดยง่าย หรือเสียบัตรทิ้งไว้ในเครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์

โดยที่ตนไม่อาจควบคุมการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนเองได้ ดังนี้ ที่จำเลยอ้างว่าจำเลยวางหรือ
เสียบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนเองไว้ที่เครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งที่จำเลยทราบดีอยู่แล้วว่า ที่
ประชุมสภาผู้แทนราษฎรยังมีประชุมเพื่อพิจารณาลงคะแนนในมาตราอื่นต่อ และจำเลยต้องเดินทาง
ไปจังหวัดสงขลาโดยไม่ได้ลาประชุมหรือลาราชการไว้ ถือเป็นข้ออ้างที่ไม่มีน้ำหนักให้รับฟัง ทั้งจำเลย
ไม่จำเป็นต้องคืนบัตรอิเล็กทรอนิกส์ด้วยวิธีดังกล่าว เนื่องจากหากจำเลยหลงลืมไม่ได้นำบัตร
อิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นบัตรจริงมาในวันประชุม จำเลยสามารถขอยืมใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรองจาก
เจ้าหน้าที่สำนักการประชุมได้ นอกจากนี้ยังได้ความจากนางบุษกรว่า ไม่มีระเบียบหรือข้อบังคับ
เกี่ยวกับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฝากบัตรลงคะแนนไว้กับ
เจ้าหน้าที่ได้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องดูแลรักษาบัตรด้วยตนเอง ทั้งได้ความว่า ในวันเกิดเหตุมี
การใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นบัตรจริงของจำเลยเท่านั้น ที่จำเลยอ้างว่า จำเลยต้องเดินทางกลับ
จังหวัดสงขลาในวันเกิดเหตุเนื่องจากต้องไปดูแลบิดาที่เจ็บป่วย และมีภารกิจรับฟังปัญหาความ
เดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่เขตเลือกตั้งที่ ๔ จังหวัดสงขลา นั้น ก็ไม่อาจยกเป็นเหตุหักล้างให้การ
กระทำของจำเลยที่ยินยอมให้ผู้อื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไม่เป็นความผิด ที่จำเลยให้การว่า
กรณีการเสียบัตรอิเล็กทรอนิกส์แทนจำเลยอาจเกิดจากการกลั่นแกล้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
คนหนึ่ง นั้น ก็เป็นข้ออ้างที่เลื่อนลอยไม่มีพยานหลักฐานสนับสนุน ย่อต่อการกล่าวอ้างปฏิเสธความ

รับผิดชอบของตน และยังขัดแย้งกับพยานหลักฐานตามทางไต่สวน ที่จำเลยอ้างว่า จำเลยไม่มีมูลเหตุ
จงใจในการกระทำความผิด เนื่องจากพรรคประชาธิปัตย์ที่จำเลยสังกัดอยู่มีมติไม่เห็นด้วยกับ
ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวในวาระที่ ๑ (ขั้นรับหลักการ) ในวาระที่ ๒ (ขั้นกรรมาธิการ)
พรรคประชาธิปัตย์ซึ่งเป็นพรรคฝ่ายค้านได้สัดส่วนกรรมาธิการเสียงข้างน้อยและไม่สามารถยับยั้ง
คัดค้านการตรากฎหมาย และในวาระ ๓ (ขั้นพิจารณาลงมติ) สมาชิกพรรคประชาธิปัตย์อภิปราย
คัดค้านไม่เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ขณะเกิดเหตุมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฝ่ายรัฐบาล
๒๙๙ คน ที่ลงมติเห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเกินกว่ากึ่งหนึ่งอย่างแน่นอน และฝ่ายค้าน
เพียง ๒๐๑ คน ไม่อาจยับยั้งการตราพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวได้อย่างแน่แท้ นั้น ก็ไม่ใช่ข้อยืนยันว่า
จำเลยไม่ได้กระทำความผิด ที่จำเลยอ้างว่าหลังจากจำเลยได้รับทราบข้อกล่าวหาของคณะกรรมการ
ป.ป.ช. แล้วจำเลยพยายามชวนขวยตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นเท่าที่สามารถตรวจสอบได้เพื่อให้
พนักงานสอบสวนใช้อำนาจหน้าที่ตรวจสอบหาตัวผู้นำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปใช้ และจำเลย
ตรวจสอบขอข้อมูลจากสำนักงานเลขาธิการผู้แทนราษฎรมาทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา แต่ปรากฏว่า
สำนักงานเลขาธิการผู้แทนราษฎรไม่สามารถให้ข้อมูลได้ครบถ้วน โดยเฉพาะข้อมูลในการใช้
เครื่องลงมติ จำเลยจึงไม่ทราบว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใดใช้เครื่องลงมติใกล้กับจำเลยหรือใช้
เครื่องเดียวกันเพื่อให้ได้ตัวบุคคลที่นำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปใช้โดยทุจริตนั้น จำเลยเพิ่งมี

หนังสือถึงเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรขอให้ตรวจสอบกรณีดังกล่าวเมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๖ ตามหนังสือขอให้ตรวจสอบผู้กระทำละเมิดเอกสารหมายเลข ๔ การตรวจสอบดังกล่าวเกิดขึ้นภายหลังจากการกระทำความผิดสำเร็จแล้วกว่า ๑๐ ปี และเป็นเวลาหลังจากจำเลยได้รับทราบข้อกล่าวหาแล้ว จึงไม่ใช่ข้อยืนยันว่าจำเลยไม่ได้กระทำความผิด ทั้งข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนรับฟังได้แล้วว่า จำเลยยินยอมให้บุคคลอื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนแสดงตนและลงมติแทน แม้จะไม่ปรากฏตัวร่วมกระทำความผิดกับจำเลย ก็ไม่ใช่ข้อที่จะนำมาหักล้างให้การกระทำของจำเลยไม่มีความผิด พฤติการณ์แห่งคดีมีเหตุผลและน้ำหนักให้รับฟังได้โดยปราศจากสงสัยว่า จำเลยยินยอมให้บุคคลอื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงมติแทนจำเลย เมื่อการออกเสียงลงคะแนนเป็นสิทธิเฉพาะตัวของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การกระทำใดเพื่อให้มีการออกเสียงลงคะแนนแทนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่อยู่ในที่ประชุมจึงเป็นการขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม บัญญัติว่า สมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน และไม่ชอบด้วยข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๗๒ วรรคสาม ที่การออกเสียงลงคะแนนจะกระทำแทนกันมิได้ อันถือเป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ไม่สุจริต มีผลทำให้การออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการประชุมนั้นไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้แทนปวงชนชาวไทย และเป็นการ

ละเมิดหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์
สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ทั้งขัดต่อ
หลักความซื่อสัตย์สุจริตที่ได้ปฏิญาณตนในที่ประชุมก่อนเข้ารับหน้าที่ ตามรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๒ และมาตรา ๑๒๓ แม้รัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ถูกยกเลิกแล้ว แต่มีการตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ใช้บังคับ โดยกำหนดหลักการเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติไว้
เช่นเดียวกัน จึงถือได้ว่าการกระทำของจำเลยก่อให้เกิดความเสียหายแก่สภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็น
องค์กรที่ทำหน้าที่นิติบัญญัติ ทั้งการที่จำเลยซึ่งมีหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ แต่กลับ
ฝากบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นหรือให้บัตรอิเล็กทรอนิกส์
ของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น โดยจำเลยยินยอมให้
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายนั้นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยแสดงตนและลงมติในการพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคม
ขนส่งของประเทศ พ.ศ... แทนจำเลย เพื่อสมประโยชน์จำเลยและให้มีผลเป็นไปตามมติของพรรค
การเมืองที่จำเลยสังกัด ถือได้ว่าเป็นการแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับ
ตนเองหรือผู้อื่น หรือมีพฤติการณ์ที่รู้เห็นหรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนแสวงหา

ประโยชน์โดยมิชอบ และเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตแล้ว จำเลยจึงมีความผิดฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ปวงชนชาวไทยและฝ่ายนิติบัญญัติ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตตามฟ้อง

อนึ่ง ภายหลังการกระทำความผิด มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ใช้บังคับ โดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ ยังคงบัญญัติให้การกระทำตามฟ้องเป็นความผิดและมีระวางโทษเท่าเดิม จึงต้องลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะที่ยจำเลยกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคหนึ่ง

วินิจฉัยว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ลงโทษจำคุก ๑ ปี ทางใต้สวนของจำเลยเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้หนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๘ เดือน ขณะกระทำความผิดจำเลยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ แต่จำเลยกลับมีพฤติการณ์การกระทำที่ไม่ซื่อสัตย์สุจริตโดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ พฤติการณ์แห่งคดีถือเป็นเรื่องร้ายแรง แม้ไม่ปรากฏว่าจำเลยเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน ก็ยังไม่มีเหตุเพียงพอที่จะรอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษให้แก่จำเลย.

นายวิเชียร ดิเรกอุดมศักดิ์

(อม.๓๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม ๓/๒๕๖๘

คดีหมายเลขแดงที่ อม ๗/๒๕๖๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๘ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง	อัยการสูงสุด	โจทก์
	นายชัยวุฒิหรือกรธัช ผ่องแผ้วหรือผ่องแผ้วนก	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โจทก์ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๔ จังหวัดสงขลา พรรคประชาธิปัตย์ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ จำเลยมีอำนาจหน้าที่เสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๑ ขึ้นรับหลักการ การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๒ พิจารณาเรียงลำดับมาตรา และการออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๓ ขึ้นการลงมติ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔๒ ถึงมาตรา ๑๔๗ ในการออกเสียงลงคะแนนจำเลยในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรย่อมมีหนึ่งเสียงในการออกเสียงลงคะแนน ตามมาตรา ๑๒๖ วรรคสาม รวมถึงมีหน้าที่ตามข้อบังคับการ

ประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๗๒ สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ มีการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ... จำเลยปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต กล่าวคือ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางวันและกลางคืนต่อเนื่องกัน จำเลยลงชื่อเข้าร่วมประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว จำเลยใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบฝากบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงมติของจำเลยไว้ให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนอื่น หรือมอบบัตรแสดงตนดังกล่าวของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนอื่นด้วยความยินยอมของจำเลยเพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนนั้นใช้บัตรแสดงตนของจำเลยกดปุ่มแสดงตนและลงมติแทนจำเลยในขณะที่มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ในวันเกิดเหตุเมื่อเวลาประมาณ ๑๗.๓๐ นาฬิกา จำเลยลงทะเบียนและยืนยันตัวตนขึ้นเครื่องบินที่ท่าอากาศยานดอนเมือง จากนั้นจำเลยเดินทางโดยสารเครื่องบินของบริษัทสายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) เที่ยวบินที่ DD ๗๑๒๐ จากท่าอากาศยานดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ถึงท่าอากาศยานหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ระยะเวลาเดินทางตั้งแต่เวลา ๑๘.๓๐ ถึง ๑๙.๔๕ นาฬิกา จำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรในช่วงเวลาดังกล่าว แต่กลับปรากฏชื่อของจำเลยร่วมลงคะแนนในร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ในมาตรา ๑๐ (ลงคะแนนเวลา ๑๙.๑๐ นาฬิกา) มาตรา ๑๔ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๑๒ นาฬิกา) มาตรา ๑๖ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๓๐ นาฬิกา) และมาตรา ๑๗ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๕๓ นาฬิกา) การกระทำของจำเลยดังกล่าวเป็นการกระทำโดยมีเจตนาทุจริตแสวงหาประโยชน์เพื่อตนเองหรือผู้อื่น หรือมี

พฤติการณ์ที่รู้เห็นหรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการออกเสียงลงคะแนนแทนกัน โดยที่จำเลยทราบดีอยู่แล้วว่าสมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งเสียงเท่านั้นในการออกเสียงลงคะแนน ซึ่งการออกเสียงลงคะแนนจะกระทำแทนกันมิได้ ส่งผลให้การออกเสียงลงคะแนนในการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้แทนปวงชนชาวไทยและถือเป็นมติที่มิชอบ เป็นความผิดฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต และฐานเป็นเจ้าพนักงานของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เหตุเกิดที่ แขวงจัตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒, ๑๙๒

จำเลยให้การปฏิเสธ

พิเคราะห์คำฟ้อง คำให้การ พยานหลักฐานจากการไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประกอบสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคำแถลงปิดคดีของจำเลยแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นที่คู่ความรับกันและไม่ได้แย้งกันรับฟังได้ว่า ในการใช้สิทธิออกเสียงของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกคนจะมีบัตรอิเล็กทรอนิกส์ประจำตัวเพื่อใช้ในการแสดงตนและลงมติ บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ใช้

ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรมี ๓ ประเภท คือ (๑) บัตรอิเล็กทรอนิกส์สีฟ้า (บัตรจริง) มีรูปสมาชิกปรากฏอยู่ด้านหน้าของบัตร ปรากฏชื่อ นามสกุล เลขที่ประจำตัว และพรรคที่สังกัด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้เก็บรักษาเอง (๒) บัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรองสีชมพู ไม่มีรูปสมาชิก แต่มีชื่อ นามสกุล เลขที่ประจำตัว และพรรคที่สังกัด และ (๓) บัตรอิเล็กทรอนิกส์ (SP) สีเขียว มีเพียงเลข SP กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักการประชุม เป็นผู้เก็บรักษาบัตรประเภทที่ ๒ และที่ ๓ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่ได้นำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (บัตรจริง) มาในวันประชุม สามารถขอยืมบัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรองไปใช้ในวันนั้นได้ หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่มีทั้งบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (บัตรจริง) และบัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรอง สามารถขอยืมบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (SP) จากเจ้าหน้าที่สำนักการประชุมได้ โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องลงลายมือชื่อยืมในแบบฟอร์มขอใช้บัตรไว้เป็นหลักฐาน ขั้นตอนการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์เริ่มจากประธานในที่ประชุมแจ้งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแสดงตนเพื่อตรวจสอบองค์ประชุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เข้าร่วมประชุมต้องเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนเข้ากับเครื่องอ่านบัตร แล้วกดปุ่ม “แสดงตน” จากนั้นประธานในที่ประชุมแจ้งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรลงคะแนน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงเลือกกดปุ่ม “เห็นด้วย” “ไม่เห็นด้วย” หรือ “งดออกเสียง” ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๔ จังหวัดสงขลา สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าหน้าที่ของรัฐ และเจ้าพนักงานของรัฐ ประธานสภาผู้แทนราษฎรมีคำสั่งนัดประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๖ และครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ ในวันศุกร์ที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา ณ ตึกรัฐสภา เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. ...

ตามหนังสือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ส่วนมาก ที่ สผ ๐๐๑๔/ผ ๑๑๔ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๖ เอกสารหมายเลข จ.๑๕ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๙.๓๒ นาฬิกา จำเลยเข้าประชุม และใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยลงมติคำปรารภ มาตรา ๑ และมาตรา ๒ เวลา ๑๔.๒๙ ถึง ๑๖.๐๓ นาฬิกา ตามตารางสรุปข้อมูลการลงคะแนนเอกสารหมายเลข จ.๑๗ และรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเอกสารหมายเลข จ.๑๙ หน้า ๔๔๗/๑, ๔๖๙/๑ และ ๔๙๐ ต่อมาวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรต่อโดยเริ่มประชุมเวลา ๐๙.๓๘ นาฬิกา จำเลยลงชื่อเข้าร่วมประชุม ตามรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรลงชื่อเข้าร่วมประชุมเอกสารหมายเลข จ.๒๐ หน้า ๕๖๒ และ ๕๖๓ จำเลยประชุมและใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยลงมติเฉพาะมาตรา ๓ และมาตรา ๔ เวลา ๑๓.๐๙ ถึง ๑๓.๔๗ นาฬิกา ตามตารางสรุปข้อมูลการลงคะแนนเอกสารหมายเลข จ.๑๗ และรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเอกสารหมายเลข จ.๒๑ หน้า ๖๓๔ และ ๖๕๕ ระหว่างการประชุม จำเลยออกจากที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรไปยังท่าอากาศยานดอนเมือง และเมื่อเวลา ๑๗.๓๐ นาฬิกา จำเลยลงทะเบียนยืนยันตัวตนเพื่อขึ้นเครื่องบินที่ท่าอากาศยานดอนเมือง หมายเลขที่นั่ง ๓๑ K จำเลยโดยสารเครื่องบินเส้นทางดอนเมือง-หาดใหญ่ เที่ยวบิน DD๗๑๒๐ ตั้งแต่วันที่ ๑๘.๓๐ ถึง ๑๙.๔๕ นาฬิกา ตามหนังสือบริษัทสายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) ที่ A1๐๗๐/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ เรื่อง ขอรบขอเท็จจริงและขอเอกสารหลักฐานเอกสารหมายเลข จ.๒๒ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. ... ในวันเกิดเหตุมีการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยเพื่อแสดงตนและลงมติในมาตรา ๑๐ (ลงคะแนนเวลา ๑๙.๑๐ นาฬิกา) มาตรา ๑๔ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๑๒ นาฬิกา) มาตรา ๑๖ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๓๐ นาฬิกา) และมาตรา ๑๗ (ลงคะแนนเวลา

๒๐.๕๓ นาฬิกา) ตามตารางสรุปข้อมูลการลงคะแนนเอกสารหมาย จ.๑๗ และสำเนารายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเอกสารหมาย จ.๒๑ หน้า ๗๗๐, ๘๐๗, ๘๒๓/๑ และ ๘๔๒ ต่อมา มีการเบิกจ่ายเงินค่าโดยสารให้จำเลยตามพระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานและรองประธานวุฒิสภา ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และกรรมการ พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๘ ตามฎีกาเงินงบประมาณเอกสารหมาย จ.๒๓ ต่อมาคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีคำสั่งที่ ๓๐๑/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๕ แต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวนกรณีกล่าวหาจำเลยตามคำฟ้องตามเอกสารหมาย จ.๒ และไต่สวนพยานหลักฐาน หลังจากนั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับที่ ปช ๐๐๑๙/๑๒๔๐ ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ ให้จำเลยมารับทราบข้อกล่าวหา และแจ้งให้จำเลยชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ต่อมาวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๖ จำเลยได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาตามเอกสารหมาย จ.๖ หลังจากนั้นวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๗ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลจำเลยตามเอกสารหมาย จ.๓๑ แฟ้มที่ ๓ หน้า ๑๐๖๘ และจำเลยชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเพิ่มเติมเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ ตามเอกสารหมาย ล.๑๔

คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการแรกว่า การไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขอบด้วยกฎหมายหรือไม่ จำเลยอ้างว่า จำเลยขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวน นายประกอบ รัตนพันธ์ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราช ในประเด็นวิธีปฏิบัติในการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและการลงมติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มิได้ไต่สวนพยานปากดังกล่าวให้ได้ข้อเท็จจริงครบถ้วน การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงยังไม่ได้ข้อเท็จจริงที่ยึดมั่นคงเพียงพอที่จะชี้มูลความผิดจำเลยได้ ส่วนวนการไต่สวนของ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังมีข้อพิรุธสงสัย อันเป็นการอ้างทำนองว่า การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ชอบด้วยกฎหมาย นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ นิยามคำว่า “ไต่สวน” หมายความว่า การแสวงหา รวบรวมและการดำเนินการอื่นใดเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน มาตรา ๔๖ บัญญัติให้ คณะกรรมการไต่สวนต้องดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ไม่ว่า จะเป็นคุณหรือเป็นโทษต่อผู้ถูกกล่าวหา พยานหลักฐานใดที่ผู้ถูกกล่าวหานำส่งคณะกรรมการไต่สวน จะไม่รับด้วยเหตุล่วงเลยเวลาหรือผิดขั้นตอนมิได้ เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติชี้มูลแล้ว หรือ เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลาหรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต และในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาขอให้ คณะกรรมการไต่สวน เรียกบุคคลหรือเอกสารจากบุคคลใด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงาน ไต่สวนดำเนินการตามที่ร้องขอ แต่ผู้ถูกกล่าวหาต้องร้องขอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ข้อกล่าวหา ทั้งนี้ เว้นแต่คณะกรรมการไต่สวนเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือบุคคลหรือเอกสารที่ขอให้เรียกนั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ ต้องบันทึกเหตุนั้นไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้นด้วย ดังนี้ การไต่สวน พยานหลักฐานจะมากน้อยเพียงใดย่อมเป็นดุลพินิจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ไต่สวนที่จะไต่สวนบุคคลหรือพยานเอกสารใดเป็นพยานก็ได้ และหากเห็นว่าข้อเท็จจริงตามทางไต่สวน เพียงพอแก่การวินิจฉัยแล้วก็ไม่จำเป็นต้องเรียกพยานมาทำการไต่สวนอีก หากพยานที่ไม่ไต่สวนนั้นเป็น พยานที่ผู้ถูกกล่าวหาร้องขอให้เรียกมาไต่สวนก็ต้องบันทึกเหตุที่ไม่เรียกให้ไว้ในสำนวนการไต่สวน หรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้นไว้ด้วย ข้อเท็จจริงจากการไต่สวนได้ความว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มี คำสั่งที่ ๓๐๑/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๕ แต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวน

กรณีกล่าวหาจำเลยตามคำฟ้องตามเอกสารหมายเลข ๖ และต่อมาคณะกรรมการไต่สวนได้ทำการไต่สวนพยานบุคคลรวม ๕ ปาก และรวบรวมพยานเอกสาร ๑๘ รายการ หลังจากนั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับที่ ปช ๐๐๑๙/๑๒๔๐ ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ ให้จำเลยมารับทราบข้อกล่าวหา และแจ้งให้จำเลยชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ต่อมาวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๖ จำเลยได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาตามเอกสารหมายเลข ๖ ขอร้องพยานบุคคล ๓ ปาก คือ เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่รับผิดชอบกลุ่มงานสำนักงานการประชุม และข้าราชการรัฐสภาผู้ทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยในที่ประชุม หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง และอ้างพยานเอกสาร ๒ รายการ และขอให้คณะกรรมการไต่สวนเรียกเอกสารจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอีก ๕ รายการ อันเป็นการให้โอกาสจำเลยชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาอย่างเต็มที่ ทั้งนี้ คณะกรรมการไต่สวนพิจารณาและบันทึกเหตุไว้ในรายงานและสำนวนการไต่สวนว่า พยานบุคคลดังกล่าวไม่มีผลต่อการวินิจฉัย และเอกสาร ๕ รายการ ปรากฏข้อเท็จจริงในสำนวนการไต่สวนแล้ว จึงมีมติไม่ไต่สวนเพิ่มตามเอกสารหมายเลข ๖๒ แฟ้มที่ ๑ หลังจากนั้นวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๗ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลจำเลยตามเอกสารหมายเลข ๖๑ แฟ้มที่ ๓ หน้าที่ ๑๐๖๘ แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีการรวบรวมข้อเท็จจริงไม่ว่าเป็นคุณหรือเป็นโทษครบถ้วนเพียงพอที่จะชี้มูลความผิดได้แล้ว แต่จำเลยเพิ่งชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเพิ่มเติมเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ ตามเอกสารหมายเลข ๑๔ ขอร้องนายประกอบ รัตนพันธ์ ซึ่งเป็นการอ้างพยานหลักฐานภายหลังจากที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลแล้ว การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่เรียกพยานบุคคลดังกล่าวมาไต่สวน จึงไม่ทำให้สำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีข้อพิรุธสงสัยดังที่จำเลยกล่าวอ้าง ส่วนพยานบุคคลเท่าที่ไต่สวนมานั้นจะเพียงพอให้รับฟังว่าจำเลยกระทำความผิดหรือไม่ อย่างไร เป็นเรื่องที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญา

ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องพิจารณาจากสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการป.ป.ช. และอาจไต่สวนพยานหลักฐานเพิ่มเติมนอกเหนือไปจากที่ปรากฏในสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการป.ป.ช. ได้ นอกจากนี้จำเลยก็ยังมีสิทธิที่จะนำพยานหลักฐานต่างๆ มาให้ศาลไต่สวนเพื่อหักล้างพยานหลักฐานในรายงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ ซึ่งจำเลยก็ได้ให้นายประกอบ มาไต่สวนเป็นพยานจำเลยในชั้นพิจารณาแล้วด้วย และเมื่อข้อเท็จจริงที่ได้ความจากทางไต่สวนไม่ปรากฏพฤติการณ์อื่นใดเกี่ยวกับการไต่สวนรวบรวมพยานหลักฐานของคณะกรรมการไต่สวนอันสื่อแสดงหรือชี้ให้เห็นว่าเป็นการดำเนินกระบวนการไต่สวนไปโดยมิชอบ การไต่สวนคดีนี้ในชั้นคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงชอบด้วยกฎหมาย ข้ออ้างของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการต่อไปว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ จำเลยให้การต่อสู้ทำนองว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยสังกัดพรรคฝ่ายค้านซึ่งมีจำนวนเสียงน้อยกว่าพรรคฝ่ายรัฐบาล ไม่อาจยับยั้งการตรากฎหมายได้ จึงไม่มีมูลเหตุจูงใจในการกระทำความผิด และในการปฏิบัติจนเป็นที่คุ้นชินของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมักจะวางบัตรลงมติไว้ในห้องประชุม เนื่องจากสำนักประชุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะจัดที่นั่งไว้เป็นโซนและเป็นสัดส่วนของพรรคการเมือง เป็นเหตุให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหลายคนเสียบัตรแสดงตนและลงมติคาไว้ในช่อง แต่ไม่ได้กดเข้าไปในเครื่องลงคะแนน และไม่นำติดตัวกลับมานั้น เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังเป็นที่ยุติว่า ขณะที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. ... ในการลงมติรายมาตรา ๑๐ (ลงคะแนนเวลา ๑๙.๑๐ นาฬิกา) มาตรา ๑๔ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๑๒ นาฬิกา) มาตรา ๑๖ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๓๐ นาฬิกา) และมาตรา ๑๗ (ลงคะแนนเวลา ๒๐.๕๓ นาฬิกา) จำเลยไม่อยู่ในที่ประชุม เนื่องจากจำเลยเดินทางจาก

ท่าอากาศยานดอนเมืองไปท่าอากาศยานหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เที่ยวบิน DD ๗๑๒๐ ในช่วงเวลา ๑๘.๓๐ ถึง ๑๙.๕๕ นาฬิกา แต่ปรากฏว่ามีการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยแสดงตนและลงมติในการพิจารณาลงมติมาตราดังกล่าว คงมีประเด็นให้วินิจฉัยเพียงว่า จำเลยฝากหรือมอบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น หรือบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนรายอื่นโดยจำเลยยินยอมให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยแสดงตนและลงมติร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ.... ในมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ หรือไม่ ได้ความจากพยานโจทก์ปากนางสาวสายฝน ไกรสมเลิศ ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เบิกความว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถยืมบัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรองได้โดยต้องเขียนแบบขอใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรองยื่นต่อเจ้าหน้าที่กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักงานการประชุม เจ้าหน้าที่ที่จะกรอกข้อมูลเกี่ยวกับชื่อ ชื่อสกุล เลขที่สมาชิกและวันที่ยืมบัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรองไว้เป็นหลักฐานในทะเบียนคุม แต่จากการตรวจสอบบันทึกรายงานขอใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในช่วงระหว่างวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๖ ไม่ปรากฏว่าจำเลยขอยืมบัตรอิเล็กทรอนิกส์สำรองในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร เห็นว่า เหตุที่โจทก์ดำเนินคดีแก่จำเลยเนื่องจากจำเลยไม่ได้อยู่ในที่ประชุม แต่กลับมีการนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยมาแสดงตนและลงคะแนน แต่พยานโจทก์ปากนางสาวสายฝนไม่ใช่ประจักษ์พยานที่เห็นเหตุการณ์ว่าจำเลยฝากหรือมอบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นหรือบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนรายอื่น

โดยจำเลยยินยอม ทั้งไม่ปรากฏว่าโจทก์มีประจักษ์พยานบุคคลหรือมีพยานหลักฐานอื่นใดจากทาง
ไต่สวนที่จะยืนยันได้ว่า จำเลยฝากหรือมอบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไว้ให้แก่บุคคลใด ข้อเท็จจริงที่
พยานหลักฐานของโจทก์รับฟังได้เพียงว่า ขณะเกิดเหตุ บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไม่ได้อยู่กับตัว
จำเลยเท่านั้น ลำพังเพียงการลงคะแนนไปในทางที่เป็นประโยชน์แก่พรรคการเมืองของจำเลยก็ยังไม่
มีเหตุหนักแน่นถึงขนาดเพื่อเชื่อมโยงให้เห็นเจตนาของจำเลยได้ การจะรับฟังว่าจำเลยกระทำ
ความผิดตามฟ้องหรือไม่จึงต้องพิจารณาพฤติการณ์อื่นประกอบด้วย เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงว่า จำเลย
ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นบัตรจริงของจำเลยในการแสดงตนและลงมติในการประชุมสภา
ผู้แทนราษฎรตั้งแต่วันที่ ๑๙ ถึงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๖ แสดงให้เห็นว่า ในวันเกิดเหตุก่อนจำเลย
ออกจากที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรไปทำอากาศยานดอนเมือง จำเลยใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็น
บัตรจริงของจำเลยแสดงตนและลงมติในมาตรา ๓ และมาตรา ๔ ก่อนแล้วจึงมีบุคคลอื่นนำ
บัตรอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นบัตรจริงของจำเลยไปแสดงตนและลงมติดังในมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๔
มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ พฤติการณ์ที่ปรากฏจึงรับฟังได้เพียงว่า จำเลยทิ้งบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของ
จำเลยที่เครื่องลงคะแนนช่วงที่จำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมเท่านั้น ซึ่งจำเลยให้การต่อสู้ถึงแนวทาง
ปฏิบัติของการประชุมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยนำพยานบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ในช่วงขณะเกิดเหตุมาไต่สวนว่า ทางปฏิบัติขณะเกิดเหตุ เมื่อเลิกประชุมสภาผู้แทนราษฎรแล้ว
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนไว้ในช่องเสียบบัตรเพื่อให้เจ้าหน้าที่
รัฐสภามาเก็บบัตรอิเล็กทรอนิกส์เพื่อนำไปจัดเก็บต่อไป จำเลยวางบัตรอิเล็กทรอนิกส์ไว้ใน
เครื่องลงคะแนน อันเป็นการปฏิบัติตามปกติเช่นทุกครั้ง และวิธีปฏิบัติในการคืนบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของ
หมู่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนมาก เมื่อสิ้นสุดการประชุมในแต่ละวันสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

คนใดมีการกีดกันนอกสภาผู้แทนราษฎรจะคืนบัตรในทางอ้อมโดยวิธีการวางไว้ในเครื่องลงคะแนน
เจ้าหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎรจะเก็บบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ลงมติเพื่อนำไปเก็บไว้ตามระเบียบของ
รัฐสภา ในข้อนี้นางสาวสายฝนเบิกความตอบนายจำเลยว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหลายราย
เสียบบัตรเอาไว้ในเครื่องลงคะแนน เจือสมกับแนวทางปฏิบัติดังที่จำเลยต่อสู้ บ่งชี้ว่า การที่
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะเสียบบัตรไว้ในเครื่องลงคะแนนในช่วงเกิดเหตุเช่นนี้ ก็เป็นเรื่อง
ในทางปฏิบัติที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งเป็นเพียงการกระทำที่ไม่เหมาะสมหรือเพียงการละเลยการปฏิบัติหน้าที่
ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันอาจทำให้เกิดโอกาสเปิดช่องทางให้บุคคลอื่นนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์
ที่วางไว้ไปใช้ได้โดยพลการเท่านั้น แต่ไม่ได้พิสูจน์ถึงเจตนาของจำเลยในการยินยอมให้มีนำ
บัตรอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวไปแสดงตนและลงคะแนนแทนจำเลยอันเป็นการยินยอมก่อให้เกิด
การกระทำความผิดตามฟ้อง นอกจากนี้ ยังได้ความว่า จำเลยทราบดีอยู่แล้วว่า ที่ประชุมสภา
ผู้แทนราษฎรมีประชุมเพื่อพิจารณาลงคะแนนในมาตราอื่นต่อ และจำเลยเดินทางไปอำเภอหาดใหญ่
จังหวัดสงขลา โดยไม่ได้ลาราชการ และการออกเสียงลงคะแนนและการบันทึกการออกเสียงลงคะแนน
ในการประชุมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขณะเกิดเหตุต้องจัดให้มีการบันทึกการออกเสียงลงคะแนน
ของสมาชิกแต่ละคนและเปิดเผยบันทึกดังกล่าวไว้ในที่ที่ประชาชนอาจเข้าตรวจสอบได้ ประกอบกับไม่
ปรากฏพฤติการณ์อื่นใดที่แสดงให้เห็นว่า จำเลยมีเจตนาทุจริตหรือได้รับผลประโยชน์ประการใดจาก
การฝากบัตรให้บุคคลอื่นแสดงตนและลงคะแนนแทนตน เมื่อจำเลยให้การปฏิเสธมาโดยตลอดว่า
จำเลยไม่ได้ให้ความยินยอมแก่บุคคลอื่นนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนไปแสดงตนและลงคะแนน
กรณีจึงอาจมีบุคคลอื่นนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปใช้โดยพลการ ซึ่งอยู่นอกเหนือ
ความคาดหมายของจำเลยก็เป็นได้ อีกทั้งเมื่อจำเลยทราบเรื่องหลังจาก ป.ป.ช. แจ้งข้อกล่าวหาแล้ว

จำเลยก็รีบไปแจ้งความร้องทุกข์และติดตามตัวผู้กระทำความผิดและเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตน โดยจำเลยตรวจสอบขอข้อมูลจากสำนักงานเลขาธิการผู้แทนราษฎรมาทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ดังนั้น พยานหลักฐานจากทางไต่สวนยังไม่มีน้ำหนักเพียงพอที่จะพิสูจน์ว่า จำเลยมีเจตนากระทำความผิด กรณีมีเหตุสงสัยตามสมควรว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ ให้ยกประโยชน์แห่งความสงสัย นั้นให้แก่จำเลยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๗ วรรคสอง

จึงวินิจฉัยยกฟ้อง.

นายอดุลย์ ชันทอง